

Innhold

Innledning	3
Om årsbudsjettet.....	3
Arbeidet med årsbudsjettet	5
Forslag til nasjonalbudsjett	5
Kommunalt fornyingsarbeid	5
De siste års regnskapsresultat	11
Prognose innværende år	11
Tjenestetilbudet	12
Rammebetingelser og økonomisk handlingsrom	12
Vurdering av inntektssiden.....	12
Handlingsregler / Finansielle måltall	13
Lønns- og prisvekst	15
Pensjonskostnader	15
Renteutvikling.....	15
Utfordringer synliggjort i siste årsberetning.....	15
Kommuneplanens samfunnsdel	16
Klima og miljø	17
Investeringer	18
Kommentarer til investeringsprosjektene	20
Hovedoversikter	22
Tjenesteenhetene	24
Folkevalgte og kommunedirektøren.....	25
Fellesposter	28
Fellestjenesten	30
Kultur	34
Barnehagene	41
Ringebu skole	46
Fåvang skole	51
Ringebu ungdomsskole	56
Helse og mestring.....	61
Hjemmetjenesten.....	67
Linåkertunet HDT.....	72
Plan og teknisk	77
Interkommunale samarbeid	82
Skatt, rammetilskudd, finans	83
Midt-Gudbrandsdal Barneverntjeneste.....	85
Midt-Gudbrandsdal regnskaps- og skatteoppkreverkontor	88

Innledning

Årsbudsjettet bygger på vedtatt økonomiplan for 2020-2023. Endringer fra økonomiplanen gjelder nesten utelukkende utslag av regjeringens forslag til statsbudsjett. Under hver tjenesteenhet er det synliggjort både endringer/tiltak fra vedtatt økonomiplan og nye endringer/tiltak i årsbudsjettet under egne overskrifter. I tillegg er tilskudd til interkommunale samarbeid i Midt-Gudbrandsdal justert i tråd med vedtak i felles representantskap høsten 2019.

Økonomiske rammer i forslag til statsbudsjett gir ikke rom for videreføring av dagens driftsnivå. Kommunen må tilpasse aktivitet og tjenestenivå til de økonomiske rammene og utsiktene framover. Tilpasning til strammere økonomiske rammer er utfordrende og vil måtte få noen merkbare konsekvenser, men generelt opprettholdes et godt tjenestetilbud til kommunens innbyggere. Nødvendige grep ble tatt i arbeidet med økonomiplanen, slik at det er lite nytt i årsbudsjettet.

For Ringebu sin del medfører endringer i inntektssystemet reduserte overføringer. Også i 2020 omfattes kommunen av inntektsgarantiordning (INGAR). Totalt utløses ca. 7 mill. kr i inntektsgaranti (mot 9,8 i 2019), som trappes ned med ca. 2,1 mill. kr årlig. Kommunen har ellers fått tildelt 1 mill kr i skjønnsmidler.

Tjenesteenhetene ble i økonomiplanprosessen utfordret på å synliggjøre konsekvenser av 4,5 - 5,5 % reduksjon i rammene. Etter at alle tiltak er vurdert reduseres rammene noe ulikt. Budsjettområdene for kultur, barnehagene og eldreomsorg er i noen grad skjermet for nye reduksjoner i økonomiplanen. Det har ikke vært nødvendig med ytterligere rammereduksjoner i årsbudsjettet.

Bruk av handlingsregler for kommunens økonomi er videreført for å sikre at kommunen har tilstrekkelige reserver, at lånegjeld holdes på et forsvarlig nivå og at driftsnivået ligger på et nivå som ikke forringer kommunens verdier over tid. I 2020 påløper en del utgifter som ikke er av varig art og som derfor er finansiert ved bruk av oppsparte fondsmidler. Dette gjelder bl.a. vedlikehold innen vann og avløp. På flyktningområdet er det tidvis stor variasjon på aktivitet og bosetting. Her brukes et eget disposisjonsfond (ubrukte midler til flyktningformål) som buffer. Utgifter som finansieres ved bruk av fond virker negativt for netto driftsresultat og medfører at dette måltallet ikke oppfyller handlingsregelen for 2020. Dette anses som akseptabelt, så lenge fondsbeholdningen er god (bedre enn anbefalt nivå) og det er snakk om utgifter som ikke er av varig art.

Investeringsbudsjettet er omfattende. Boliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne og tilrettelegging for boligbygging i sentrumsnære områder har høy prioritet. I forbindelse med økonomiplanen ble investeringsvolumet i planperioden tatt betydelig ned, for å ligge på et mer bærekraftig nivå framover. I tillegg til investeringer fra økonomiplanen er det re-budsjettet noen tiltak i tråd med vedtatt tertialrapport-2 i 2019.

Staten begrenser kommunenes handlefrihet mht. eiendomsskatt. Tidligere var maksimal promillesats for bolig- og fritidseiendommer 7 promille. Fra 2019 ble maksimal skattesats redusert til 5 promille. Fra 2020 skal skattegrunnlaget reduseres med 30 % og det er signalisert at maksimal skattesats skal settes ned til 4 promille fra 2021. I økonomiplanen var det forutsatt at redusert skattegrunnlag i 2020 kunne kompenseres med å øke skattesatsen fra 3,1 promille, evt i kombinasjon med redusert bunnfradrag. Det vises til egen omtale på side 84. Ved økning av skattsats til 4,1 promille for bolig- og fritidseiendommer, vil inntektstapet utgjøre kr 2.588.000 for disse eiendommene.

Om årsbudsjettet

Fra 01.01.2020 trer nye økonomibestemmelser i kraft gjennom ny kommunelov. Den nye loven inneholder litt endrede bestemmelser til kommunens økonomiforvaltning. Den viktigste endringen er at det blir lovkrav å ha handlingsregler for finansielle måltall (§ 14-2). Ringebu kommune har vært en foregangskommune på dette og har allerede praktisert slike handlingsregler i mange år. Handlingsreglene er omtalt i eget kapittel.

Ny kommunelov § 14-2. Kommunestyrets og fylkestingets plikter:

Kommunestyret og fylkestinget skal selv vedta

1. økonomiplanen og årsbudsjettet
2. årsregnskapene og årsberetningene
3. finansielle måltall for utviklingen av kommunens eller fylkeskommunens økonomi
4. regler for økonomiforvaltningen (økonomireglement)
5. regler for finans- og gjeldsforvaltningen (finansreglement).

Ny kommunelov § 14-3. Behandling av økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning:

Økonomiplanen for de neste fire årene og årsbudsjettet for det kommende året skal vedtas før årsskiftet.

Årsregnskapene og årsberetningene skal vedtas senest seks måneder etter regnskapsårets slutt. Hvert årsregnskap skal behandles samtidig med tilhørende årsberetning. Vedtaket om årsregnskap skal angi hvordan et eventuelt merforbruk i driftsregnskapet skal dekkes inn.

Formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning. Kontrollutvalget skal uttale seg til kommunestyret eller fylkestinget om årsregnskapene og årsberetningene før formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak. I kommuner og fylkeskommuner med parlamentarisk styreform innstiller kommunerådet eller fylkesrådet til vedtak.

Innstillingen til økonomiplan og årsbudsjett, med alle forslag til vedtak som foreligger, skal offentliggjøres minst 14 dager før kommunestyret eller fylkestinget behandler den. Dette gjelder ikke for innstillinger om endring i vedtatt økonomiplan eller årsbudsjett.

Økonomiplanen, årsbudsjettet, årsregnskapene, årsberetningene og saksdokumentene fra det innstillende organet skal sendes departementet til orientering. Dette gjelder også revisjonsberetningen og kontrollutvalgets uttalelser til årsregnskapene og årsberetningene. Departementet kan gi forskrift om frister for disse oversendelsene.

Ny kommunelov § 14-4. Økonomiplan og årsbudsjett: Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets eller fylkestingets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. De skal også vise utviklingen i kommunens eller fylkeskommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser. Vedtaket om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige.

Økonomiplanen skal deles inn i en driftsdel og en investeringsdel. Årsbudsjettet skal deles inn i et driftsbudsjett og et investeringsbudsjett og stilles opp på samme måte som økonomiplanen.

Økonomiplanen kan inngå i eller utgjøre kommuneplanens handlingsdel etter plan- og bygningsloven § 11-1 fjerde ledd.

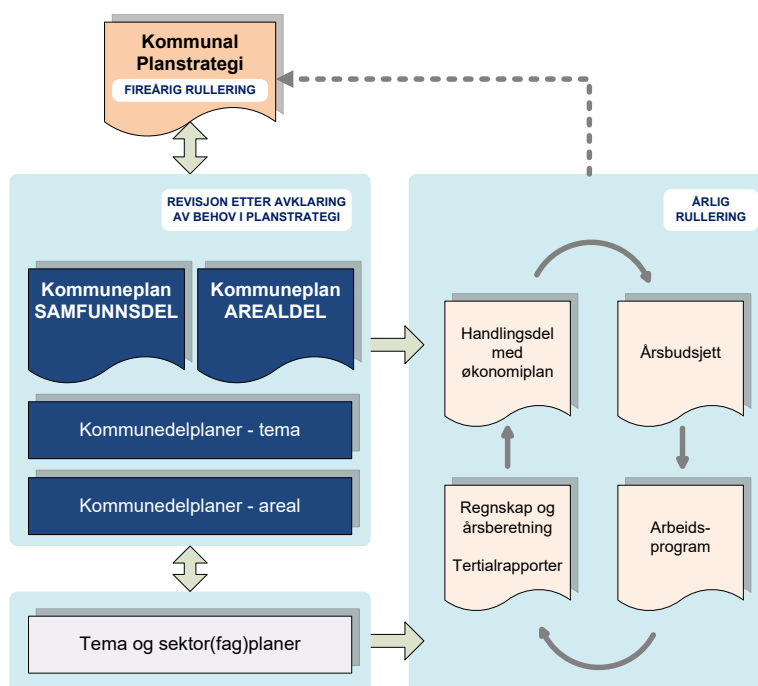
Departementet kan gi forskrift om bevilgningsoversikter, økonomiske oversikter og oversikter over utviklingen i gjeld.

Årsbudsjettet i kommunens plansystem

Kommuneplanens langsiktige del består av en samfunnsdel og en arealdel.

Økonomiplanen er en 4-årig handlingsplan utledet fra kommuneplanen.

Årsbudsjettet er utledet fra økonomiplanen og er en konkretisert arbeidsplan for ett enkelt budsjettår.

Arbeidet med årsbudsjettet

Årsbudsjettet tar utgangspunkt i forslag til økonomiplan, behandlet av kommunestyret 19.11.2019 (K-sak 101/19).

I årsbudsjettet er ldet foretatt ny lønnsberegning, basert på stillingshjemler og faktisk lønn pr. 31.10.2019, med påslag for forventet lønnsvekst i 2020 i tråd med økonomiplanen.

Endringer som følger av det framlagte forslag til nasjonalbudsjett for 2020 er innarbeidet (mer om dette under).

I tillegg er det på noen områder avdekket endring i rammebetingelser som er innarbeidet i årsbudsjettet

Representantskapets vedtak om rammer til de interkommunale samarbeidsordningene i Midt-Gudbrandsdal er også innarbeidet.

Investeringsbudsjettet er ikke endret fra økonomiplanen.

Grunnlaget for eiendomsskatt for bolig- og fritidseiendommer skal reduseres med 30 % for året 2020. Systemmessig har dette vært en omfattende oppgave og det har vært vanskelig å få gode/pålitelige prognoser for ulike kombinasjoner av bunnfradrag og promillesatser fra systemet i etterkant. Utslaget av endringene er derfor noe usikre.

Forslag til nasjonalbudsjett

Endringer i forslaget til nasjonalbudsjett for 2020 som påvirker kommunens rammetilskudd eller øvrige statstilskudd/refusjoner er ikke særlig omfattende.

Samlet sett økes kommunens rammetilskudd og skatteinntekter med kr 1.245.000 i forhold til Kommuneproposisjonen som var lagt til grunn ved utarbeidelse av økonomiplan for 2020-2023. Endring fra kommuneproposisjonen er i hovedsak knyttet til at deflator er økt med 0,1 og tildeling av skjønnsmidler.

Kommunalt fornyingsarbeid

Attraktivitet, stedsutvikling, næring og bolyst
Gjeldende samfunnsdel til kommuneplanen gir både i innhold og form uttrykk for kommunens ambisjoner. Valgt profil bidrar med et tydeligere uttrykk, og skal reflektere kommunens sentrale verdibegreper – raus, solid og spenstig. I første år i ny valgperiode skal det utarbeides planstrategi. Sak om prosess legges fram i kommunestyret samtidig med årsbudsjettet.

Kommunedirektøren foreslår i annen sak å forskottere konklusjonen om å revidere kommuneplanens samfunnsdel. Selv om hovedinnholdet i gjeldende samfunnsdel fortsatt synes relevant og dekkende, er det etter seks år nyttig med en full gjennomgang.

Ringebu er det attraktive midtpunkt i Gudbrandsdalen.

Ringebu kommune har tre fysiske områder som på hver sin måte bidrar til merverdier og attraktivitet. Landsbyen Ringebu, Ringebu Prestegard med Ringebu Stavkyrkje og Kvitfjell. Alle tre områdene er i positiv utvikling.

Å være en attraktiv kommune betyr mye – og mer enn en skulle tro. Det gir drahjelp i rekruttering av nøkkelpersonell, det skaper positivitet og bidrar til økt bolyst. I tillegg trekker kommunen til seg oppmerksomhet og god omtale. Dette vil bidra til at det blir mer lønnsomt å etablere næringsvirksomhet. Følgene vil kunne gi innbyggere større selvrespekt og følelse av styrket positiv identitet. Å framstå som attraktiv krever en kontinuerlig innsats og stadig nye "x-faktorer". Dette krever en bevisst politisk holdning til fornyelse og utvikling, og en kommuneorganisasjon som er framoverlent, som tør å prøve nye ting og som tør å satse. Politisk og administrativ forankring er avgjørende. Godt samarbeid med ildsjeler og nøkkelpersoner i nærings- og samfunnsniv kreves for å få dette til. Attraktivitet kan ikke vedtas, men skapes gjennom handlinger i et samarbeid mellom lokalsamfunnet, politikere og administrasjon og kommunen.

De siste årene er det lagt ned stor innsats på mange felt for å framheve Ringebu som en attraktiv kommune å bo, oppholde seg i, besøke og arbeide i. Forskjønningsprosjekter er gjennomført i begge tettstedene. Kommunen stimulerer til aktiviteter og arrangementer gjennom året, som baserer seg på initiativ fra næringsliv, organisasjoner og enkeltpersoner med tilknytning til de to tettstedene.

Attraktive tettsteder gjør det mer attraktivt å oppsøke, handle og drive handel i kommunens tettsteder.

Ringebu kommune mottok i november 2019 «Best Practice Certificate» i European Public Sector Award 2019 under en tredagers internasjonal konferanse i Maastricht, som samler de mest innovative offentlige institusjonene i Europa. Prosjektet som kommunen ble spesifikt oppfordret til å stille med i konkurransen, var den mangeårige satsingen på et levende og attraktivt landsbysentrum. FN sitt 11. bærekraftsmål er «bærekraftige byer og samfunn». Etter flere års målretta arbeid og erfaring med landsbyutvikling, har

Ringebu kommune opparbeidet seg solid kompetanse på området. Søknaden sammenfattar dette arbeidet; historien, metodene, filosofien og resultatene det har gitt. Tittelen på søknaden ble: The case of Ringebu village: How citizendriven placemaking enhanced the liveability and prospects of Norway's smallest city. En av våre viktigste felles utfordringer som lokalsamfunn i årene som kommer er å være attraktiv nok til å rekruttere og beholde kompetanse i regionen; kompetanse som vi er avhengige av for å skape arbeidsplasser og yte gode offentlige tjenester. Det positive omdømmet som utdelingen gir, også utenfor Norges grenser, bidrar til å sette Gudbrandsdalen på kartet og synliggjøre at Ringebu kommune er stedet der det er lov å lykkes. Utdelingen er et resultat av at det foregår samhandling mellom ulike sterke fagmiljø som «spiller hverandre gode». Den synliggjør også at politikerne har en bevisst holdning til viktigheten av å skape et sterkt og attraktivt sentrum, for å øke kommunens attraksjonskraft overfor målgrupper vi trenger for å være rustet for fremtiden.

Vi er inne i en aktiv tid. Tilrettelegging av ny infrastruktur og stedsutvikling i regionen går på høygir. Ringebu bør ta sin plass. Det krever en aktiv og framoverlent kommune.

Nytt bibliotek og innovasjonssenter ble ferdigstilt høsten 2017. Biblioteket har med dette tatt steget inn blant framtidens biblioteker, som kjennetegnes av en bred aktivitetsportefølje og å være en god møteplass for mange. Det gamle bankbygget tilfører sentrum en ny dimensjon, samtidig som det binder gågata bedre sammen med Kaupanger og stasjonsområdet. Trappen mellom etasjene har blitt slik det ble planlagt; en liten attraksjon i seg selv. Den første driftsperioden har vist at det nye biblioteket representerer noe helt annet og nytt enn det vi hadde tidligere.

Ringebu Prestegard og Ringebu stavkyrkje er en kulturell og landskapsmessig perle. Vedtatt utviklingsprosjekt (fire år) ble etablert med egen prosjektledelse i 2018. Ny gravplass med ny bru ble ferdigstilt i 2018. De siste par årene er det gjort et betydelig arbeid for å sikre driftsbygningen med uteområde og klargjøre for ny bruk. Ordningen med Artist in Residence ble gjennomført for første gang i fjøset i driftsbygningen i 2019. I 2019 ble også første byggetrinn i driftsbygningen ferdigstilt, med en iøynefallende silokum i ny drakt, bla med lokaler for barnehageutstillingene. Ideene om nye delprosjekter er mange. Etablering av monumentalverksted i kjelleren realiseres vinteren 2020. Gjennomføring av flere delprosjekter avhenger av et fortsatt aktivt

frivilligmiljø og et solid driftsfundament i Stiftelsen Ringebu prestegard, samt evne til å skaffe finansiering. Kommunen bør delta i nye spleiselag for å bidra til realisering av flere delprosjekter. Med goodwill og gode samarbeidsparter lover dette godt.

Kvitfjells nye dalside Varden er inne i en rivende utvikling. Det reguleres nye områder fortløpende, det bygges mange nye fritidsboliger og selskapet Alpinco planlegger sentrumsområde og bygger «varme senger». Utviklingen i Kvitfjell medfører store positive ringvirkninger for lokalt næringsliv.

Avtale om Kvitfjell som nasjonalanleggsarena for fartsdisipliner er forlenget til 30.06.22. Kulturdepartementet forbereder stortingsmelding om statlig idrettspolitikk, som bla også vil få betydning for nasjonalanleggene. Fornylse av gjeldende nasjonalanleggsavtale ut over 2022 vil måtte vurderes ut fra dette.

Fåvang sentrum har gjennomgått betydelige forbedringer, og det er positivt med den investeringsvilje som dette har utløst. Flomvollen har sikret viktige næringsbedrifter, og omkjøringsvegen medfører at det meste av tungtrafikk nå blir ledet utenom sentrum. Forskjønningen gir grunnlaget for aktiviteter i sentrum. Flere leilighetsprosjekter under gjennomføring tilfører sentrum nytt liv.

Kommunen må ha et sterkt fokus og prioritet på bygging av nye boliger og leiligheter i tettstedene. Bygging av gjennomgangsboliger for førstegangsetablerende på St. Olavs plass var vellykket, og håpet er at private investorer og utbyggere følger opp dette med flere prosjekter, inn mot ulike målgrupper. Uten en utvidelse av boligmassen, spesielt i tettstedene, vil det ikke være mulig å oppnå tilflytting og vekst. Uten rimelige botilbud for å komme inn på boligmarkedet, vil ungdom i stor grad etablere seg andre steder. Gjennom bruk av husbankens virkemidler og bruk av tilvisingsavtaler tar kommunen en rolle for å få bygd mindre sentrumsnære boliger som knyttes sammen med et fellesareal. Slike boliger vil gi botilbud for de som har behov for større trygghet i hverdagen gjennom at naboer er i nærheten.

Næringslivet i kommunen gjør det bra. Kvitfjell er nevnt, og både innen industri, handel, håndverksnæringer, reiseliv, og til dels innenfor landbruket skjer det mye positivt. Nærings sjefen er et viktig kontaktpunkt for næringslivet, en døråpner og tilrettelegger. Flomvoll og omkjøringsveg på Fåvang ble fullført i 2018 og har sikret

viktig næringsliv for framtida. Frya næringspark er under opprusting. Det lyktes ikke i arealplanprosessen å sikre nye næringsarealer på Frya, og i kommende periode vil derfor arealer på Sør-Fronsida av Frya elv stå sentralt.

Kommunens organisasjon

Kommunens organisasjon er under konstant evaluering. Organisering er et virkemiddel for å nå kommunens mål, og endres ved behov. Hele kommunens ledelse; avdelingsledere, tjenesteledere og rådmannsledelse har gjennomført et kompetansegivende lederutviklingsprogram med eksamen våren 2019. Dette representerer en stor og viktig investering. Kommunen fikk tilsagn om tilskudd på i alt kr 1.746.000 kr fra oumidler til programmet.

De tre nye samarbeidsordninger som ble iverksatt fra 2019 har kommet godt i gang. Felles NAV-kontor, felles barnevernstjeneste og felles flyktningetjeneste. Etablering av ordningene medfører sterkere fagmiljø og mindre sårbarhet, til beste for innbyggerne i regionen. Det gir grunnlag for å ta på seg økte oppgaver, jfr nasjonalt barnevernsløft og NAVs inkluderingsdugnad. Rammebetingelsene for NAV endrer seg, og statlige signaler inn mot 2020 innebærer ca tre færre statlige årsverk i NAV-kontoret. Ambisjonene om å styrke arbeidet med jobbspesialist gjelder fortsatt. Selv om statlig nedtrapping av tilbudet er negativt, viser dette at etableringen av et felles kontor var viktig og riktig for å sikre gode tjenester til innbyggerne.

Innovasjon og digitalisering

Innovasjon og digitalisering er viktige tema. Digitalisering er ikke IKT, men organisasjonsutvikling. IKT er en viktig premiss. Kommunestyret vedtok digitaliseringsstrategi i desember 2017. Handlingsplan for digitalisering ble revidert høsten 2019 og setter dagsorden for de kommende år. Kommunestyret har bevilget midler til digitalisering av ungdomsskolen, barneskolene og barnehagene. Det er avsatt budsjettmidler med 1 mill kr i tre år til digitalisering, i tillegg til noen konkrete tiltak i skole og andre områder. Kommunedirektøren omdisponerte stillingsressurs i stab til digitaliseringsrådgiver i 2018. Måten prosessen har vært lagt opp på har utløst et bredt engasjement i alle deler av kommunens virksomhet, og det pågår en mengde konkrete digitaliseringstiltak rundt om i organisasjonen. LEAN er en viktig metodikk i arbeidet. Over tid vil organisasjonsutviklingen bidra til at kommunen framstår som «digital kommune».

Utbygging av bredbånd/fiber i kommunen er en oppgave

som krever samarbeid i regionen. Bredbåndsdekning har sammenheng med digitalisering i skolen, krav til konkurransedyktighet i næringslivet og har betydning for bolyst i kommunen. Kommunestyret har høsten 2019 økt samlet ramme for fiberutbygging fra fem til seks millioner kr. Ringebu må som stor hyttekommune også bidra til bedre dekning i fjellområdene og i hyttefelt.

Digitalisering i skolen

Skolens mandat er å ruste elevene for framtida. En framtid vi vet lite om, men vi kan med sikkerhet si at elevene trenger digitale ferdigheter som gjør dem i stand til å oppleve livsmestring og lykkes i videre utdanning, arbeid og samfunnsdeltakelse. I denne sammenhengen er tilgang på teknologi et nødvendig verktøy for å fremme skolens primæroppgave: elevens læring og utvikling. Men teknologi alene løser ingenting, det vesentlige er hvordan læreren bruker mulighetene som ligger i den tilgjengelige teknologien.

Alle elever på ungdomsskolen fikk nettbrett i november 2017, på barnetrinnet fikk alle elevene nettbrett fra skolestart i august 2018. For å sette lærerne i stand til å utnytte nettbrettets muligheter for å gi læringen merverdi, har alle lærere gjennomført et eksternt kompetansehevingsprogram. Dette vil bli fulgt opp gjennom lærende nettverk på og på tvers av skolene.

Digitalisering i helse og omsorg

Helse og omsorg bruker ny teknologi som en naturlig del av tjenestene for å øke tjenestekvaliteten, sikre mest mulig egenmestring hos den enkelte og bidra til en effektiv og god ressursutnyttelse. Tjenestens fokus er tjenesteutvikling for å nyttiggjøre seg den nye teknologien som kommer. Gjennom studiet der avdelingsledere og tjenesteledere innen helse og omsorg deltar, er digitalisering valgt som arbeidsområdet i alle aksjonsgrupper. Digitaliseringssatsingen omhandler bla kompetansehevende tiltak for ansatte, digitalt tilsyn, nye digitale løsninger og infrastruktur, nye arbeidsmetoder og rutiner. Digitale trygghetsalarmer er på plass og utgjør en basis for vår bruk av trygghetsteknologi både i dag og fremover.

Kommune 3.0/medborgerskap/samskapelse

Danmark ligger foran Norge med å utvikle kommunens rolle inn i en ny tid. Danmark har i flere år arbeidet med å utvikle kommunen fra en forvaltningsrolle til å bli en kommune som samhandler med lag og foreninger, private og næringsliv. Initiativet til å samhandle kan like gjerne komme fra de sistnevnte som fra kommunen, men kommunen må være klar til å gripe mulighetene

til å arbeide på denne måten når mulighetene og initiativene kommer enten fra organisasjonen selv eller omgivelsene. Dette omtales som kjennetegn ved kommune 3.0, samskapelse eller medborgerskap. I gjennomført lederutviklingsprogram fullført våren 2019 var denne kommunerollen med som tema.

Makerspace

Makerspace har vært under utprøving i 2018 og 2019, etablert i det tidligere bibliotekbygget. Makerspace driftes av de personene som bruker stedet, og er åpent for alle som vil. Det er tid og rom for andre interessegrupper. Ringebu ungdomsskole har vist interesse for sambrukslokale idet skolen har eks. koding som tema. Prøveperioden er evaluert i egen sak til kommunestyret høsten 2019.

Språkkommune 2018

Barnehagene og skolene er som en av 17 norske kommuner pekt ut til å være Språkkommune 2018. Det er en statlig satsing i regi av Utdanningsdirektoratet. Gjennomføringsperiode er fra august 2018 og ut 2019. Høsten 2018 har vært brukt til å utarbeide en strategi for barnehagenes og skolenes arbeid med språk, lesing og skriving ut fra gitte kriterier. Strategien ble godkjent av direktoratet og iverksatt fra januar 2019. Hver enkelt barnehage og skole har konkretisert strategien i egen handlingsplan. Arbeidet er spesielt rettet mot ansatte i barnehage og skole, men andre fagområder som er inne i barnehager og skoler, samt foreldre, er viktige medspillere. Kommunen har fått tilført statlige midler til tre ressurspersoner i 20 % stillinger gjennom prosjektperioden, og vil samtidig få faglig støtte og veiledning fra nasjonale sentre i lesing og skriving.

Strategien har fire innsatsområder:

- Overgang barnehage- skole/SFO og barneskole – ungdomsskole
- Tidlig innsats
- Leselyst og grunnleggende ferdigheter i lesing og skriving
- Inkludering

”Barnehage og skole på veg mot 2031. Kvalitets- og utviklingsplan” tar opp i seg strategien og bidrar til at arbeidet blir videreført etter prosjektperioden.

Læreplanfornyelse

Grunnskolen får ny læreplan fra og med august 2020. Overordnet del ble vedtatt av Stortinget i 2018, fagplanene ble vedtatt 18.11.2019.

Skolene har arbeidet mye med forståelse av innhold og konsekvenser av ny overordnet del. I løpet av inneværende skoleår deltar i tillegg samtlige lærere i fagnettverk i regi av høgskolen i Innlandet, der formålet er å gi god innsikt i fagplanen og sammenhengen mellom overordnet del og fagplanene. I dette har kommunen et tett samarbeid med Sør-Fron og Nord-Fron, med ekstern støtte fra høgskolen. Kompetanseutviklingen er langt på vei finansiert gjennom den statlige ordningen for desentralisert kompetanseutvikling i skolen.

Rammeplan for barnehagen og ny overordnet del i læreplan for skolen er grunnlagsdokument for ”Barnehage og skole på veg mot 2013. Kvalitets- og utviklingsplan”.

Tjenestedesign i helse og omsorg

Helse og omsorg har gjennom innovasjonsskolen fått innsikt i bruk av tjenestedesign. Tjenestedesign som metode er egnet for å organisere tjenestene ut fra brukerens behov, og vil bli et viktig verktøy fremover. Tjenestedesign bygger på tverrfaglighet både når det gjelder brukergruppene og andre ressurser som behøves for å utvikle tjenesten. De fem prinsippene i tjenestedesign er brukersentrert, samskapende, helhetlig, visuelt og testet.

Gjennom arbeidet med tjenestedesign kom det frem et behov for å oppnå større forståelse og lettere tilgjengelighet i bygget Linåkertunet bo og rehabilitering, og bedre fleksibilitet mellom tjenester innen helse og omsorg. Bygget er i dag vanskelig å finne frem i, og mange av tjenestene er lite tilgjengelige og plassert langt unna hovedinngangen. Mange brukere og besøkende er avhengig av assistanse for å finne frem i bygningen, noe som medfører en del uhensiktsmessig bruk av tid for ansatte. I prosjektet har det vært tatt i bruk ulike kreative prosesser for å få en god tjenestereise for brukerne.

Samarbeid i Helseregion Sør Gudbrandsdal

De fire kommunene i Helseregion Sør Gudbrandsdal samarbeider om utvikling av helse og omsorg for å møte framtidige utfordringer angående demografi (større andel eldre) og større ansvar overført fra stat til kommune. Kommunene samarbeider om utviklingsprosjekt innen eksempelvis velferdsteknologi, rehabilitering, demens og rus og psykisk helse. Det ligger inne i økonomiplanen at både Intermediære plasser og Kommunale akutte døgnplasser (KAD) skal sies opp i løpet av 2019 slik at innsparingen kommer fra 2021.

De økonomiske konsekvensene er ikke mulig å fastslå nøyaktig enda og da spesielt på KAD. Det kan derfor bli aktuelt å beholde denne ordningen som er lovpålagt og må være etablert enten i egen kommune eller i et samarbeid.

Helse og omsorg på vei mot 2028 – kvalitets- og utviklingsplan

I 2015 ble arbeidet med en kvalitetsplan for helse og omsorg igangsatt. Planen ble sluttbehandlet av kommunestyret i 2016 og framtidig tjenesteinnretning med kvalitetsmål er satt. Planen skal vise en utviklingsretning basert på nasjonale føringer og politiske mål for Ringebu, og skal vise strategiske valg for å nå målene.

Kvalitetsplanen omfatter mål for perioden fram til 2028 og har en handlingsdel for 2016-2019. Satsingsområder for kommende 4 års periode er:

- Helse og forebygging
- Innovasjon og utvikling
- Likeverdige og helhetlige tjenester
- Ledelse og medarbeiderskap

Det arbeides nå med en revidering av de fire satsingsområdene. Fokus rettes mot de områdene der Ringebu har størst mulighet for forbedring fram mot 2023. Planen skal avklare kommunens ambisjonsnivå på disse områdene. Planen og rapportering skal ivareta kvalitetsutviklingen innen helse og omsorg.

Hvert år velger LKU et fokusområde for brukerrådet etter at kommunestyret har hatt kvalitetsrapporten til behandling. For 2019 har dette vært opplevd brukerkvalitet og bruk av intervju for bedre å få fram viktig informasjon om brukeropplevd kvalitet og forbedring. Det skilles gjerne mellom vurdering av indikatorer for kvalitet ut fra faktiske, objektive kriterier og brukernes opplevde kvalitet (subjektive kriterier). Begge deler kan være viktige innganger til en drøfting av kvalitet.

Levekårsutvalget har fokus på opplevd brukerkvalitet i rapporten og hvordan nyttig informasjon lettere kan komme fram i et intervju enn i en spørreundersøkelse med avkryssing.

Gode pasientforløp

KS arrangerer åtte læringsnettverk over hele landet. Ringebu er en av rundt 200 kommuner som deltar sammen med sykehusene i regionen. Målet er å sikre brukernes behov for å møte helhetlige, koordinerte og trygge tjenester.

Arbeidet har ført til forbedring og mer helhetlige rutiner i overganger mellom spesialisthelsetjenesten

og kommunene og overganger internt i kommunen, eksempelvis overgangen mellom hjemmetjenesten og korttidsavdelingen. I tillegg er det sett på interne rutiner i samhandling mellom de ulike tjenesteområdene i sin helhet. Dette er tema Ringebu må ha fokus på i sin tjenesteyting.

Klima og miljø

Ringebu kommune ligger i front i Innlandet når det gjelder miljøsertifisering. Ringebu kommune fikk alle deler av organisasjonen sertifisert i 2016 og resertifisert i 2019. I årsregnskapet for 2017 avla kommunen sitt andre klimaregnskap. EPC-prosjektet (energisparing) ble fullført i 2018, og vil få en driftsmessig oppfølging i årene framover, for å sikre garanterte energisparinger. Oljetanker er utfaset og fjernet som del av prosjektet (myndighetskrav fra 2020). Tilskudd til utskifting av ovner, installasjon av ladepunkter for elbiler og anskaffelse av elbiler og hybridbiler utgjør viktige bidrag for miljøet og for framtida.

Klima- og energiplan er under revisjon, men arbeidet er ikke sluttført. Midt-Gudbrandsdal Næringsforening har gjennomført forprosjekt om sømløse transportordninger. Ringebu kommune er formell søkerkommune overfor miljødirektoratet. Videreføring av arbeidet er ikke avklart.

Midt-Gudbrandsdal Landbrukskontor, sammen med landbrukskontoret i Nord-Fron og Midt-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap (MGR) har gjennomført forprosjekt om etablering av biogassanlegg basert på husdyrgjødsel, og er i ferd med å forberede et forprosjekt del to. Forprosjektet vil føre fram til beslutningsgrunnlag for evt realisering av et anlegg i midtdalen.

Kommunen har for tiden ikke avsatt kompetanse og kapasitet i klima- og miljøspørsmål ut over landbrukskontorets ressurser.

Stasjonsbyprosjektet

Bane Nor (Jernbaneverket) inviterte i 2013, som ledd i prosjekt vedr landsverneplan for jernbanen, Ringebu kommune til å delta i et lokalt prosjekt for å gjenskape/ta vare på verdier rundt skyss-stasjonen, med sterkere sammenkobling av stasjonen og gågata. På grunn av manglende avklaringer rundt ny E6, og nå sist omorganisering av statsetaten, har prosjektet flere ganger blitt satt på vent. Samarbeidsparter i stasjonsbyprosjektet er Bane Nor, Statens vegvesen, Oppland fylkeskommune, Ringebu markedsforening og Ringebu kommune. Bygging av en ny, sikker gang- og sykkelforbindelse under jernbanen er det mest

konkrete og viktige tiltaket i stasjonsbyprosjektet for Ringebu sentrum og for Ringebu kommune. Utsiktene til finansiering av slik trygg kryssing av jernbanen gjennom nasjonal transportplan er ganske små, men gjennom landsverneplanen disponere Bane Nor egne midler. I vedtatt økonomiplan er det avsatt kommunale midler til et spleiselag. Første steg videre er oppstart av kommunal reguleringsplanprosess, der traseen for en framtidig undergang er det springende punkt.

Tankeplass - Pilgrimsleden

Tankeplass er et samarbeid mellom Oppland Fylkeskommune, Pilegrimsleden og kommunene angående kunstinstallasjoner langs pilegrimsleden. Kunst som opplevelse har blitt satt på dagsorden i Oppland og nå i forbindelse med å styrke opplevelsen ved å gå en pilegrimsled i Norge. Kommunestyret bevilget den kommunale egenandelen på kr 75.000 og resten av totalbeløpet på kr 600.000 har Oppland Fylkeskommune bistått med gjennom egne midler og tilskuddsmidler. Dette prosjektet skal være med å øke interessen for å være innbygger, deltidsinnbygger og besøkende i Ringebu. Oppland Fylkeskommune koordinerer prosjektet og juryen der har besluttet en installasjon av Ånond Versto. Installasjonen består av en portal, pilegrimsfalk og et avkappet hode som skal installeres langs pilegrimsleden ovenfor Retterstadbakken ved Høgkleiva. Installasjonen skal være ferdig i juni 2020. I tillegg har Fylkeskommunen invitert Ringebu kommune sammen med Pilegrimssenteret til å søke tilskudd for å formidle hele Høgkleivaområdet der kunstinstallasjonen skal plasseres. Finansieringen er på plass og arbeidet er i gang sammen med Krible og referansegruppa for dette prosjektet.

Leve hele livet - Vilmer.no

Kvalitetsreformen for eldre kalles "Leve hele livet" og omhandler de grunnleggende tingene som mat og måltider, aktivitet, felleskap, helsehjelp og sammenheng i tjenestene. Ringebu har en økning i antall eldre fremover og det vil naturlig øke behovet for bistand. Samtidig forbederer ansatte seg på å jobbe smartere. Ringebu har i denne sammenhengen valgt å gå inn på løsningen Vilmer.no. Det er en nettløsning som ivaretar både de som ønsker å bidra til andre og de som ønsker bistand. De som vil bidra kan selv legge det de ønsker å bidra med inn på portalen Vilmer.no, og de som skal bestille kan selv gå inn og se hva og hvem som kan bistå. Det er likevel opp til den som skal bistå å vurdere hver enkelt forespørsel. På den måten er det ingen som blir låst på enkeltdager lang tid i forveien selv om de har en

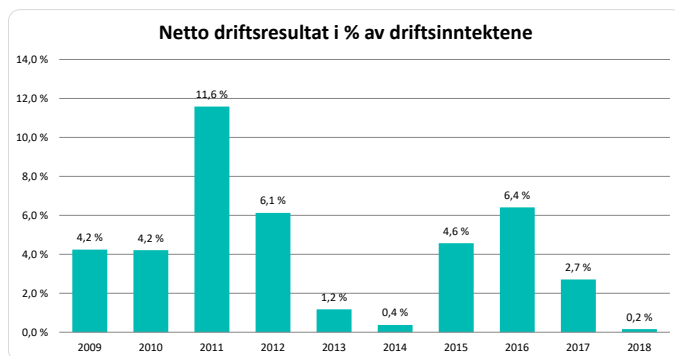
profil på Vilmer.no.

Status kommuneøkonomi og tjenestetilbud

For utfyllende informasjon om kommunens økonomiske status og tjenestetilbud henvises til årsberetningen, som i tråd med plansystemet gir en årlig statusbeskrivelse.

De siste års regnskapsresultat

Siden 2009 har kommunen jevnt over hatt økonomisk resultat langt over landssnittet. Lavere resultat i 2013 og 2014 skyldtes i stor grad engangskostnader.

Alt i alt har kommunen hatt positivt netto driftsresultat i ti år på rad, seks av disse bedre enn landssnittet og syv bedre enn anbefalt minstenivå. Det innebærer at kommunen har styrket sin likviditet og oppsparte midler (fond) betydelig. Ca. 33 % av den frie fondsbeholdningen skal imidlertid utgiftsføres over de kommende sju år, knyttet til utjevningsordning pensjon. Det er bare 26 % av disposisjonsfondet som ikke er øremerket ulike formål. Av disse midlene skal over halvparten disponeres til forskuttering av utbedring Brekkebakkene (fylkeskommunal veg). Kommunen har dessuten inngått flere større utbyggingsavtaler knyttet til utvidelse av hytteområder i Kvitfjell (Kvitfjell Vest og Varden). Disse innebærer at kommunen skal overta en rekke vann- og avløpsanlegg når disse ferdigstilles av utbyggerne. Kommunen vil da måtte utbetale store momsbeløp som så skal inntektsføres igjen fordelt over 10 år. Dette vil kreve at kommunen har en god likviditetsmessig buffer.

Resultatutviklingen siste to år må ses i sammenheng med at kommunen kom dårlig ut ved omlegging av inntektssystemet i 2017. Inntektstapet kompenseres delvis av en inntektsgaranti på mer enn 10 mill. kr, men denne skal trappes ned over få år.

Prognose inneværende år

Ved utgangen av 2. tertial er følgende budsjettavvik meldt inn fra tjenesteenhetene (positivt fortegn = merforbruk):

Budsjettområde	Avvik
Fellesposter	- 267.000
Kultur	92.000
Barnehagene	800.000
Helse og mestring	167.000
Plan og teknisk	500.000
Interkommunale samarbeid	360.000
Skatt, rammetilskudd, finans	- 1.150.000
Sum (årsprognose merforbruk)	502.200

- Avviket innen Fellesposter gjelder i hovedsak mindreforbruk lærlinger.
- Innen Kultur gjelder avviket kr 82.000 i korleksjon fondsføringer øremerkede midler fra 2018, samt inntektssvikt.
- Innen Barnehagene gjelder kr 540.000 merforbruk i tilskudd til private barnehager. Kr 260.000 gjelder barn med særskilte behov.
- Helseregion Sør-Gudbrandsdal har varslet et tilleggskrav på kr 167.000 knyttet til legevakt og kommunal akutte døgnplasser (KAD).
- Innen Plan og teknisk er behovet for vegvedlikehold større enn budsjettet beløp.
- Innen interkommunale samarbeid er det utgifter til økonomisk sosialhjelp (forvaltes av NAV MidtGudbrandsdal) som overskrider budsjettet med kr 360.000.
- Innen skatt, rammetilskudd og finans er ny prognose for skatt på inntekt og formue kr 1.150.000 høyere enn budsjettet.

Samtlige avvik, med unntak av økt behov for vegvedlikehold dekkes gjennom det økte skatteanslaget. Vegvedlikehold forutsettes tilpasset den økonomiske rammen.

Skatteinngangen i første og andre tertial er god (ca 2,9 mill. kr over revidert budsjett), men det forventes ikke at denne trenden vil holde utover i året. Inntektsanslaget i budsjettet økes med kr 1.150.000. Det er grunn til å følge utviklingen i skatteinntekter nøye utover i budsjettåret. I artikkel publisert 16.05.2019 skriver KS: *I 2019 er skattøret satt ned både for kommunene og fylkeskommunene. Dette gjør utslag på tallene fra og med mars måned. I statsbudsjettet for 2019 ble skatteveksten på årsbasis anslått til 0,4 prosent for kommunene og 1,6 prosent for fylkeskommunene. I Revidert nasjonalbudsjett (RNB) er anslaget satt opp med om lag 1½ mrd. kroner. Dette gir nye vekstanslag for 2019 på 1,2 prosent for kommunene og 2,1 prosent for fylkeskommunene. Endringen er basert på at man har sett god skatteinngang hittil i år, samtidig anslås det i RNB at man ikke vil se like høy vekst som i 2018*

da denne primært var knyttet til formuesskatter og aksjegevinster. Samlet sett anslås nå realveksten i kommunesektorens inntekter nå til kr. 0,4 mrd. og en reell nedgang i de frie inntektene på kr. 1,8 mrd. fordi de ekstra skatteinntektene i 2018 hovedsakelig ikke videreføres.

Tjenestetilbudet

I det store og hele videreføres det eksisterende tjenestetilbudet i økonomiplanperioden. Etablering av nytt bofellesskap for funksjonshemmede og en boenhet for avlastning (driftsstart 2020) vil være en klar styrking av tjenestetilbudet i perioden. Satsing på digitalisering og velferdsteknologi forventes å gi god effekt og ruste kommunen enda bedre for å takle fremtidens utfordringer.

Rammebetingelser og økonomisk handlingsrom

Vurdering av inntektssiden

Kommunens inntekter danner grunnlaget for de tjenestene kommunen kan yte.

Brukerbetalinger

Rene brukerbetalinger for kommunale tjenester utgjør ca. 2,7 % av de samlede driftsinntektene. De satsene kommunen selv kan fastsette er forutsatt økt med 3,1 % (deflator) fra 2019 til 2020. Noen satser, hovedsakelig innen Plan og teknisk, er gitt en særskilt vurdering og foreslås økt med opp til 10 %. Noen satser fastsettes av staten. På noen områder er det fra statens side innført maks-satser (som f.eks. foreldrebetaling i barnehagene) og ordninger for redusert betaling basert på inntekt. Dette setter begrensninger for kommunens handlefrihet til fastsetting av betalingssatser.

Andre salgs- og leieinntekter

Disse utgjør 15,5 % av de samlede driftsinntektene og kommer hovedsakelig fra selvkostområder som for eksempel vann og avløp. Disse inntektene skal dekke utgifter kommunen har og gir derfor ikke noe bidrag til finansiering av øvrig kommunal drift. Kommunale avgifter til vann og avløp forutsettes økt med inntil 5 % årlig i perioden. Investeringer innen sektoren påvirker avgiftsgrunnlaget. Det er forutsatt at alle selvkostområder skal ha full inndekning (alle utgiftene dekkes av inntektene, evt. ved bruk av tidligere innkrevde midler som er plassert på bundne fond). Husleieinntekter er økt i tråd med forventet økning i konsumprisindeks.

Overføringer med krav til motytelse

Disse utgjør 10 % av de samlede driftsinntektene og dreier seg i stor grad om refusjoner for tjenester som kommunen yter (kostnadsdekning), samt refusjon sykelønn.

Rammetilskudd

Rammetilskudd fra staten utgjør ca. 34,1 % av driftsinntektene og blir tildelt gjennom inntektssystemet. Tilskuddsanslaget for økonomiplanperioden er hentet fra prognosemodell utarbeidet av KS og baserer seg på kommuneproposisjonen.

Andre statlige overføringer

Disse utgjør 6,3 % av de samlede driftsinntektene. En del av disse inntektene er knyttet til mottak av flyktninger. Det er stor usikkerhet rundt framtidig bosetting av flyktninger og inntektene vil mest sannsynlig bli noe redusert i forhold til tidligere.

Skatt på inntekt og formue

Disse utgjør ca. 24,1 % av de samlede driftsinntektene. Avvik fra nasjonal skatteutvikling vil bli kompensert gjennom inntektsutjevning i inntektssystemet. Med unntak av 2019 og 2020 har prognosen fra KS vært justert ned med 1 mill. kr (egenvurdering) med bakgrunn i erfaringene fra 2013 og 2014 med stor inntektssvikt for alle kommunene. For 2020 er skatteanslaget lagt 1 mill. kr høyere enn prognosemodellen.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatten utgjør 6,1 % av de samlede driftsinntektene. Det ligger et betydelig inntektspotensiale i eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer som i budsjettet for 2019 hadde en skattesats på 3,1 ‰ og et bunnfradrag på kr 100.000. Nye boliger er gitt fritak for eiendomsskatt i 2 år. Samlet utgjør eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer ca. 35,4 mill. kr i budsjettet for 2019 (revidert budsjett). Nye bestemmelser gjeldende fra 2020 tilsier at satsen kan økes med inntil 1 ‰ pr. år og kan maksimalt fastsettes til 5 ‰.

Eiendomsskatt for næringseiendommer utgjør 3,8 mill. kr i revidert budsjett for 2019 og har en sats på 3,6 ‰.

Renteinntekter, utbytte og eieruttak

Årlig utbytte fra, og renter av utlån til, energiselskaper utgjør ca. 9,9 mill. kr. 13 % av utbytte fra kraftselskaper avsettes til utviklingsfond og 7 % til fond for kulturbasert næringsutvikling. Renteinntekter av bankinnskudd er budsjettert med ca. 3,3 mill. kr.

Handlingsregler / Finansielle måltall

I forbindelse med budsjettarbeidet for 2010 ble det innført handlingsregler for budsjettarbeidet som skal bidra til at kommunens økonomiske situasjon styrkes og handlingsrommet økes. Handlingsreglene fokuserer på tre sentrale elementer:

- Frie økonomiske reserver (disposisjonsfond)
- Lånegjeld
- Årlig driftsresultat (netto driftsresultat)
- Egenfinansiering av investeringer

Frie økonomiske reserver

Kommunens økonomiske soliditet og evne til å takle uforutsette hendelser vil i stor grad avhenge av de frie økonomiske reserver som kommunen har til rådighet. Slike reserver er i hovedsak definert som disposisjonsfond.

Disposisjonsfond er midler som kommunen fritt kan disponere både til drifts- og investeringsformål.

I løpet av perioden 2009-2018 er disposisjonsfondet styrket med 84,4 mill. kr. Ved utgangen av 2018 utgjør disposisjonsfondet 19 % av driftsinntektene, som må karakteriseres som svært bra. Et nivå på rundt 10 % av driftsinntektene har vært et viktig mål for kommunen. Anbefaling/norm som fylkesmannen opererer med er 10 % for å ha en "brukbar" fondsbeholdning.

En stor del av disposisjonsfondet er imidlertid øremerket til ulike formål. Det frie (ikke øremerkede) disposisjonsfondet utgjør bare 22,4 mill. kr. Av dette skal 16,5 mill. kr brukes til forskuttering av utbedring i Brekkebakkene (fylkeskommunal veg). I henhold til regnskapsforskriftene må en slik forskuttering betraktes som utlån, som må føres i investeringsregnskapet. Tilbakebetalt kapital (2020 i henhold til avtale) må også føres til inntekt i investeringsregnskapet og kan dermed ikke lengre benyttes til driftsformål, men kun til investeringsformål (ubundet investeringsfond). Vedtaket om forskuttering reduserer kommunens disposisjonsfond betydelig.

En stor andel av disposisjonsfondet (28,8 mill. kr) er øremerket fremtidige pensjonsforpliktelser (akkumulert premieavvik) og vil komme til fradrag fordelt over 7 år. Kommunens vedtak om fondsføring av premieavvik sikrer at fremtidig utgiftsføring ikke går på bekostning av tjenestetilbudet. Ringebu kommune var blant de første kommunene med et slik prinsippvedtak - og mange kommuner har fulgt etter.

Oversikt disposisjonsfond pr. 31.12.2018

Formål	Beløp
Ikke øremerket disposisjonsfond	22.393.500
VM alpint 2019 / ny utfortrasè	3.000.000
Utviklingsfond	5.851.400
Kulturbasert næringsutvikling	1.347.800
Emisjonsfond kraftselskap	6.508.000
Akkumulert premieavvik pensjon	28.789.100
Fond til flyktningformål	11.574.200
Sluttavregning investeringer	4.000.000
Stimuleringsmidler sysselsetting ungdom	300.000
Kunstinstallasjoner	150.000
Forsterking flomvoller	1.000.000
Makerspace	31.200
Handlingsplan digitalisering	673.300
Oljefond Helse/omsorg	580.900
Bredbåndsutbygging	1.000.000
Kulturfond (underskuddsgaranti)	62.300

Spesifisering fond til flyktningformål pr. 31.12.2018

Formål	Beløp
Integreringstilskudd flyktninger	5.522.500
Vertskommunetilskudd flyktninger	1.669.000
Opplæring fremmedspråklige (RL)	946.000
Flyktningefond barnehage	24.500
Grunnskoleopplæring	493.500
Bofellesskap enslige mindreårige	2.918.700

Flere kommuner har i senere år endret sine handlingsregler for disposisjonsfond fra å være 10 % av driftsinntektene, til å være 10 % av driftsinntektene etter fradrag for andelen som avsatt til premieavvik pensjon. Med en slik handlingsregel ville Ringebu kommune ligget på 12,7 % ved utgangen av 2018. Med forskutteringen av Brekkebakkene ville kommunen med slik handlingsregel havnet godt under 10 %. Disposisjonsfondet må derfor fortsatt tilføres årlige midler for å tilfredsstille målet om 10 % av driftsinntektene over tid.

Et annet viktig moment er at kommunen har inngått en rekke utbyggingsavtaler i Kvitfjell som innebærer at kommunen skal overta vann- og avløpsanlegg ved ferdigstilling og refundere momsutgifter som kommunen vil få tilbake fra staten fordelt over 10 år. Dette tilsier at kommunen må ha god likviditet og dermed en god fondsbeholdning for å møte fremtidige forpliktelser.

Handlingsregel nr. 1:

Disposisjonsfond skal utgjøre minimum 10 % av brutto driftsinntekter.

Handlingsregelen er overholdt i økonomiplanen.

Lånegjeld

Høy lånegjeld vil gjøre kommunen sårbar for renteøkninger. Selv om det brukes virkemidler som rentebinding for å redusere renterisiko vil betjening av lånegjeld legge beslag på betydelige midler i driftsbudsjettet og dermed redusere kommunens handlingsrom.

Samlet lånegjeld utgjør 514,9 mill. kr ved utgangen av 2018. Kommunen har satt som mål at lånegjeld, korrigert for lån til selvkostformål og videreutlån til andre, maksimalt skal utgjøre 70 % av driftsinntektene. Ved utgangen av 2018 utgjør korrigert lånegjeld 62,5 % av driftsinntektene.

Fylkesmannen opererer med et måltall på maksimalt 70 % av driftsinntektene (ikke korrigert for selvkost og utlån), men sier samtidig at dette er avhengig av hvor mye av lånegjelden som betjenes av andre.

Handlingsregel nr 2:

Korrigert lånegjeld, brutto lånegjeld fratrukket selvkostområder, selvfinansierende tiltak og videreutlån, skal utgjøre maksimalt 70 % av brutto driftsinntekter.

Handlingsregelen er overholdt i økonomiplanen.

Investeringsplanen tilsier at lånegjelden vil øke i økonomiplanperioden, men om vi ser bort fra bofellesskapet for mennesker med nedsatt funksjonsevne økes ikke lånegjelden som belaster kommunal drift i den 12-årige investeringsplanen. Det vil være utfordrende å holde investeringsnivået nede også ved senere rullinger av økonomiplanen.

Årlig driftsresultat

Økonomisk handlingsrom skapes først og fremst gjennom årlige driftsoverskudd. Disse kan avsettes som reserve, inngå som egenfinansiering av investeringer eller brukes til nye tiltak.

Siden 2009 har kommunen jevnt over hatt økonomisk resultat langt over landssnittet. Alt i alt har kommunen hatt positivt netto driftsresultat i ni år på rad, seks av disse bedre enn landssnittet og syv bedre enn anbefalt minstenivå. Det innebærer at kommunen har styrket sin likviditet og oppsparte midler (fond) betydelig. Det er

allikevel en stor utfordring å holde driftsutgiftene nede på et nivå som står i forhold til de inntektene kommunen har. Alternativt kan kommunen vurdere å utnytte mulighetene for økte inntekter.

Etter at flere systemendringer trådte i kraft fra 2015 har teknisk beregningsutvalg justert ned norm/anbefaling for netto driftsresultat fra 3 % til 1,75 % årlig. Det er vurdert som hensiktsmessig å ha anbefalt nivå som målsetting.

i økonomiplanperioden 2017-2020 og 2018-2021 ble ambisjonsnivået for netto driftsresultat senket til 1 % av driftsinntektene. I arbeidet med økonomiplanen for 2019-2022 var utgangspunktet en ambisjon om netto driftsresultat på 0,5 % og senere justert ned til et nullresultat.

Handlingsregel nr. 3:

Netto driftsresultat skal trappes opp fra 0 til 0,5 % av brutto driftsinntekter årlig i løpet av økonomiplanperioden.

Kommunen har et langsiktig mål om å holde et netto driftsresultat på nivå med anbefalingen fra Teknisk beregningsutvalg (1,75 % av brutto driftsinntekter). I inneværende økonomiplanperiode skal nytt bofellesskap for funksjonshemmede og avlastningsbolig settes i drift som ny tjeneste. Denne satsingen (4,3 mill. kr årlig driftskostnad) trekker netto driftsresultat betydelig ned. I tillegg endres rammebetingelsene ved at rammetilskudd reduseres kraftig (inntektsgarantiordning, INGAR, med nedtrapping over 4-5 år). Dette representerer et inntektsbortfall på 7,4 mill. kr i perioden. På toppen av dette er det varslet innskrenkninger i eiendomsskatteleggingen. Med de endringer som er lagt inn i årsbudsjettet vil målet om netto driftsresultat fravikes i 2020.

Egenfinansiering av investeringer

Investeringer har historisk vært lånefinansiert i stor grad. Lån til investeringer tas opp som samlelån, de senere år med avdragstid på 40 år. Det finnes egne bestemmelser om minimums avdragstid på lån, regnet på basis av anleggsmidlenes levetid. Kommunen ligger godt innenfor minimumsbestemmelsene. Det er allikevel et mål å øke egenfinansieringsgrad for investeringer og samtidig unngå at anleggsmidler med kort levetid (som f.eks. IKT-investeringer) lånefinansieres med lang avdragstid. Det ble derfor innført en ny handlingsregel fra 2018.

Handlingsregel nr. 4:

Et beløp tilsvarende 0,5 % av brutto driftsinntekter

overføres til investeringsregnskapet som egenfinansiering av investeringer med kort (5 års) levetid. Eventuelt ubrukte midler av overføringsbeløpet avsettes til eget ubundet investeringsfond for bruk til samme formål i senere år.

Handlingsregelen er delvis overholdt i økonomiplanen, ved at løpende IKT-investeringer er finansiert med fondsmidler. Det er imidlertid ikke avsatt midler utover konkrete bevilgninger fra 2020 og videre.

Lønns- og prisvekst

I årsbudsjettet er ldet foretatt ny lønnsberegning, basert på stillingshjemler og faktisk lønn pr. 31.10.2019, med påslag for forventet lønnsvekst i 2020 i tråd med økonomiplanen.

For 2020 er prognose fra SSB lagt til grunn med 3,5 % økning fra 2019.

For utgiftspostene i budsjettet er prognose for vekst i konsumprisindeksen (KPI) fra SSB lagt til grunn. Denne prognosen tilsier en prisvekst på 1,7 % fra 2019-nivå.

Pensjonskostnader

Sats for KLP (arbeidsgivers andel) er videreført med 17,0 %. Endelig kostnad avhenger både av lønnsoppgjør og selskapets avkastning i finansmarkedet. Sats for SPK har tidligere vært forhåndsmeldt og forutsigbar. Nå er regelen rundt SPK endret til samme ordning som for KLP. Det er lagt til grunn en sats på 10,66 %.

Omleggingen av pensjonsordningen vil begynne å få effekt og det er varslet at det trolig vil bety merutgifter de første årene. Det er derfor grunn til å følge prognoser fra KLP tett i 2020.

Renteutvikling

Det er lagt til grunn renteprognose fra Kommunalbanken. Denne er basert på pengemarkedsrente med et påslag. For 2020 er rentesatsen 2,17 %.

Utfordringer synliggjort i siste årsberetning

I kommuneplanens samfunnsdel er det synliggjort satsingsområder og strategier som vil innvirke på prioriteringer i kommende års budsjetter. Nytt kommunestyre (fra høsten 2019) skal innen ett år ta stilling til om samfunnsdelen skal fornyes.

Nytt inntektssystem fra 2017 ga endringer i kommunens rammebetingelser. Kommunen får i 2019 kompensert mye av inntektstapet gjennom inntektsgarantisystemet (INGAR) med 10,8 mill. kr, men dette trappes raskt ned (med inntil 2,1 mill. kr årlig) og vil gi kommunen en ekstra utfordring budsjettmessig i årene som kommer. Ordningen med distriktstilskudd (utgjør 6,2 mill. kr i rammetilskudd for Ringebu i 2019) er under evaluering/ utredning. Det er nærliggende å forvente at en endring vil slå negativt ut for kommunen ut fra omtalen ved omlegging av inntektssystemet i 2017.

Innen flere tjenesteenheter budsjetteres det med refusjon sykelønn, men ikke tilsvarende lønn til vikarer. Dette er en praksis som gradvis har gått seg til over mange år og som det er ønskelig å endre. Fra 2016 startet en flerårig nedtrapping som må fortsette i hele økonomiplanperioden for at dette skal være kvittert helt ut.

Effektiv utnyttelse av samarbeidsordningene i Helseregion Sør-Gudbrandsdal må fortsatt ha stort fokus.

Kommunen har gjennom en årrekke med asylmottak og bosetting av flyktninger bygd opp fond av ubrukte midler til formålet. I 2018 måtte kommunen bruke drøyt kr 300.000 av fondsmidler (tidligere avsatte integreringstilskudd) for å saldere budsjettområdet for flyktingtjeneste. For 2019 vil kommunen få ny bosetting. Det ligger en utfordring i å skalere det kommunale tjenestetilbudet i forhold til bosetting og skiftende flyktingesituasjon. Dette gjelder særlig innen flyktingetjenesten (som fra 2019 er organisert i interkommunal samarbeid for Midt-Gudbrandsdal) og Ringebu læringssenter. Avsatte fondsmidler vil kunne være en viss buffer på kort sikt, men fondene vil tømmes raskt dersom ikke driftsnivået tilpasses.

Omlegging av budsjetteringsmåte for investeringer og forbedring av prosjektplanlegging og -dokumentasjon må fortsatt ha fokus også i 2019.

Det historisk lave rentenivået aktualiserer ekstraordinær nedbetaling av lån og/eller økt egenfinansiering av investeringer. I økonomiplanen for 2019-2022 er investeringer med kort levetid (5 år) ikke lånefinansiert.

Fond for premieavvik pensjon vil trolig tappes med ca. 3 mill. kr årlig framover. For å kunne opprettholde nivået på disposisjonsfond totalt sett må det fortsatt avsettes nye fondsmidler årlig. Kommunen bør vurdere om det er hensiktsmessig å bytte ordning for håndtering av premieavvik pensjon og gå over fra utjevningsordning til årlig belastning.

- Utjevningsordningen fordeler belastningen over flere år. Fra 2002 skulle premieavviket utgiftsføres over 15 år, fra 2011 over 10 år og fra 2015 skal premieavvik utgiftsføres over 7 år.
- Kommuner kan fortsatt velge å utgiftsføre premieavviket over 1 år.

Det er imidlertid ikke åpnet for hyppig endring av prinsipp. Dersom kommunen velger å gå over til årlig belastning må vi påregne å beholde det prinsippet i overskuelig framtid.

Utjevningsordningen har ikke fungert slik det var forventet og har medført at kommunene som valgte utjevning har store premieavvik bokført i balansen, mens ordningen var tenkt slik at dette skulle svinge rundt null. Ringebu kommune har i dag et oppsamlet premieavvik på 28,8 mill. kr. Av de nærmeste kommunene rundt oss har Nord-Fron og Lillehammer valgt årlig belastning av premieavvik og ikke utjevning over mange år. Ved bytte av regnskapsprinsipp ville kommunen etter hvert kunne kvittere ut det store premieavviket i balansen. Allerede oppsamlet premieavvik vil i så fall bli utgiftsført etter gammel ordning fram til det er kvittert ut, mens nye premieavvik blir belastet fullt ut året etter at de oppstår. Det er avsatt eget disposisjonsfond til å regnskapsmessig finansiere det oppsamlede premieavviket. Ordningen som kommunen har valgt med å føre premieavviket mot disposisjonsfond innebærer at vi i praksis allerede har nøytralisert utjevningsordningen og opptrer som om vi hadde årlig belastning. Det store oppsamlede premieavviket og tilsvarende øremerket disposisjonsfond virker forstyrrende både i forhold til handlingsregler og regnskapsanalyser og statistikker forøvrig.

I forbindelse med stor utbyggingsaktivitet i Kvitfjell har kommunen inngått en rekke utbyggingsavtaler. Disse innebærer bl.a. at kommunen etappevis overtar vann- og avløpsanlegg som ferdigstilles av utbyggere. Avtalene tilsier at utbygger da får refundert hele momsbeløpet fra kommunen ved overtakelse. Kommunen får på sin hånd moms tilbake fordelt over 10 år fra staten. I mellomperioden får kommunen dermed et utlegg likviditetsmessig på betydelige beløp. Kommunen har ikke anledning til å ta opp rene likviditetslån som strekker seg over flere år. Gode fondsreserver er derfor helt avgjørende for at kommunen skal ha nok likviditet i årene framover. Dette tilsier at kravet til positivt resultat bør skjerpes i framtidige budsjetter

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt av kommunestyret 17.06.2014 (Ksak 40/14). Denne inneholder viktige verdier (raus, solid, spenstig), samt mål og strategier for prioriterte satsingsområder (bo, leve, arbeide) fram mot år 2026.

Samfunnsdelen inneholder strategiske veivalg i utviklingen av lokalsamfunnet og kommunale tjenester og er førende for økonomiplanen (handlingsplanen).

I en situasjon med reduserte økonomiske rammer vil prioritering av tiltak være spesielt viktig. Skjerming av tjenester er en måte å prioritere på. Samtidig må det foretas reduksjoner i en eller flere tjenester for å finne rom til ønsket ny satsing på andre. Samfunnsdelen inneholder mange mål og strategier. Under er gjengitt noen av de satsingene som er mest tydelig prioritert i denne økonomiplanen:

- legge til rette for boligbygging, i første rekke sentralt i begge tettstedene, gjennom ordning med garantistillelser for kjøp av boliger. Jernbaneundergang til Tollmoen er også prioritert.
- tilrettelegge arenaer og aktivitetsområder. Herunder kommunal andel til byggetrinn 3 i Ringebu Prestegard.
- ha tilbud som dekker individuelle behov. Herunder etablering av nytt bofellesskap for mennesker med nedsatt funksjonsevne, inkl. avlastningsbolig.
- ha funksjonelle og trygge bygg/utearealer for kommunalt tjenestetilbud. Herunder en rekke investeringer i kommunale tjenestebygg, infrastrukturtiltak IKT m.m.
- være en utviklingsorientert og innovativ organisasjon. Herunder 3-årig satsing på digitalisering, påbegynt i 2018.

Klima og miljø

Ringebu kommune har miljøsertifisert alle sine kommunale tjenestebygg. Midler til jevnlig re-sertifisering er innarbeidet i økonomiplanen.

I forbindelse med den nye rammeavtalen om leasingbiler høsten 2017 ble 13 biler i helse-og omsorgsektoren ladbare. ECP-prosjektet (energisparekontrakter) fullføres i 2018/2019 og vil, sammen med overgangen til ladbare biler, bidra til en betydelig reduksjon av kommunens CO2 fotavtrykk. Det Klimasatsfinansierte forprosjektet om mulig biogass-anlegg i midtdalen indikerer at det vil være realistisk å etablere et slikt. Dette vil måtte ses nærmere på i et prosjekt. Det vil bli søkt om klimasatsmidler, men vil også kreve kommunal medfinansiering i årene framover dersom det skal realiseres. Kommunen har fått klimasatstilskudd til innkjøp av elsykler.

Investeringer

INVESTERINGSPLAN 2020					
Tall i hele 1.000 kr		INV	Egen-regi	Oppst.-sak	Anl.-start
		2020	ja/nei	Ja/nei	md
	IKT	1 925			
H104	EGENEID DATAFIBER FÅVANG RA - FÅVANG BARNEHAGE	400	Nei	Nei	20
H110	E-ROMSLØSNING HELSE/OMSORG	525	Nei	Nei	Feb 19
nytt	ÅRLIG INVESTERINGSBEHOV IKT	1 000	Ja	Nei	20
	KOMMUNAL TJENESTEYTING	40 739			
H112	INVESTERINGER KIRKELIG FELLESRÅD	150	Nei	Nei	
H419	NYE KJØKKEN ELDRESENTERET (2015)	144	Ja	Nei	løpende
H421	OMBYGGING OG BRANNSIKRING OMSORGSBOLIGER OG ELDRESENTER (2016)	3 000 1 300	Nei	Nei	Mai 19
H425	JERNBANEGATA 4	50	Nei	Nei	
H438	NYTT BOFELLESSKAP FUNKSJONSHEMMEDE HAGESKOGEN	20 500	Nei	Nei Komite	Mai 19
H448	KAUPANGER - BYGNINGSMESSIGE ARBEIDER	500	Nei	Ja	Apr 19
H452	RÅDHUSET - REHABILITERING OG OMBYGGING KANTINE	475	Nei	Nei	20
H454	RINGEBU SKOLE - UTBEDRING GYMSAL/GARDEROBE	350		Nei	19
H457	FÅVANG BARNEHAGE - OPPGRADERING/REHABILITERING	3 000	Nei	Nei	20
H460	KAUPANGER - LYDISOLERING KULTURSKOLE	200	Ja	Nei	20
H461	HAGESKOGEN BOLIGER 12-25. FUKT I BAD, NEDSLITTE KJØKKEN, BYTTE VINDUER	700 200	Ja	Nei	Pågår
H463	RAUDHALLEN - UTBEDRING TAK	1 020	Nei	Nei	20
H471	UTBEDRING HELSESENTER	1 000	Nei	Ja	Jan 19
H472	UNDERLAG LEKEAPPARATER FÅVANG BHG	200	Ja	Nei	20
H476	PARKERING HELSESENTERET	1 550	Nei	Nei	20
H754	GATEBELYSNING	1 000	Nei	Nei	Feb 19
Nytt	PARKERING LINÅKERTUNET	2 150	Nei	Ja	Jan 19
Nytt	OPPRUSTING OG REASFALTERING VEG	2 000	Nei	Ja	20
Nytt	MUR OG PARKERING RINGEBU SKOLE	1 250	Nei	Ja	20
	TETTSTEDSUTVIKLING	1 200			
H465	OFFENTLIG TOALETT I SENTRUM INKL SYKKELPARKERING	1 200	Nei	Ja	Mai 19
	SELVFINANSIERENDE TILTAK	1 500			
H491	ENØK-TILTAK	1 500	Nei	Nei	2018
	BOLIG OG NÆRINGSAREAL	16 800			
Nytt	KJØP AV BOLIGER (GARANTISTILLELSER)	15 000			
H762	BOLIGTOMTER RINGEBU	1 800	Nei	Ja	Mai 19
	SELVKOSTOMRÅDER (VANN/AVLØP M.M.)	4 300			
H741	STANDARDHEVING/RINGNETT VA (2013)	2 000	Nei	Nei	Aug 19
H760	SØR-FÅVANG - ETABLERING FELLES AVLØPSLØSNING	2 000 300	Nei	Nei	Jan 19
	TOTALT	66 464			

OPPSUMMERING		
	IKT	1 925
	KOMMUNAL TJENESTEYTING	40 739
	TETTSTEDSUTVIKLING	1 200
	SELVFINANSIERENDE TILTAK	1 500
	BOLIG OG NÆRINGSAREAL	16 800
	SELVKOSTOMRÅDER (VANN/AVLØP M.M.)	4 300
	SUM TOTALT	66 464
	<i>Andel selvfinansierende</i>	<i>-22 600</i>
	<i>Sum gjeldsbelastning kommunen</i>	<i>43 864</i>
FINANSIERING		
H438	TILRETTELAGTE BOLIGER HAGESKOGEN	-16 500
	SUM EKSTERNE MIDLER	-16 500
	EGENFINANSIERING (HANDL.REGEL 4)	-1 925
	LÅNEFINANSIERING	-48 039
	SUM FINANSIERING	-66 464
	<i>Andel selvfinansierende</i>	<i>-22 600</i>
	<i>Sum gjeldsbelastning kommunen</i>	<i>-43 864</i>

Investeringsoversikten er bygd opp slik:

1. Investeringer fra økonomiplan 2020-2023 (året 2020). Disse er oppført med beløp i hvite felt. I tråd med økonomiplanen utgjør disse investeringene kr 57.319.000.
2. Re-budsjettering av ubrukte bevilgninger fra 2019 i tråd med tertialrapport 2-2019 (K-sak 74/19). Disse er oppført med beløp i grå felt. I tertialrapporten ble investeringsbudsjettet for 2019 nedjustert med kr 10.575.300, hvorav kr 9.145.000 skulle re-budsjetteres i 2020 med bakgrunn i utsettelse eller forsinket framdrift.

Kommentarer til investeringsprosjektene

Egeneid datafiber Fåvang RA - Fåvang barnehage:

Etablering av kommunalt eid fiberkabel til Fåvang barnehage. Forskjøvet fra 2018 til 2020. Avhenger av at trekkerør Fåvang renseanlegg-Moheimsflata etableres i samband med andre prosjekter først.

E-romsløsning helse og omsorg:

E-romsløsning vil gi personalet tilgang til pasientjournal i institusjon og heldøgns omsorgsboliger (HDO). Nødvendig infrastruktur (datanettverk til alle rom) på plass i 2018. Innføring i 2 trinn i hhv. 2020 og 2021. Trinn 1: 52 rom Linåkertunet HDO + korttids/rehab Trinn 2: 51 rom Omsorgsboliger Linåkert. + RES. Trinn 1 og 2 er utsatt ett år i forhold til opprinnelig plan, med bakgrunn i at løsninger stadig videreutvikles og erfaringer fra andre kommuner tilsier at det kan være lurt å bruke tid på å finne riktig innretning.

Årlige investeringer IKT:

Det er beregnet årlige behov for nye IKT-investeringer. Rammebevilgning.

Investeringer Kirkelig fellesråd:

Engangstilskudd til investeringer i IKT- og telefoniløsninger for Kirkelig fellesråd.

Nye kjøkken eldresenteret:

Kjøkken i leiligheter er fra midten av 80-tallet og er slitt. Nye senger som er innkjøpt (tilpasset større pleiebehov) er lengre enn de gamle og vegg mot kjøkken må flyttes for å gi plass til seng. Nye kjøkken installeres i forbindelse med tilpasset planløsning. Utføres i egenregi. Tiltak blir utført etter hvert som leilighetene er ledige.

Ombygging og brannsikring omsorgsboliger og eldresenteret, vanntåkeanlegg:

Kommunens frittliggende omsorgsboliger har ikke direktevarsling til brannvesenet. Disse boligene er svært utsatt for alvorlige hendelser ved branntilløp da mange av disse beboerne ikke kan rømme leiligheten ved egen hjelp. Flere branner i boliger i andre kommuner viser at disse boligene er svært utsatt, og det samme kan inntreffe hos oss. Et vanntåkeanlegg kan være et svært effektivt slokkemiddel i slike boliger. Tiltaket er ment å dekke vanntåkeanlegg og garderobeanlegg i E-bygget ved Linåkertunet. Dette er en del av det gamle bygget, og det er derfor ikke vanntåkeanlegg her i dag. I tillegg er prosjektet utvidet til å omfatte sprinkling ved

Eldresenteret, som utføres samtidig med tilsvarende arbeider ved det nye bofellesskapet for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Jernbanegata 4:

Jfr. tertialrapport 2-2019, må det gjennomføres ytterligere tiltak på universell utforming. Re-budsjettering av ubrukt bevilgning fra 2019.

Nytt bofellesskap FH Hageskogen, K-sak 047/16:

Det bygges nytt bofellesskap der det blant annet inkluderer 11 nye leiligheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne, en avlastningsleilighet, kontor og fellesrom på tomte nord for dagens RES på Brettingen. Byggestart 2019. Det er beregnet 1,3 mill. kr i årlige FDV-kostnader (forvaltning, drift og vedlikehold). Husleieinntekter på 1 mill. kr. Det er innkalkulert 20 % vaktmester og 35 % renholdstilling i FDV kostnadene. Prognose tilsier at bygget kan tas i bruk i løpet av høsten 2020. Prosjektet omfatter også nødstrøm som vil dekke resterende bebyggelse ved eldresenteret.

Kaupanger - bygningsmessige arbeider:

Renovering av fellestoiletter i kjeller og rehabilitering av utvendig trapp. Toaletter er gamle og slitt. Trapp har løse heller og defekt varmekabel. Mangler ved trapp medfører risiko for alvorlige personskader. Prosjektet omfatter også utskifting av vinduer og utvendig vedlikehold av bygget.

Budsjettbevilgning i 2020 blir benyttet til å sikre taket slik at bygget kan være i bruk. Tiden fram til 2023 blir brukt for å avklare alle rehabiliteringsforhold.

Rådhuset - rehabilitering/ombygging kantine:

Kommunens kantine er moden for en fornying. Det er et ønske om å foreta en større oppgradering av kantina med ny løsning for selvbetjening. Kantina er den «grønne lungen» på rådhuset og er viktig med hensyn til ansattes trivsel, det sosiale fellesskapet og for å sikre et godt arbeidsmiljø. Kantina ivaretar all møtematbestilling, både for administrasjonen, for politikere, lag og foreninger som avholder møter på rådhuset og Kaupanger.

Ringebu skole - Utbedringer gymsalbygget/garderobe:

Bygget er gammelt, ikke forsvarlig å installere ventilasjon, vurdert i EPC-tiltak. Gjenstående midler fra strakstiltak gjennomført i 2019.

Fåvang barnehage - Oppgradering/rehabilitering bygg:

To avdelinger på Fåvang barnehage har ikke solskjerming

på vinduene. På varme dager blir det veldig varmt i disse rommene. Med tanke på miljø og inneklima bør bygget oppgraderes med nye vinduer til mindre størrelse, flere vinduer tettes igjen og vegger etterisoleres utvendig. Dette vurderes som en investering siden veggens ytelse økes. Varmekabel i golv, sparkel og nytt belegget 800m², 60 W/m². Prosjektet vil pågå over to år.

Kaupanger - Lydisolering kulturskole:

Lydtiltak i øvingsrom i kjeller, Planlagt utført i egenregi, kjøper ventilasjonsarbeider.

Hageskogen boliger 12-25 - Fukt i bad, nedslitte kjøkken, bytte vinduer:

Prosjektet gjelder boliger i Hageskogen nr 12-25 - Fukt i bad, nedslitte kjøkken, bytte av vinduer. Må utføres når det er ledighet i leiligheter. Gjennomføring vil derfor strekke ut i tid.

Raudhallen - utbedring av tak:

Taket på teknisk lager, Raudhallen har vært dårlig i flere år og det lekker inn flere steder i bygget. Det er derfor bevilget midler til utbedring av hele taket.

Utbedring av helsesenter:

Det er gjennomført bygningsanalyse i 2019 som konkluderer med at verken brannstasjon i Ringebu eller helsesenteret har fremtidig potensiale for å nå dagens krav. I 2020 lages et skisseprosjekt som har til hensikt å kartlegge behov og kostnad for et nytt helsesenter. I 2021 lages et skisseprosjekt som har til hensikt å kartlegge behov og kostnad for ny brannstasjon.

Sikkerhetsunderlag lekeapparater Fåvang barnehage:

Støtsikre matter under lekeapparat. Gjennomført i Ringebu barnehage i 2019, Fåvang barnehage gjennomføres i 2020.

Parkering Ringebu helsesenter:

Nødvendige grunnarbeider for opparbeidelse av parkeringsplass og ca 50m med støttemur med rekkverk.

Gatebelysning:

Det kom i 2017 nye regler om energieffektivisering samt måling av forbruk for gatelys. For å forberede for dette må det investeres i nye målepunkt for strømforbruk og utskifting av noen kvikksølvholdige armaturer.

Parkering Linåkertunet:

I forbindelse med kjøpet av Linåkervegen 4 skal det opparbeides parkeringer og carport til 2 biler for Linåkertunet. Ref. kommunestyresak 052/18.

Opprusting og asfaltering vegger:

Innspill fra Utvalg for Plan og teknisk. Barkefylling i vegkropp har råtnet og gir store setningsskader på asfalterte vegger.

Mur og parkering Ringebu skole:

Rehabilitering støttemur, samt opparbeidning av parkering ved Ringebu skole.

Offentlig toalett i sentrum inkl sykkelparkering:

Bygging av offentlig toalettanlegg i Ringebu sentrum.

ENØK-tiltak:

Overgang til driftsfase (fase 3) av prosjektet 15.06.2018. Gjenstående arbeider med bl.a. fullskalatesting av varmeanlegg gjennomført vinter 2018/19. Etterarbeid og optimaliserende tiltak vil pågå hele 2019 og gå over i 2020. Garantifasen er 5 år fra overtakelse (15.06.2018).

Kjøp av boliger / garantistillelser:

Som oppfølging av boligpolitisk plan må det tilrettelegges nye boligområder, fortrinnsvis sentrumsnært. Som virkemiddel for å få prosjekter i gang har kommunen opprettet egen ordning der det stilles garanti for kjøp av boenheter dersom disse ikke skulle bli solgt på det åpne marked.

Boligtomter Ringebu:

Som oppfølging av boligpolitisk plan må det tilrettelegges nye boligområder, fortrinnsvis sentrumsnært. Etter hvert som boligfeltet på Ulberg fylles opp er det naturlig å planlegge nye områder, som Kvislen og områder ovenfor Vålejordet. Oppstart Kvislen.

Standardheving/Ringnett VA:

Prosjekt for å sikre vannforsyningen og hindre forurensning samt heving av standard på ledningsnett og pumpestasjoner som har stort vedlikeholdsbehov.

Sør-Fåvang - Etablering av felles avløpsrensing:

Utvidelse av avløpsnett.

Hovedoversikter

Som følge av ny kommunelov og nye økonomibestemmelser, skal det utarbeides nye hovedoversikter, gjeldende fra 2020. Disse skal utarbeides på konsernnivå og inneholde kommunale selskaper (tidligere §27-selskaper) som kommunen er vertskommune for. For Ringebu innebærer dette at Midt-Gudbrandsdal renovasjonsselskap (MGR) og Midt-Gudbrandsdal brann- og feiervesen (MGB) skal summeres inn i kommunens hovedoversikter.

Kommunens leverandør av økonomisystem har ikke publisert nye hovedoversikter, men disse vil bli satt inn her så snart de er tilgjengelige.

Hovedoversikt investering

Som følge av ny kommunelov og nye økonomibestemmelser, skal det utarbeides nye hovedoversikter, gjeldende fra 2020. Disse skal utarbeides på konsernnivå og inneholde kommunale selskaper (tidligere §27-selskaper) som kommunen er vertskommune for. For Ringeby innebærer dette at Midt-Gudbrandsdal renovasjonsselskap (MGR) og Midt-Gudbrandsdal brann- og feiervesen (MGB) skal summeres inn i kommunens hovedoversikter.

Kommunens leverandør av økonomisystem har ikke publisert nye hovedoversikter, men disse vil bli satt inn her så snart de er tilgjengelige.

Tjenesteenhetene

Rammetildeling årsbudsjett			
	B-2019 (rev.)	ØP-2020	B-2020
Folkevalgte og kommunedirektøren	13 939 200	13 548 800	13 653 647
Fellesposter	8 097 100	9 369 600	9 843 843
Fellestjenesten	12 218 700	12 151 400	12 167 586
Kultur	11 809 100	11 571 400	11 576 394
Barnehagene	23 966 800	25 421 400	26 640 067
Ringebu skole	13 582 754	13 660 154	13 991 962
Fåvang skole	15 261 060	15 536 560	16 061 672
Ringebu ungdomsskole	14 624 300	14 305 300	14 727 405
Helse og mestring	55 655 487	58 968 287	55 029 362
Linåkertunet	34 534 155	34 893 655	34 138 789
Hjemmetjenester	39 958 129	40 605 729	42 497 377
Plan og teknisk	24 908 700	24 518 500	24 893 393
Sum rammer tjenesteenhetene	268 555 485	274 550 785	275 221 497
Selvkostområder	0	0	0
Interkommunale samarbeid	26 446 303	27 337 203	27 214 287
MGRS	0	0	0
MGBV	0	0	0
Skatt, rammetilsk., finans	-295 227 100	-301 969 500	-300 769 443
SUM (negativt tall = overskudd)	-225 312	-81 512	1 666 341
Avsetning til disposisjonsfond	225 312	81 512	
Bruk av disposisjonsfond			-1 666 341

Overskudd / mindreforbruk forutsettes avsatt til disposisjonsfond, mens underskudd / merforbruk forutsettes finansiert med bruk av disposisjonsfond.

Folkevalgte og kommunedirektøren

Budsjettansvarlig
Per H. Lervåg
Årsbudsjett
13.653.647
Antall stillingshjemler 31.10.2019
6 årsverk + folkevalgte
Vakante stillinger 31.10.2019
0

Strategi og utvikling (SU) inngår i budsjettområdet.

Mål:

- Bidra til ryddig og god samhandling mellom politiske styringsorgan og kommunens administrative apparat.
- Sørge for god saksbehandling og iverksetting av politiske vedtak.
- Sørge for en utviklingsorientert og lærende kommuneorganisasjon, kjennetegnet av god ledelse og profesjonalitet, omstillingsevne og fleksibilitet.
- Utøve et godt vertskap med nærhet til brukerne med fokus på myndiggjorte medarbeidere og godt arbeidsmiljø.

Agenda for 2020:

Følgende oppgaver trekkes fram:

- Gjennomføring av styringssystemets elementer i henhold til vedtatt årshjul.
- Tilrettelegge prosess for utarbeidelse av planstrategi og revisjon av kommuneplanens samfunnsdel.
- Tilrettelegge medvirknings- og planprosess for områderegulering av Ringebu sentrum.
- Øke fokus på intern kontroll og utforming av en controllerfunksjon.
- Gjennomføre handlingsplan for digitalisering.
- Følge opp regional satsing på bredbånd.
- Følge opp utviklingsprosjektet i Ringebu Prestegard og prosjektet tankeplass.
- Arbeide med klima og miljø gjennom 2020, med avleggelse av klimaregnskap, oppfølging av EPC-prosjekt (plan og teknisk), fortsette resertifisering som miljøfyrtårn gjennom året, samt fullføre revisjon av energi- og klimaplan.
- Gjennomføre bosetting av flyktninger i tråd med

anmodning fra IMDi og samtidig videreføre godt integreringsarbeid.

- Følge opp nye samarbeidsordninger etter etableringen fra nyttår 2019, med fokus på samordningseffekt og samhandling.
- Gjenoppta stasjonsbyprosjektet som et viktig prosjekt for å skape positivisme og binde sammen sentrumsområdet.

Kort om tiltak i vedtatt økonomiplan 2020-2023 for å tilpasse drift til økonomisk ramme:

(ØP) Stortingsvalg i 2021

Erfaringstall for kostnader knyttet til gjennomføring av stortingsvalg.

(ØP) Kommunevalg 2023

Erfaringstall for kostnader knyttet til gjennomføring av kommunevalg.

(ØP) Klimatiltak

Tilskuddsordningen til utskifting av vedovner, samt prøveordning med bistand til miljøsertifisering av private bedrifter avvikles fra 2020.

(ØP) Fiber/bredbånd

Under kommunestyrets behandling av økonomiplan for 2018-2021 ble kr 1.000.000 avsatt årlig til øremerket disposisjonsfond til bredbånd og fiberutbygging for perioden 2018-2021. Tiltaket finansieres ved at kr 500.000 belastes utviklingsfondet og kr 500.000 belastes det frie disposisjonsfondet.

(ØP) Endret kostnadsdekning selvkost, SU

Kostnadsdekning for arbeid utført for selvkostordningene er oppjustert i tråd med regnskap og budsjett for ordningene.

(ØP) Innsparingsmål endret politisk organisering

Innsparingsmål politisk organisering og arbeidsmåter fra kommende valgperiode.

(ØP) Økt tilskudd løypekjøring

Økt tilskudd til løypekjøring fra 2020 er beholdt fra forrige økonomiplan.

(ØP) Redusert politisk møtegodtgjørelse og møtehyppighet

Satser for godtgjørelse nedjusteres med 10 % (med unntak av ordfører og varaordfører), antall møter reduseres og dagmøter legges til kveldsmøter i den utstrekning det er mulig.

(ØP) Reduksjon kontrollutvalgets budsjettforslag

Kontrollutvalgets budsjettforslag legger opp til redusert driftsramme med kr 150.000

(ØP) Oppsigelse alle papiraviser/abonnement

Kun helt nødvendige lokalaviser beholdes i papirformat.

Kort om nye endringer/tiltak i årsbudsjettet:

(B) Ny lønnsberegning

Det er foretatt ny lønnsberegning, basert på registrerte stillingshjemler og faktisk lønn pr. 31.10.2019, med påslag for lønnsvekst i 2020.

Endringer fra 2019	Tiltak	2020
Revidert B-2019 (pr. 01.06.2019)		13 939 200
Korreksjon for budsjettendringer 2019		
F-sak 13/19 - Nærings-/utviklingsfondssak 2019	20Ø-00-008	0
F-sak 18/19 - Nærings-/utviklingsfondssak 2019	20Ø-00-008	0
F-sak 37/19 - Nærings-/utviklingsfondssak 2019	20Ø-00-008	0
F-sak 39/19 - Nærings-/utviklingsfondssak 2019	20Ø-00-008	0
F-sak 40/19 - Nærings-/utviklingsfondssak 2019	20Ø-00-008	0
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2019-2022)		
Kommunevalg 2019	20Ø-00-002	-170 000
Klimatiltak	20Ø-00-003	-80 000
Miljøfyrtårn: Bistand til sertifisering av private bedrifter i	20Ø-00-005	0
Innsparingsmål endret politisk organisering	20Ø-00-006	-100 000
Økt tilskudd løypekjøring	20Ø-00-007	50 000
Administrativ innspillfase		
Ingen		
Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	
Lønnsvekst (3,5% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	367 500
Prisvekst (1,7% på driftsposter)	Pristabell 3	112 100
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		14 118 800
Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %
Tiltak som innarbeides i budsjettamme:		4,0 %
Redusert politisk godtgjørelse og møtehyppighet	Endringslogg 14 og 19	-400 000
Reduksjon kontrollutvalgets budsjettforslag	20Ø-10-002	-150 000
Oppsigelse alle papiraviser/abonnement (untatt 1 eks GD	20Ø-10-003	-20 000
Sum ny ramme for økonomiplanperioden		13 548 800
ENDRINGER FRA ØKONOMIPLAN TIL ÅRSBUDSJETT:		
Ny beregning lønn, pensjon, aga inkl lønnsoppgjør 2018 og 2019		104 847
Nye tiltak i årsbudsjettet:		
Ingen		
Sum ny ramme for årsbudsjettet		13 653 647

Fellesposter

Budsjettansvarlig

Per H. Lervåg

Årsbudsjett

9.843.843

Antall stillingshjemler 31.10.2019

8,32 årsverk, hvorav 6,8 årsverk er fordelt på 10 lærlinger

Vakante stillinger 31.10.2019

3,12 årsverk, hvorav 2,9 årsverk er lærlinger

Innen budsjettområdet fellesposter ligger utgiftsposter som er felles for flere tjenesteenheter, samt tidsbegrensede sektorovergripende prosjekter.

I budsjettområdet inngår blant annet

- Frikjøp hovedtillitsvalgte
- Lærlinger
- Logoped
- Kontingent KS
- Skoleskyss
- Spesialundervisning private skoler
- Refusjoner knyttet til elever i fosterhjemsplasing andre kommuner
- Digitaliseringsprosjektet

Som følge av overgang til Innlandet fylke er det varslet økte utgifter til skoleskyss for tidligere Oppland. Hva økningen vil beløpe seg til er enda ikke kjent.

Kort om tiltak i vedtatt økonomiplan 2020-2023 for å tilpasse drift til økonomisk ramme:

(ØP) Reduksjon budsjettert refusjon sykkelønn

Gammel ordning med budsjettering av refusjon sykkelønn fases gradvis ut med kr 500.000 årlig. Av opprinnelig budsjettbeløp på kr 4.662.800 vil det gjenstå ca. kr 662.800 ved utgangen av økonomiplanperioden.

(ØP) Pott til Digitaliseringstiltak jfr. handlingsplan

Tiltaksmidler digitalisering med 1 mill. kr årlig i perioden 2018-2020. Fases ut fra 2021.

(ØP) 2-faktor autentisering

Overgang til Office 365 vil øke tilgjengeligheten til å jobbe utenfor kommunalt sikret datanettverk. Det er nødvendig å innføre 2-faktor autentisering for å sikre

data.

(ØP) Mobile Device Management

Innføring av mobiltelefoner som standard telefonapparat, samt økende mengde av andre mobile enheter (nettbrett) gjør det nødvendig å ha et driftssystem for administrasjon av mobile enheter.

(ØP) Økte lisenskostnader Office 365

Ved overgang til Office 365 som standard kontorstøtte programvare vil lisenskostnaden øke.

(ØP) Rekrutteringstiltak

Det avsettes midler til rekrutteringstiltak helsefagarbeidere og sykepleiere.

(ØP) Økt refusjon gjesteelever

Antallet fosterhjem i kommunen har økt. Refusjon fra andre kommuner for gjesteelever økes.

Kort om nye endringer/tiltak i årsbudsjettet:

(B) Ny lønnsberegning

Det er foretatt ny lønnsberegning, basert på registrerte stillingshjemler og faktisk lønn pr. 31.10.2019, med påslag for lønnsvekst i 2020.

Endringer fra 2019	Tiltak	2020
Revidert B-2019 (pr. 01.06.2019)		8 097 100
Korreksjon for budsjettendringer 2019		
K-sak 26/19 - Tilleggsbevilgning 2019, økt frivillighet ViIM	20Ø-00-009	25 000
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2019-2022)		
Reduksjon budsjettetert refusjon sykkelønn (til fordeling)	20Ø-00-010	500 000
Administrativ innspillsfase		
2-faktor autentisering	20Ø-00-012	185 000
Mobile Device Mangement	20Ø-00-013	90 000
Økte lisenskostnader Office 365	20Ø-11-001	300 000
Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	
Lønnsvekst (3,5% + pensjon og arb.g.avg.)	Prstabell 2	113 400
Prisvekst (1,7% på driftsposter)	Prstabell 3	109 100
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		9 419 600
Tiltak som innarbeides i budsjettramme:		
Rekrutteringstiltak helsefagarbeidere	Endringslogg 5	50 000
Rekrutteringstiltak sykepleiere	Endringslogg 6	50 000
Økt refusjon gjesteelever	Endringslogg 7	-150 000
Sum ramme for økonomiplanperioden		9 369 600
ENDRINGER FRA ØKONOMIPLAN TIL ÅRSBUDSJETT:		
Ny beregning lønn, pensjon, aga inkl lønnsoppgjør 2018 og 2019		474 243
Nye tiltak i årsbudsjettet:		
Sum ny ramme for årsbudsjettet		9 843 843

Fellestjenesten

Budsjettansvarlig
Bente Fjellstad Bjørge
Årsbudsjett
12.167.586
Antall stillingshjemler 31.10.2019
13,4 årsverk
Vakante stillinger 31.10.2019
1 årsverk

Mål:

- Fellestjenestens hovedoppgave er å yte service og være en sterk stab/støttefunksjon for både innbyggere, politikere, kommunedirektøren, ledere og alle ansatte.
- Fellestjenesten skal være "grunnpilaren" i Ringebu kommune og levere god service og gode tjenester, slik at andre tjenesteenheter skal kunne fokusere på sine primæroppgaver.

Agenda for 2020:

Fellestjenesten må i 2020 fortsatt fokusere på utvikling av digitale tjenester, samt se på hvordan man kan imøtekomme innbyggernes ønske om en mer døgnåpen forvaltning, forventninger om kontakt i flere kanaler og kjappere respons.

Suksesskriterier for å lykkes med dette er; mer fokus på digital kompetanse, tilgjengelige tjenester, oppdatert informasjon, elektroniske skjema, «oppetid», enkel pålogging, faglandets eierskap til web-tjenester, forståelse av forholdet mellom elektroniske tjenester og et fysisk mottak. Det er viktig at innbyggerne kan få løst sine oppgaver så raskt, effektivt og så «nære» som mulig, først og fremst digitalt.

Det blir stadig tatt i bruk ny programvare og verktøy som skal gjøre arbeidet mest mulig digitalt. Dette blir enheten også pålagt fra sentrale hold, som f.eks. ved digitale sykemeldinger. Det viser seg at digitalisering svært ofte ikke medfører effektivisering i alle ledd. Digitale sykemeldinger er et godt eksempel på dette. Det blir mye ekstraarbeid for lønn/personal, men er nok et bedre hjelpemiddel for de som skal følge opp de sykemeldte. Det er også ressurskrevende i overgangsfaser å få alt tilrettelagt og få til en god innkjøring. Da det i utgangspunktet er knapphet på ressurser, sliter enheten med å klare å ta alt i bruk på en rasjonell måte. Tjenesteleder er bekymret for fremtiden

med tanke på arbeidsmengden og kvaliteten på arbeidet som følge av knapphet på ressurser.

Kommunedirektøren ser også at det er små enheter på enkelte områder, som f.eks. lønn, som gjør at det blir svært sårbart. Det er sterkt ønskelig å inngå interkommunalt samarbeid på enkelte fagområder for å skape større fagmiljøer og bli mindre sårbare. For Fellestjenesten sin del vil lønnsarbeidet være et aktuelt samarbeidsområde.

Fellestjenesten har avgang på en lærling i desember 2019 og det vil bli sendt innspill om å ta inn en ny lærling på IKT. Dette vil styrke muligheten til å jobbe fremtidsrettet og utviklingsorientert for de øvrige ved IKT, da lærlingen med tiden vil kunne bistå brukere med support.

Det blir stadig større fokus på mobilitet og fleksibilitet, noe som preger måten man må bygge IKT-infrastrukturen på.

Arbeidet med å revidere kommunens overordnede arbeidsgiverpolitikk skulle vært startet i 2018, men på grunn av vakanse i en stilling innen HR og lønn i både 2018 og 2019, har dette ikke vært gjennomførbart. Prosessen vil startes etter at kommuneplanens samfunnsdel er vedtatt i 2020.

Personalavdelingen vil fortsatt avsette og bruke ressurser til opplæring, rådgivning og veiledning i nærværs- og personalarbeid innen alle tjenesteenheter.

I 2020 vil enheten fortsette arbeidet med å bygge opp fremtidsretta innbyggertorg der innbyggeren og digitale løsninger skal stå i fokus.

De ansatte i Fellestjenesten skal fokusere på å være utviklingsorienterte, innovative og være et godt vertskap.

Kort om tiltak i vedtatt økonomiplan 2020-2023 for å tilpasse drift til økonomisk ramme:

(ØP) Kontormateriell

Reduseres med kr 33.000. En ser effekten av avtaler med bedre priser, samt at forbruket har gått ned som følge av større bruk av digitale verktøy.

(ØP) Porto

Reduseres med kr 100.000. Forsendelse av brev går i dag mer og mer over til digitale sendinger. Dette er billigere enn forsendelse med posten.

(ØP) Yrkesskadeforsikringer

Reduseres med kr 150.000. Nye avtaler er inngått på forsikringer. Prisene er redusert betraktelig.

(ØP) Administrative tilskudd fra interkommunale selskap/selvkost

Økes med kr 282.000. Midt-Gudbrandsdal barnevernkontor har blitt større, samt økning i satser gir økte inntekter. Selvkost er også noe forhøyet.

(ØP) Økte lønnskostnader

I tråd med tidligere økonomiplan er det gjort et forsøk med å redusere stilling som lønnsmedarbeider fra 100 % til 80 %. Dette har vist seg å ikke være gjennomførbart i praksis for å løse de arbeidsoppgavene som er nødvendige med lønningsarbeidet. Stillingen økes igjen til 100 %.

Kort om nye endringer/tiltak i årsbudsjettet:

(B) Ny lønnsberegning

Det er foretatt ny lønnsberegning, basert på registrerte stillingshjemler og faktisk lønn pr. 31.10.2019, med påslag for lønnsvekst i 2020.

(B) Prosjektstilling "Sikring av inntekter"

Prosjektstilling i 3 mndr for gjennomgang gebyrregister renovasjon. Finansieres fra selvkostområdet.

Endringer fra 2019	Tiltak	2020
Revidert B-2019 (pr. 01.06.2019)		12 218 700
Korreksjon for budsjettendringer 2019		
Ingen		
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2019-2022)		
Reduksjon stillinger	20Ø-00-014	-61 000
Administrativ innspillsfase		
Ingen		
Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelbereg.	
Lønnsvekst (3,5% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	302 400
Prisvekst (1,7% på driftsposter)	Pristabell 3	112 700
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		12 572 800
Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %
Tiltak som innarbeides i budsjettamme:		-4,5 %
Reduksjon kontormateriell	20Ø-12-001	-33 000
Reduksjon portoutgifter	20Ø-12-002	-100 000
Reduksjon kostnad yrkesskadeforsikringer	20Ø-12-003	-150 000
Økte vederlag interkommunale samarbeid	20Ø-12-004	-98 000
Økt kostnadsfordeling selvkost	20Ø-12-005	-184 000
Nye tiltak:		
Økte lønnskostnader (ikke realiserte innsparinger)	20Ø-12-006	143 600
Sum ramme for økonomiplanperioden		12 151 400
ENDRINGER FRA ØKONOMIPLAN TIL ÅRSBUDSJETT:		
Ny beregning lønn, pensjon, aga inkl lønnsoppgjør 2018 og 2019		16 186
Nye tiltak i årsbudsjettet:		
Prosjektstilling 3mndr Sikring av inntekter	20B-00-009	143 805
Finansiering prosjektstilling fra selvkost	20B-00-009	-143 805
Sum ny ramme for årsbudsjettet		12 167 586

MÅLEKART FELLESTJENESTEN:				
Perspektiv, hovedmål og suksessfaktor	Målemetode	Ambisjonsnivå	Rapportnivå	Rapporttidspunkt
Bruker		* Mål for 2020 (Siste målte resultat i parentes)		
Ha fornøyde brukere ved at våre ansatte <ul style="list-style-type: none"> er gode på å avklare forventninger og gi tilbakemelding er imøtekommende og effektive leverer tjenester av god faglig kvalitet har tilstrekkelig ressurser til rådighet 	<ul style="list-style-type: none"> Svarprosent på interne brukerundersøkelser 	80 % (53 % i 2017)	TE	Årlig
	<ul style="list-style-type: none"> Intern brukerundersøkelse, grad av fornøydhet med tjenestene i snitt 	5,7 av 6 (5,4 i 2017)	TE	Årlig
	<ul style="list-style-type: none"> Dialog med brukerråd 	Ikke aktuelt	TE	Årlig
Medarbeider		* Mål for 2020 (Siste målte resultat i parentes)		
Beholde og rekruttere dyktige og kompetente medarbeidere ved å ha <ul style="list-style-type: none"> godt arbeidsmiljø tydelig lederskap høyt nærvær oppdatert rekrutterings- og kompetanseplan 	<ul style="list-style-type: none"> Medarbeiderundersøkelsen 	(Resultat 2018)	TE	Hvert andre år
	Svarprosent:	100 % (100 %)		
	1. Indre motivasjon	4,4 (4,0)		
	2. Mestringstro	4,4 (4,5)		
	3. Autonomi	4,6 (4,4)		
	4. Bruk av kompetanse	4,4 (4,4)		
	5. Mestringsorientert ledelse	4,4 (4,1)		
	6. Rolleklarhet	4,3 (4,0)		
	7. Relevant kompetanseutvikling	3,9 (3,8)		
	8. Flexibilitetsvilje	4,9 (4,6)		
	9. Mestringsklima	4,5 (4,4)		
	10. Prososial motivasjon	4,6 (4,5)		
	<ul style="list-style-type: none"> Andel gjennomførte medarbeidersamtaler 	100 % gjennomført	TE	Årlig
	<ul style="list-style-type: none"> Nærværstatistikk 	97 % nærvær (97,9 % i 2018)	TE	Tertial
	<ul style="list-style-type: none"> Godkjent formell kompetanse i tråd med krav og målsetting 	100 %	TE	Årlig
	<ul style="list-style-type: none"> Miljøfyrtårn-aktiviteter har vært tema på minst 4 personalmøter i løpet av året 	100 % gjennomført	TE	Årlig
Økonomi				
Tjenesteenhetens bidrag til sunn kommune-økonomi er å <ul style="list-style-type: none"> ha samsvar mellom budsjett og regnskap ha gode økonomirutiner gjennomføre planlagte investeringer 	<ul style="list-style-type: none"> Balanse i regnskap 	0-2 % pos res	TE	Tertial
	<ul style="list-style-type: none"> Andel (målt i kr) gjennomførte investeringer 	100 % ved årsslutt	TE	Tertial

Kultur

Budsjettansvarlig
Anne B. Vestad
Årsbudsjett
11.576.394
Antall stillingshjemler 31.10.2019
9,64 årsverk
Vakante stillinger 31.10.2019
1,04 årsverk

Mål:

Tjenesteenhetens målsetning er en best mulig innfrielse av målene som berører aktuelle satsningsområder i kommuneplanens samfunnsdel. Rammen er beskrevet i forhold til satsingsområde:

- Leve, tema ungdom, Ringebu skal ha aktiv og sunn ungdom.
- Leve, tema Kultur for folket, Ringebu skal ha et aktivt og mangfoldig kulturtilbud.
- Bo, tema arenavvikling, Ringebu skal ha gode arenaer til ulike formål.

Agenda for 2020:

Tjenesteenhetens høye aktivitetsnivå med mange aktiviteter og arrangement videreføres for 2020, med en reduksjon tilsvarende 40 % stillingsressurs jfr. forslag i Økonomiplan 2020-2023. Gjennom sekretariatfunksjonen til Ringebu markedsforening har tjenesteenheten hovedansvar for Fårikålfestivalen og Ringebudager, og er delaktig i sommerens torghandel og småarrangement. Kulturenheten i Ringebu har en betydelig større andel av «egne» arrangement enn mange av de øvrige kommunene i Sør- og Midt-Gudbrandsdal. Dette er bra. Arrangement og aktiviteter er Ringebu kommunes spydspiss, og bygger opp under målene i kommuneplanens samfunnsdel (Leve); Ungdom og Kultur for folket. Med et høyt aktivitetsnivå har tjenesteenheten en utfordring med å utvikle arrangementene tilstrekkelig. Det er viktig å ha fokus på utvikling av Fyrtårnarrangementene.

Kulturskolen har et godt læringstilbud med stabile lærere, og opplever stabilitet i elevtallet på tross av nedgang i antall grunnskolebarn og redusert stillingsressurs i Økonomiplan 2018-2021 og Økonomiplan 2019-2022. Elevtallet for høsten 2019 er på 155 elevplasser som fylles av 125 elever. Tidligere stillingskutt har ført til bortfall av dans,

musikkbarnehage, ungdomsgruppe i drama og 1 av 2 kunstgrupper, noe som reduserer både tilbudet og elevtallet.

Kulturskolen har personalansvar for dirigenter til voksenkor og -korps, og dekker 30 % av personalkostnadene. Ringebu-Fåvang skolemusikk kjøper 25 % stillingsressurs for dirigent og 1 gruppeinstruktør, og betaler kr 57.960 for tjenesten. Ringebu kulturskole gir undervisning til alle medlemmer i skolekorpsset som betales av bruker/elev med ordinære betalingssetser for enkeltundervisning. Arbeidet med implementering av ny rammeplan for kulturskolene fortsetter i 2020, da med særlig vekt på breddeprogrammet.

Bibliotekene har på landsbasis nedgang i ordinært bokutlån, noe som også gir utslag i Ringebu. Bokutlån har hatt en nedgang fra 5,7 utlån per innbygger i 2017 til 3,5 utlån per innbygger i 2018. Det er større fokus på biblioteket som en mer aktuell møteplass i samfunnet. Ringebu bibliotek sine nye lokaler og tilbud på antall arrangement har økt attraktiviteten, og besøkstallet har økt fra 11.280 i 2017 til 17.176 i 2018. Aktivitetsnivået videreføres i 2020. Meråpent bibliotek åpnet våren 2019, og er en tilleggstjeneste til brukere som har inngått avtale om bruk av biblioteket utenom betjente åpningstider. Det er behov for å ha betjent bibliotek alle hverdager og om sommeren i det nye og moderne biblioteket. Behovet er ikke inkludert i budsjettamme og er beskrevet under behov som ikke er inkludert i rammen i Økonomiplan 2020-2023.

Det er et godt fungerende ungdomsarbeid med tilbud om åpent ungdomshus og mekkesenter, samt et godt samarbeid med Ung i Midtdalen. Ringebu kommune belastes med kr 145.000 til samarbeidsstillingen. Ungdomshuset har høye besøkstall. HSA- og SLT-arbeidet (Holdningsskapende og forebyggende) har stort fokus og bestrebes videreført som tidligere år på tross av stillingskutt i enheten.

Kirkelig fellesråd:

Driftstilskuddet tilsvarer kr 3.907.100 for driftsåret 2020 inkludert pris- og lønnsjustering. Kirkelig Fellesråd (KF) har behandlet administrativt forslag på kutt tilsvarende øvrige tjenesteenheter på sitt møte 15.08.2019 og fattet enstemmig følgende vedtak: "Ringebu kirkelige fellesråd er innstilt på å imøtekomme Ringebu kommunes anmodning om å gjennomføre en innsparing/ effektivisering på 4,5 %, og mener det vil være mulig å utarbeide et forsvarlig driftsbudsjett ut fra et kommunalt driftstilskudd på kr 3.907.100 for driftsåret 2020".

Ansvarsområdet Ringebu prestegard inkluderer Ringebu kommunes andel på 50 % av kostnadene for prosjektstilling. Stilingen finansieres fra utviklingsfond jfr. K-sak 54/17. I 2020 legges det opp til å ferdigstille keramikkkverksted i kjelleren til utstillingsesongen 2020. Verkstedet er en viktig funksjon for å ivareta gjestekunstordningen drevet av Torbjørn Kvasbø. Planlegging og finansiering av byggetrinn 3, ferdigstillelse av driftsbygningen, skjer i 2020 med mål om ferdigstillelse til 2021, samtidig som øvrig utviklingsarbeid i prestegarden og området for øvrig videreføres.

Budsjettforslaget legger til grunn følgende tilskudd til andre:

Visit Lillehammer/Snowball	kr	185.000
Allianseidrettslag, driftstilskudd idrett	kr	80.000
Kulturtilskudd lag og foreninger	kr	350.000
Kulturtilskudd nærmiljøanlegg	kr	20.000
Kulturpris og kulturstipend	kr	20.000
17. mai arrangement	kr	40.000
Ungdomsrådets midler egne og støtte	kr	50.000
Peer Gynt/finansieres Utv.fond	kr.	150.000
Gudbrandsdalsmusea	kr.	251.000
Andre trossamfunn	kr.	165.000
Kirkelig fellesråd	kr	3.907.100

Investeringer:

Kirkelig fellesråd: I gjeldende Økonomiplan ligger det inne kr 150.000 til ny dataløsning i Ungdomssenteret for året 2020 (H112). Det er ikke meldt nye investeringsbehov i perioden.

Tiltak innarbeidet i budsjettamme fra økonomiplan 2019 - Redusert tilbud kulturskole

Gjeldende økonomiplan legger til grunn redusert tilbud i kulturskolen på 10 % stillingsressurs fra 2019 (kr

49.700) og ytterligere 5 % fra 2020 (kr 38.800). Tiltaket vil resultere i at enkeltelever eller gruppetilbud blir nedlagt og derav vil brukere miste tilbudet. På tross av nedgang i elevtall er dagens stillingsressurs fylt, det er i gruppeundervisningen av nedgang i elevtall merkes best. Tiltaket vil ramme kommuneplanens samfunnsdel "Ha et bredt tilbud innen kulturskolen" og "legge til rette for et variert fritidstilbud til ungdommen".

Kort om tiltak i vedtatt økonomiplan 2020-2023 for å tilpasse drift til økonomisk ramme:

(ØP) Reduksjon 40 % stillingsressurs

Budsjettforslaget legger til grunn en besparelse kr 211.806 årlig på stillingsreduksjon tilsvarende 40 % på den ordinære kulturtenesten, som nå reduseres fra 2,4 til 2 årsverk fra 01.01.2020. En ytterligere reduksjon på stillingsressurs i kultur, som ble redusert med 30 % fra 2019 i forbindelse med nedleggelse av informasjonskontoret på Skysstasjonen vil ramme tjenestetilbudet sterkt. Dette vil ramme det generelle kultur- og ungdomsarbeidet inkludert forebyggende arbeid for barn og unge. Det er ikke hensiktsmessig å kutte på sekretariat som utføres for Ringebu markedsforening, da personalkostnader inkl. avgifter faktureres fullt ut tilsvarende 30 % stilling.

RingebuPosten er også inntektsbringende, men annonsesalget har gått ned i forhold til tidligere år. Får å redusere arbeidsoppgaver tilsvarende 40 % stilling, må store grep tas. RingebuPosten reduseres fra 3 til 2 utgivelser årlig. Vinternummeret tidligere utgitt i februar produseres ikke lenger, sommernummeret gis ut i mai, og høst-/vinternummeret gis ut i november. Dette vil medføre at RingebuPosten ikke gis ut rett i forkant av Fyrtårnarrangementene Vinterfesten og Fårikålfestivalen. Endring er gjort for at produksjon av RingebuPosten ikke skal falle sammen med stor arrangementsaktivitet. Innbyggere og hytteinnbyggere blir henvist til nettsiden for detaljprogram på arrangementene.

Arrangementsoversikten som trykkes i RingebuPosten og publiseres på kommunens nettside vil ikke bli videreført. Arrangører må selv registrere sine arrangement på elektronisk kalender på Ringebu kommunes nettside. For at oversikten skal bli god må registrering av arrangementer skje tidlig. Konsekvensen av dette er at innbyggere og hytteinnbyggere ikke får presentert arrangementene på like god måte som tidligere. Administrasjonen mister sin gode oversikt over hva som skjer og derav også muligheten til å melde videre til aktuelle publikasjoner samt koordinering av tidspunkt for arrangementer.

Det tas høyde for å videreføre Fyrtårnarrangementene med samme aktivitet, men produksjon og deltakelse av tilfeldige arrangement vil bli vanskelig.

Det blir ikke mulig å gjennomføre gode utviklingstiltak i samme grad som før.

Drift av den kulturelle skolesekken og spaserstokken må organiseres slik at den i større grad er uavhengig av kulturs deltakelse under gjennomføring av aktiviteter og arrangement. SLT- og HSA-arbeid (forebyggende arbeid mot barn og unge) anslås til ca 30 % stillingsressurs og vil naturlig nok bli rammet i forbindelse med reduksjon, men arbeidet er så viktig at det må prioriteres. Det er vanskelig å anslå om disse tiltakene er tilstrekkelig i forhold til stillingsreduksjon, men det er helt klart at kulturavdelingen i en utstrakt grad må si nei til mange henvendelser både eksternt og internt. Samtidig må purrefunksjon i forhold til søknad om midler og Fyrtårnarrangementsprogram avsluttes. Meldes ting for sent, så blir det ikke med, eller laget får ikke tilskudd for tildelingsåret.

Tiltaket vil berøre flere av satsingsområdene under kommuneplanens samfunnsdel - Leve.

(ØP) Reduksjon i ramme til Kirkelig Fellesråd (KF)

Kr 184.104 (4,5 %) i 2020, kr 184.194 (4,5 %) i 2021, kr 204.560 (5 %) i 2022, og kr 225.016 (5 %) i 2023. KF mener det vil være mulig å utarbeide et forsvarlig driftsbudsjett som inkluderer kutt i driftstilskudd som beskrevet.

(ØP) Økte inntekter kulturskole og kultur

Kulturskole ansvar 240 får økte inntekter som følge av ordinær kommunal avgiftsøkning. Dette er beregnet til kr 10.000 årlig fra 2020. Varierende besparelse/ inntektsøkning i de ulike årene skyldes at dette tiltaket er benyttet som balansepost for å oppnå besparelsesutfordring.

RingebuPosten: Det er ikke beregnet økning på annonseprisene, da kostnadsgrensen er nådd.

Kultur: Generell besparelse på flere arter gjennomføres.

(ØP) Reduksjon 6,5 % stilling kulturskole fra 2022

Besparelse kr 38.800 i 2022 og 2023. Tiltaket vil resultere i redusert tilbud og vil gi færre elevplasser. Det er ikke tatt stilling til hvilken undervisningsgren dette vil gjelde. Ytterligere kutt i kulturskolen fra 2022 vil ramme tilbudet hardt, jfr. beskrivelse under utfordringsbildet i Økonomiplan 2020-2023. Tiltaket vil ramme kommuneplanens samfunnsdel satsingsområde Leve - ha et bredt tilbud innen kulturskolen.

(ØP) Ringebu Prestegard - økt behov gjestekunstordning og prosjektstilling

Det er behov for kr 30.000 til gjestekunstordningen årlig fra 2020, og kr 30.000 årlig for 2020 og 2021 til driftskostnader prosjektstilling.

Gjestekunstordningen er en del av kunstsatsingen i Ringebu Prestegard, og driftes av kunstneren Torbjørn Kvasbø. Kommunen og prestegarden er svært heldige som har en såpass anerkjent kunstner til å gjennomføre gjestekunstordningen. Fylkeskommunen innvilger støtte til kunstneren for drift av ordningen, men det forventes, og er nødvendig, med kommunalt bidrag til gjennomføring. At gjestekunstordningen lykkes er en forutsetning for eventuell framtidig offentlig driftsstøtte til Ringebu prestegard. Bl.a. har Norsk kulturråd forutsetning om økt satsing på profesjonell kunst hvor kunstnere er involvert (kunstnerdrevet).

Budsjett for prosjektstilling inkluderer kun lønnskostnader, og ikke andre driftskostnader som telefon, kurs, reise, osv. Prosjektperioden er ferdig 31.12.2021.

(ØP) Økt tilskudd til andre trossamfunn

Rammen er økt med kr 35.000 fra kr 130.000 til kr 165.000 jfr. regnskap for 2019.

(ØP) Kostnadsdekning voksenkor og -korps

Budsjettforslaget legger til grunn at Ringebu kommune fortsetter å dekke 30 % av de totale lønnskostnadene for voksenkor og -korps (vedtatt redusert med 15 % i ØP 2019 fra 2020) med kr 76.000. Tiltaket er svært positivt for kor og korps og styrker kommuneplanens samfunnsdel - Leve.

Fond for kulturbasert næringsutvikling:

Kommunedirektøren legger fram egen sak vedr. fordeling av midler til Fyrtårnarrangement for 2020.

Søknad om spillemidler for tildelings sesongen 2020:

Kommunedirektøren legger fram egen sak vedr. kommunens prioritering av søknader for tildelingsåret 2020.

Tidligere varslet søknad fra Frya hestesportanlegg er ikke mottatt og vil bli utsatt.

Ringebuhallen skifte av gulv:

Søknad ble godkjent i 2019, men må fornyes for tildelingsåret 2020 (total søknadssum høyere enn disponibelt tilskudd).

Ringebu skole, gymsal og garderober:

Utsatt i Ringebu kommunes investeringsbudsjett til

2023.

Kort om nye endringer/tiltak i årsbudsjettet:

Det er foretatt av avstemming/feilretting mellom budsjetterte tilskudd til kulturbasert næringsutvikling og budsjettert bruk av det bokførte fondet. Netto kr 3.900.

(B) Ny lønnsberegning

Det er foretatt ny lønnsberegning, basert på registrerte stillingshjemler og faktisk lønn pr. 31.10.2019, med påslag for lønnsvekst i 2020.

(B) Feilretting budsjett prosjektstilling

Forutsetningene for prosjektstilling i Prestegarden har endret seg fra opprinnelig anslag da stillingen skulle opprettes. Både stillingsprosent, varighet og refusjon/tilskudd er endret og budsjettmessig har ikke alt blitt fanget opp riktig. Det foretas en feilretting, slik at budsjettet samsvarer med reelle forhold.

Økonomiske behov som er vurdert, men ikke inkludert i budsjettamme 2020

Ringebu bibliotek, behov for økt personalressurs tilsvarende 50% stilling bibliotekar kr 297.600 årlig og økt ramme for inndekning av leiekostnader til programvaren for meråpent bibliotek kr 40.000

Ringebu bibliotek har nye og tidsriktige lokaler, siden biblioteket er det første møtet med Innovasjonssenteret er det stort behov for å tilby betjent bibliotek alle hverdager, og ikke minst et sommeråpent bibliotek i landsbyen for å imøtekomme besøkende turister og hytteinnbyggere.

Meråpent bibliotek er et godt tilbud til brukere, men gjelder kun de faste brukerne som har inngått avtale om bruk av tjenestene utenom ordinær åpningstid.

Det er økning i bruk av biblioteket både med tanke på tradisjonelle tjenester som lån av medier, men også økte besøkstall som resultat av at moderne bibliotek appellerer til større bruk. For at biblioteket skal oppfylle målet i Lov om folkebibliotek om å bli en mer aktuell møteplass for folket, et sted hvor det drives aktiv formidling basert på kvalitet og aktualitet, et sted hvor man får lyst til å oppholde seg, for å bli inspirert og engasjert både gjennom bøker, medier og gjennom ulike arrangement, er det behov for utvidet personalressurs. Ved å øke personalressursen med 50% bibliotekar vil det muliggjøre økte fokus på barn og unge.

Dagens personalressurs på 1,3 årsverk tilsvarer betjent

bibliotek mandag og onsdag kl. 12-19, tirsdag og fredag kl. 10-14, torsdager er lokalene stengt samt at det holdes stengt 5 uker i juli/august for ferieavvikling. Et bibliotek må ha personalressurs til arbeidstid uten publikum for å gjennomføre administrative oppgaver som planlegging, klargjøring av materiale, vedlikehold av samling og lokaler osv. Dagens personalressurs ligger lavt i forhold til øvrige bibliotek i Oppland.

Tiltaket berører Lov om folkebibliotek, kommune planens samfunnsdel: «Utvikle biblioteket til en aktiv møteplass med aktiviteter som støtter opp om sentrumsfunksjoner»

Endringer fra 2019	Tiltak	2020
Revidert B-2019 (pr. 01.06.2019)		11 809 100
Korreksjon for budsjettendringer 2019		
K-sak 6/19 - Tilskudd Jordalen hoppanlegg	20Ø-00-023	0
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2019-2022)		
Kirkelig fellesråd - ekstra tilskudd til utstyr i 2019	20Ø-00-015	-250 000
Økte inntekter Ringebuposten	20Ø-00-016	-7 000
Reduksjon tilbud kulturskole	20Ø-00-017	-38 800
Prosjektstilling Prestegarden (fin. fond/tilskudd)	20Ø-00-018	0
Nedleggelse informasjonskontor skysstasjonen	20Ø-00-019	-50 000
Tiltak fra gjeldende årsbudsjett (2019)		
Markering OL-jubileum i 2019	20Ø-00-021	-91 000
Administrativ innspillsfase		
Økte tilskudd til trossamfunn	20Ø-00-022	35 000
Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	
Lønnsvekst (3,5% + pensjon og arb.g.avg.)	↘ Pristabell 2	255 200
Prisvekst (1,7% på driftsposter)	↘ Pristabell 3	190 600
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		11 853 100
Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %
Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:		3,5 %
Stillingsreduksjon Kultur	20Ø-13-001	-211 800
Redusert driftstilskudd Kirkelig fellesråd	20Ø-13-002	-184 100
Økte inntekter brukerbetaling og reduksjon kostnader kulturskole	20Ø-13-006	-21 000
Nye tiltak:		
Lønnsvekst (utover prisvekst) Kirkelig fellesråd	20Ø-13-010	75 200
Ringebu prestegard, økt behov gjestekunstdordning m.m.	20Ø-13-008	60 000
Sum ramme for økonomiplanperioden		11 571 400
ENDRINGER FRA ØKONOMIPLAN TIL ÅRSBUDSJETT:		
Ny beregning lønn, pensjon, aga inkl lønnsoppgjør 2018 og 2019		-67 567
Nye tiltak i årsbudsjettet:		
Uttak samarbeidsstilling norddalen, 58,5%	inkl. v28	-420 557
Bortfall refusjonsinntekt tjenester norddalen andel 58,5% stilling	20B-00-010	395 000
Feilretting budsjett prosjektsilling		98 118
Sum ny ramme for årsbudsjettet		11 576 394

MÅLEKART KULTUR:				
Perspektiv, hovedmål og suksessfaktor	Målemetode	Ambisjonsnivå	Rapportnivå	Rapporttidspunkt
Bruker		* Mål for 2020 (Siste målte resultat i parentes)		
Ha fornøyde brukere som møtes med respekt ved å <ul style="list-style-type: none"> legge til rette for god dialog og medvirkning i saker som angår brukere levere tjenester av god faglig kvalitet med fokus på tidlig innsats. 	<ul style="list-style-type: none"> Svarprosent på interne brukerundersøkelser 	50 %	TE	Årlig
	<ul style="list-style-type: none"> Brukerundersøkelse, grad av fornøydhhet med tjenestene 	5 av 6 poeng	TE	Årlig
	<ul style="list-style-type: none"> Dialog med brukerråd 	Ikke aktuelt	TE	Årlig
	<ul style="list-style-type: none"> Utlån alle medier i folkebibliotek per innbygger 	5,8 utlån (3,5 i 2018)	TE	Årlig
	<ul style="list-style-type: none"> Antall besøkende bibliotek (jfr. endret brukerfokus bibl.) 	18.000 besøk (17.176 i 2018)	TE	Hvert andre år
	<ul style="list-style-type: none"> Andel av elever i kommunens musikk- og kulturskole 	40 % andel (35 % i 2019)	TE	Hvert andre år
	<ul style="list-style-type: none"> Andel på venteliste til musikk- og kulturskole 	0 % andel (9 personer)	TE	Hvert andre år
Medarbeider		* Mål for 2020 (Siste målte resultat i parentes)		
Beholde og rekruttere dyktige og kompetente medarbeidere ved å ha <ul style="list-style-type: none"> godt arbeidsmiljø tydelig lederskap høyt nærvær oppdatert rekrutterings- og kompetanseplan 	<ul style="list-style-type: none"> Medarbeiderundersøkelsen 	(Resultat 2018)	TE	Hvert andre år
	Svarprosent:	80 % (46,2 %)		
	1. Indre motivasjon	4,4 (4,6)		
	2. Mestringstro	4,5 (4,4)		
	3. Autonomi	4,4 (4,9)		
	4. Bruk av kompetanse	4,2 (4,7)		
	5. Mestringsorientert ledelse	4,1 (4,3)		
	6. Rolleklarhet	4,4 (4,4)		
	7. Relevant kompetanseutvikling	3,8 (4,2)		
	8. Fleksibilitetsvilje	4,6 (4,7)		
	9. Mestringsklima	4,1 (4,0)		
	10. Prososial motivasjon	4,7 (4,8)		
	<ul style="list-style-type: none"> Andel gjennomførte medarbeidersamtaler 	100 % gjennomført	TE	Årlig
<ul style="list-style-type: none"> Nærværstatistikk 	98 % nærvær (96,9 % i 2018)	TE	Tertial	
<ul style="list-style-type: none"> Godkjent formell kompetanse i tråd med krav og målsetting 	100 %	TE	Årlig	
<ul style="list-style-type: none"> Miljøfyrtårn-aktiviteter har vært tema på minst 4 personalmøter i løpet av årer 	100 % gjennomført	TE	Årlig	

Økonomi				
<p>Tjenesteenhetens bidrag til sunn kommune-økonomi er å</p> <ul style="list-style-type: none"> • ha samsvar mellom budsjett og regnskap • ha gode økonomirutiner • gjennomføre planlagte investeringer 	<ul style="list-style-type: none"> • Balanse i regnskap • Andel (målt i kr) gjennomførte investeringer 	<p>0-2 % pos res 100 % ved årsslutt</p>	<p>TE TE</p>	<p>Tertial TE</p>

Barnehagene

Budsjettansvarlig
Hilde Dalberg Kleven
Årsbudsjett
26.640.067
Antall stillingshjemler 31.10.2019
28 årsverk
Vakante stillinger 31.10.2019
2,6 årsverk

Mål:

- Full barnehagedekning i kommunen.
- Gi barn under opplæringspliktig alder, bosatt i Ringebu kommune, et pedagogisk tilbud som gir trygge og gode utviklingsmuligheter i nært samarbeid med barnas hjem.
- Ha dyktige og kompetente medarbeidere som opplever trivsel og godt samarbeid på arbeidsplassen.
- Ha god budsjettkontroll innenfor tildelte rammer og gode økonomirutiner.

Agenda for 2020:

Barnehagene har pr. i dag 170 barn i kommunale og private barnehager i alderen 0-6 år. Kommunen har full barnehagedekning. Tjenesteområdet har de siste årene opplevd en økning i størrelser på barnehageplassene med oppholdstid pr. dag. Dette er utfordrende for å opprettholde stor nok voksentetthet i løpet av barnehagedagen (06.45-16.30).

Det har det siste året vært høyt langtidsfravær i barnehagene. Det jobbes aktivt forebyggende innen tjenesteområdet med stort fokus på nærvær. Nærværet har i 2019 vært høyere enn de siste årene. Det viser at det har vært jobbet godt med dette.

Barnetallet i kommunen er synkende i årene som kommer. Det har vært en del tilflytting til kommunen, og ledig kapasitet i barnehagene oppleves som en positiv faktor for tilflytting. Det er spesielt på Fåvang at barnetallet går kraftig ned. I forhold til de minste barna reguleres antall plasser i familiebarnehagene ved opprettelse/nedleggelse av plasser. Det ligger utfordringer rundt det å opprettholde familiebarnehager samtidig som barnetallet går ned.

Barnehagetilbudet i kommunen er av høy faglig kvalitet. Barnehagene har medarbeidere som aktivt gjør sitt

RINGEBUBARNEHAGENE

MED HJERTE FOR BARNA

• Familiebarnehagen

• Ringebu barnehage

• Fåvang barnehage

til at barn og foreldre skal få et godt barnehagetilbud. Det kommer stadig nye føringer og pålegg innen barnehagefeltet og på kommunenivå, noe som er krevende for både ledelse og ansatte. Det jobbes aktivt for å markedsføre Ringebu kommune på en positiv måte. Det oppleves at barnehagene i kommunen har et godt omdømme.

Barna i Ringebubarnehagene skal sette spor etter seg i nærmiljøet og ellers. Dette jobbes det aktivt med. Barna skal føle seg betydningsfulle i sitt lokalsamfunn. Deltakelse i den årlige sommerutstillingen i Ringebu prestegard er god omdømmebygging for barnehagene i kommunen, og for kommunen generelt. Barnehagene er høyt anerkjent i Ringebu prestegard. Våren 2019 stod silokummen i Ringebu prestegard ferdig, og barnehagene fikk egne utstillingslokaler.

Barnehagene har stort fokus på kvalitet og barns trivsel. Dette er satsningsområder fra departement og fylke. For at barn skal oppnå læring og utvikling i barnehagen, er det avgjørende at de trives. Tilstedeværende, omsorgsfulle og gode voksne er avgjørende for trivsel og kvalitet i barnehagen.

Barnehagene i Ringebu har sammen med skolene deltatt på prosjektet "Språkkommune". Prosjektet har hatt fokus på kompetanseheving blant ansatte og samarbeid/overganger mellom barnehage og skole. Prosjektet avsluttes formelt ved nyttår 2019/2020, men arbeidet vil fortsette i enhetene.

Tjenesteområdets økonomi styres for det meste av lovpålagte føringer:

- Tilskudd private barnehager: Budsjettering av tilskudd til private barnehager er utfordrende. Satsene til Venabygd montessoribarnehage beregnes ut fra regnskapet til de kommunale barnehagene, og vil derfor variere. Tilskudd til de private familiebarnehagene beregnes ut fra

nasjonale satser. Tilskuddet utbetales på bakgrunn av antall barn med oppholdstid i de private barnehagene. Det har vært en økning i satsene hvert år, noe som kan gi utslag i budsjettet.

- I 2018 kom både nasjonal bemanningsnorm og nasjonal skjerpet pedagognorm.
- Det er lovpålagt med barnehageplass for alle barn.
- Det er nasjonale krav om redusert betaling og gratis kjernetid. Inntektssatsen her har det siste året økt betraktelig. Dette har ført til mange flere søknader fra foreldre. Dette gir store inntektstap for tjenesteområdet. Ordningen ble i 2019 utvidet til også å gjelde 2-åringer. Dette er en variabel som er vanskelig å budsjettere, da det tar utgangspunkt i antall søknader og foreldrenes inntekt. Høsten 2019 har det vært stor økning i antall søknader.

Disse faktorene gir tjenesteområdet liten mulighet for innsparinger uten å bryte loven.

Kort om tiltak i vedtatt økonomiplan 2020-2023 for å tilpasse drift til økonomisk ramme:

(ØP) Barn med særskilte behov

Det er økt behov for ekstra bemanning i forhold til barn med særskilte behov og rett til spesialpedagogisk hjelp. Dette gjelder i de private barnehagene.

(ØP) Innkjøp/vedlikehold lekeapparat Fåvang barnehage

Med erfaring fra Ringebu barnehage høsten 2019, der det ble oppdaget råte på flere lekeapparater da det skulle legges støtdempende matter. Støtdempende matter skal legges i Fåvang barnehage i 2020. Det tas derfor høyde for evt. råteskader også der. Det legges derfor inn et plusstiltak på kr 80.000 for evt. utskifting av apparat som er festet under jord.

Ut i fra punktene over ses det ingen muligheter for innsparinger uten at en bryter lovpålagte tjenester.

Kort om nye endringer/tiltak i årsbudsjettet:

(B) Ny lønnsberegning

Det er foretatt ny lønnsberegning, basert på registrerte stillingshjemler og faktisk lønn pr. 31.10.2019, med påslag for lønnsvekst i 2020.

(B) Økte tilskudd til private barnehager

Det er foretatt ny beregning av tilskudd til private barnehager for 2020 etter gjeldende regelverk for

tilskuddsberegning. Regnemodellen viser at tilskudd økes med kr 577.000 i forhold til det som lå inne i økonomiplanen.

(B) Økt foreldrebetaling

Maks-sats for foreldrebetaling er økt i statsbudsjettet. Dette gir en merinntekt på tilsammen kr 90.000 i de to kommunale barnehagene.

Endringer fra 2019	Tiltak	2020
Revidert B-2019 (pr. 01.06.2019)		23 966 800
Korreksjon for budsjettendringer 2019		
Ingen		
Tiltak fra økonomiplan 2018-2021		
Reduksjon en avdeling i kommunal barnehage	20Ø-00-039	-182 700
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2019-2022)		
Privat delfinansiering vikarassistent familiebarnehagene	20Ø-00-040 se en	-134 600
Administrativ innspillsfase		
Økte tilskudd private barnehager	20Ø-00-041	125 000
Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelbereg.	
Lønnsvekst (3,5% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	598 500
Prisvekst (1,7% på driftsposter)	Pristabell 3	192 000
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		24 565 000
Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %
Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:		0,0 %
Nye tiltak:		
Ekstra bemanning private barnehager	20Ø-25-002	776 400
Innkjøp/vedlikehold lekeapparater Fåvang barnehage	20Ø-25-004	80 000
Sum ramme for økonomiplanperioden		25 421 400
ENDRINGER FRA ØKONOMIPLAN TIL ÅRSBUDSJETT:		
Ny beregning lønn, pensjon, aga inkl lønnsoppgjør 2018 og 2019		731 667
Nye tiltak i årsbudsjettet:		
Økte tilskudd private barnehager	20B-00-014	577 000
Økt makssats foreldrebetaling kommunale barnehager	20B-00-015	-90 000
Sum ny ramme for årsbudsjettet		26 640 067

MÅLEKART BARNEHAGENE:				
Perspektiv, hovedmål og suksessfaktor	Målemetode	Ambisjonsnivå	Rapportnivå	Rapporttidspunkt
Bruker		* Mål for 2020 (Siste målte resultat i parentes)		
Ha fornøyde brukere som møtes med respekt ved å <ul style="list-style-type: none"> legge til rette for god dialog og medvirkning i saker som angår brukere levere tjenester av god faglig kvalitet med fokus på tidlig innsats. 	• Svarprosent på brukerundersøkelse	75 % (23 % i 2017)	TE	Årlig
	• Brukerundersøkelse, grad av fornøydhet med tjenestene	4 av 6 poeng (5,1 i 2017)	TE	Årlig
	• Dialog med brukerråd	2-4 møter per avdeling	TE	Årlig
	• Barneintervju /trivselsundersøkelse blant barn	100 % t	TE	Årlig
	• Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage	90 % (87 %)	Komm.	Årlig
	• Andel av barnehager med åpningstid 10 timer eller mer	6 % (6%)	Komm.	Årlig
	• Antall barn per årsverk	<6,5 (6,4)	TE	Årlig
	• Oppholdstimer per årsverk	<10.500	TE	Årlig
Medarbeider		* Mål for 2020 (Siste målte resultat i parentes)		
Beholde og rekruttere dyktige og kompetente medarbeidere ved å ha <ul style="list-style-type: none"> godt arbeidsmiljø tydelig lederskap høyt nærvær oppdatert rekrutterings- og kompetanseplan 	• Medarbeiderundersøkelsen	(Resultat 2018)		
	Svarprosent:	70 % (88,9 %)	TE	Hvert andre år
	1. Indre motivasjon	4,5 (4,6)		
	2. Mestringstro	4,5 (4,2)		
	3. Autonomi	4,5 (4,4)		
	4. Bruk av kompetanse	4,5 (4,4)		
	5. Mestringsorientert ledelse	4,5 (4,4)		
	6. Rolleklarhet	4,5 (4,5)		
	7. Relevant kompetanseutvikling	4,5 (4,4)		
	8. Flexibilitetsvilje	4,5 (4,6)		
	9. Mestringsklima	4,5 (4,6)		
	10. Prososial motivasjon	4,5 (4,8)		
	• Andel gjennomførte medarbeidersamtaler	100 % gjennomført	TE	Årlig
	• Nærværstatistikk	95 % nærvær (92,5 i 2018)	TE	Tertial
• Godkjent formell kompetanse i tråd med krav og målsetting	100 %	TE	Årlig	
• Miljøfyrtårn-aktiviteter har vært tema på minst 4 personalmøter i løpet av året	100 % gjennomført	TE	Årlig	

Økonomi				
<p>Tjenesteenhetens bidrag til sunn kommune-økonomi er å</p> <ul style="list-style-type: none"> • ha samsvar mellom budsjett og regnskap • ha gode økonomirutiner • gjennomføre planlagte investeringer 	<ul style="list-style-type: none"> • Balanse i regnskap • Andel (målt i kr) gjennomførte investeringer 	<p>0-2 % pos res</p> <p>100 % ved årsslutt</p>	<p>TE</p> <p>TE</p>	<p>Tertial</p> <p>Tertial</p>

Ringebu skole

Budsjettansvarlig
Thor Lindberg
Årsbudsjett
13.991.962
Antall stillingshjemler 31.10.2019
19,94 årsverk
Vakante stillinger 31.10.2019
1,93 årsverk

Mål:

- Gi elever opplæring ut i fra de kravene som er hjemlet i opplæringsloven. Det innebærer å gjennomføre Kunnskapsløftet i et læringsfokuset og godt psykososialt arbeidsmiljø.

Agenda for 2020:

”Barnehage og skole mot 2031” er en viktig rettesnor i skolens arbeid. Der pekes det på tre fokusområder som skolen skal jobbe med. Det er: folkehelse og livsmestring, Demokrati og medborgerskap og Bærekraftig utvikling. Fokusområdene er forankret i verdigrunnlaget i rammeplan for barnehagen og i tverrfaglige tema i læreplanfornyelsen for skolen.

Målet er at elevene utvikler seg til robuste barn og unge med god fysisk og psykisk helse. Opplæringsloven slår fast at elevenes opplæring i skolen skal drives i samarbeid og forståelse med hjemmet. Skolen må derfor være seg bevisst sitt ansvar for å legge til rette for foreldrenes medvirkning.

Ringebu skole har fokus på trivsel for både store og små. Dette gir et stabilt høyt nærvær blant elever og de ansatte. Fysak-satsingen er viktig for liten og stor.

Opplæringsloven § 9A er førende for skolen sitt arbeid. Skolen vil ha fokus på integrering, inkludering og mestring. Det er skolens mål at alle elever skal finne seg godt til rette, og føle seg inkludert i fellesskapet. Ringebu skole skal være en trygg og god arbeidsplass for alle.

Skolen vil fortsette arbeidet med digitalisering. Ipad brukes daglig på alle klassetrinn. Her er fokus på digital dannelse viktig.

Arbeidet med fagfornyelsen er godt i gang. Det videre

arbeidet her vil være skolens satsingsområde neste år. Nye fagplaner skal tas i bruk fra høsten 2020.

Innenfor satsningen Kompetanse for Kvalitet har skolen våren 2020 en lærer som tar videreutdanning i matematikk.

Arbeid med elevenes sosiale og språklige ferdigheter skal være gjennomgående i hele utviklings- og opplæringsløpet. Dette bygger på en overordnet forståelse om at et nært samspill mellom språk og læringsmiljø ruster barn og elever til å bli aktive samfunnsdeltakere.

Skolen har de siste årene drevet leseopplæring etter Lydfargemetoden. Dette er en ny måte å starte leseopplæringen på, som skolen har stor tro på. I tillegg brukes BU-modellen. Det er grunnleggende forståelse av begreper. Det må på plass før leseopplæringen tar til.

Kort om tiltak i vedtatt økonomiplan 2020-2023 for å tilpasse drift til økonomisk ramme:

(ØP) Reduksjon av lærertimer

Lærerdekningen er i dag tilfredsstillende i forhold til antall elever. Skolen klarer i stor grad å gi elevene hjelp innenfor egne rammer. Med ytterligere nedskjæringer i lærertimer vil muligheten til å ha mindre elevgrupper minke, og behovet for spesialundervisning vil øke.

Skolen har gjennom flere år jobbet for å få ned antall elever med spesialundervisning, og er i dag godt under landsgjennomsnittet.

Det er viktig for skolen å ha rammer som gir ledelsen mulighet for bevisst strategisk planlegging/organisering. Skolene må ha mulighet til å tenke organisering rettet mot fellesskapet og grupper av elever, ikke bare rettet

mot elever som trenger ekstra veiledning og hjelp.

Elever som ikke har, eller kan få tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet har krav på spesialundervisning. Skolen kan ikke spare inn på dette.

Det skal innføres ny læreplan fra høsten 2020. Dette vil ganske sikkert medføre merutgifter til innkjøp av læremidler.

Kort om nye endringer/tiltak i årsbudsjettet:

(B) Ny lønnsberegning

Det er foretatt ny lønnsberegning, basert på registrerte stillingshjemler og faktisk lønn pr. 31.10.2019, med påslag for lønnsvekst i 2020.

Endringer fra 2019	Tiltak	2020
Revidert B-2019 (pr. 01.06.2019)		13 582 754
Korreksjon for budsjettendringer 2019		
Ingen		
Tiltak fra økonomiplan 2018-2021		
Reduksjon lærerstilling	20Ø-00-024	-67 300
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2019-2022)		
Reduksjon lærertimer	20Ø-00-025	-122 400
Administrativ innspillsfase		
Bortfall øremerkede tilskudd (tidlig innsats)	20Ø-00-026	396 000
Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	
Lønnsvekst (3,5% + pensjon og arb.g.avg.)	↘ Pristabell 2	485 200
Prisvekst (1,7% på driftsposter)	↘ Pristabell 3	12 400
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		14 286 654
Omfordeling jfr. Ressurstilodelingsmodell		0
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		14 286 654
Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %
Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:		4,5 %
Reduksjon lærerstilling	20Ø-21-002	-642 500
Nye tiltak:		
Korrigert bortfall øremerkede tilskudd	20Ø-00-026	16 000
Sum ramme for økonomiplanperioden		13 660 154
ENDRINGER FRA ØKONOMIPLAN TIL ÅRSBUDSJETT:		
Ny beregning lønn, pensjon, aga inkl lønnsoppgjør 2018 og 2019		331 808
Nye tiltak i årsbudsjettet:		
Sum ny ramme for årsbudsjettet		13 991 962

MÅLEKART RINGEBU SKOLE:					
Perspektiv, hovedmål og suksessfaktor	Målemetode	Ambisjonsnivå	Rapportnivå	Rapporttidspunkt	
Bruker		* Mål for 2020 (Siste målte resultat i parentes)			
Ha fornøyde brukere som møtes med respekt ved å <ul style="list-style-type: none"> legge til rette for god dialog og medvirkning i saker som angår brukere levere tjenester av god faglig kvalitet, med fokus på tidlig innsats. 	<ul style="list-style-type: none"> Svarprosent på SFO undersøkelse 	50 % (30 % i 2017)	TE	Hvert andre år	
	<ul style="list-style-type: none"> Fornøydhet SFO-undersøkelsen 	4 av 6 poeng (4,6 i 2017)	TE	Hvert andre år	
	Elevundersøkelsen: Svarprosent på elevundersøkelse <ul style="list-style-type: none"> Trivsel Støtte fra lærerne Hjem- skole Vurdering for læring Medvirkning Regler på skolen Lesing Mobbing/trygt miljø 	100 % (100 % i 2017)	TE	Årlig	
	<ul style="list-style-type: none"> Dialog med brukerråd 	8 møter	TE		
	<ul style="list-style-type: none"> Nasjonale prøver 5. trinn 	Andel elever på Laveste nivå er Redusert fra 2015 til 2020 Andel elever på høyeste nivå er økt fra 2015 til 2020	TE	Årlig	
	<ul style="list-style-type: none"> Andel elever med enkeltvedtak om spes.ped. 	Er redusert til <7,5% innen 2018	TE	Årlig	
	<ul style="list-style-type: none"> Foreldreundersøkelsen 2., 5., 7.,trinn, fornøydhet kommunikasjon hjem/skole 	90 % svarer svært fornøyd/fornøyd	TE	Årlig	

Medarbeider	* Mål for 2020 (Siste målte resultat i parentes)			
<p>Beholde og rekruttere dyktige og kompetente medarbeidere ved å ha</p> <ul style="list-style-type: none"> • godt arbeidsmiljø • tydelig lederskap • høyt nærvær • oppdatert rekrutterings- og kompetanseplan 	<ul style="list-style-type: none"> • Medarbeiderundersøkelsen <p>Svarprosent:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Indre motivasjon 2. Mestringstro 3. Autonomi 4. Bruk av kompetanse 5. Mestringsorientert ledelse 6. Rolleklarhet 7. Relevant kompetanseutvikling 8. Flexibilitetsvilje 9. Mestringsklima 10. Prososial motivasjon <ul style="list-style-type: none"> • Andel gjennomførte medarbeidersamtaler • Nærversstatistikk • Godkjent formell kompetanse i tråd med krav og målsetting • Miljøfyrtårn-aktiviteter har vært tema på minst 4 personalmøter i løpet av året 	<p>(Resultat 2018)</p> <p>90 % (70,4 %)</p> <p>4,4 (4,4)</p> <p>4,3 (4,4)</p> <p>4,5 (4,6)</p> <p>4,3 (4,4)</p> <p>4,1 (3,9)</p> <p>4,5 (4,5)</p> <p>3,8 (3,9)</p> <p>4,5 (4,6)</p> <p>4,3 (4,2)</p> <p>4,7 (4,6)</p> <p>100 % gjennomført</p> <p>97 % nærvær (94,6 % i 2018)</p> <p>100 %</p> <p>100 % gjennomført</p>	<p>TE</p> <p>TE</p> <p></p> <p></p> <p></p> <p></p> <p></p> <p></p> <p></p> <p></p> <p></p> <p></p> <p>TE</p> <p>TE</p> <p>TE</p> <p>TE</p> <p></p> <p></p> <p></p> <p></p>	<p>Hvert andre år</p> <p>Hvert andre år</p> <p></p> <p></p> <p></p> <p></p> <p></p> <p></p> <p></p> <p></p> <p></p> <p></p> <p>Årlig</p> <p>Tertial</p> <p>Årlig</p> <p>Årlig</p>
Økonomi				
<p>Tjenestehetens bidrag til sunn kommune-økonomi er å</p> <ul style="list-style-type: none"> • ha samsvar mellom budsjett og regnskap • ha gode økonomirutiner • gjennomføre planlagte investeringer 	<ul style="list-style-type: none"> • Balanse i regnskap • Andel (målt i kr) gjennomførte investeringer 	<p>0-2 % pos res</p> <p>100 % ved årsslutt</p>	<p>TE</p> <p>TE</p>	<p>Tertial</p> <p>Tertial</p>

Fåvang skole

Budsjettansvarlig

Dan-Håkon Fonstad

Årsbudsjett

16.061.672

Antall stillingshjemler 31.10.2019

24,83 årsverk

Vakante stillinger 31.10.2019

2,89 årsverk

Mål:

- Gi elevene opplæring ut ifra de kravene som er hjemlet i opplæringsloven. Det innebærer å gjennomføre Kunnskapsløftet, og fra høsten 2020 Fagfornyelsen, i et læringsfokuset og godt psykososialt miljø.

Agenda for 2020:

Kommuneplanens samfunnsdel skisserer målsettingene for en god skole. Disse forholder Fåvang skole seg aktivt til. Målsettingene er ytterligere konkretisert i planen «Barnehage og skole på veg mot 2031». Der pekes det på tre fokusområder som skolen skal jobbe med: Folkehelse og livsmestring, Demokrati og medborgerskap og Bærekraftig utvikling. Fokusområdene er forankret i de tverrfaglige temaene i læreplanfornyelsen for skolen.

Fåvang skole skal være en trygg og god arbeidsplass for alle. Elevene skal finne seg godt til rette og bli inkludert i fellesskapet. Nærværet skal være høyt, både for medarbeidere og elever.

Opplæringsloven slår fast at elevenes opplæring i skolen skal drives i samarbeid og forståelse med hjemmet. Fåvang skole skal legge til rette for foresattes medvirkning.

Elevtallet ved skolen er rimelig stabilt. Fra høsten 2019 har Fåvang skole 165 elever fordelt på 7 klasser. Omlag 50 barn er brukere av SFO skoleåret 2019/-20. Flere av disse elevene har behov for stor grad av tilpasning, også i SFO-tiden. Bemanningen av SFO er en utfordring, da de økonomiske rammene gjør at det blir færre miljøarbeidere/fagarbeidere/assistenter i tiden som kommer. I tillegg innfører regjeringen inntektsgradert foreldrebetaling på SFO fra høsten 2020. Dette vil kunne bety tapte inntekter framover. Det innføres også gratis SFO for barn med særskilte behov på 5.- 7. trinn.

Skolen vil fortsette arbeidet med digitalisering og ha fokus på digital dannelse. Elevene skal lære å bruke det mest hensiktsmessige verktøyet i oppgaveløsning. Dette kan være iPad, men det kan også være blyant og papir. Også dette skoleåret har skolen en lærer som tar videreutdanning innen profesjonsfaglig digital kompetanse. Dette bidrar til en forskningsbasert tilnærming til iPad som digitalt verktøy.

Arbeidet med fagfornyelsen pågår for fullt, med fagnettverk for regionen i samarbeid med Høgskolen i Innlandet. Den nye læreplanen gjelder fra høsten 2020 og dette blir skolens største endringsarbeid for året. Enheten ser en utfordring i finansiering av læremidler tilpasset den nye læreplanen. Det forventes et statlig tilskudd på ca. kr 500 per elev, dette vil dekke innkjøpet av én lærebok eller én digital lisens over en treårsperiode.

Kort om tiltak i vedtatt økonomiplan 2020-2023 for å tilpasse drift til økonomisk ramme:

(ØP) Økte refusjoner fra andre kommuner

Langtidsplasserte elever med særskilte behov fra andre kommuner fører til økte refusjoner i perioden. Nedskjæringer i kommunen gjør at lærertimer til kommunens egne elever reduseres, mens lærertimer til elever fra andre kommuner opprettholdes, da disse er vedtaksfestet som en rettighet. Timer med miljøveiledere, fagarbeidere og assistenter vil bli flyttet over fra skole til SFO som følge av elevers behov for oppfølging også utover ordinær skoletid.

Kort om nye endringer/tiltak i årsbudsjettet:

(B) Ny lønnsberegning

Det er foretatt ny lønnsberegning, basert på registrerte

stillingshjemler og faktisk lønn pr. 31.10.2019, med påslag for lønnsvekst i 2020.

(B) Redusert refusjon fra andre kommuner

Ny gjennomgang av alle elever fra andre kommuner viser at inntektsanslaget i økonomiplanen lå for høyt. Reduserte inntekter må kompenseres med redusert bemanning.

(B) Redusert lærerlønn

Redusert refusjon fra andre kommuner medfører at bemanning må reduseres. Alle elever har rett på tilpasset opplæring. Elever som ikke har et tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringen har rett på spesialundervisning. Nedskjæringer i perioden vil begrense skolens mulighet til å drive tilpasset opplæring. I dag holder skolen for eksempel intensiv-kurs i lesing, regning og engelsk, enheten driver undervisning i mindre grupper og jobber tverrfaglig over tid. Dette tilbudet greier ikke skolen å opprettholde ved nedskjæringer. Konsekvensen av dette kan være at flere elever får vedtak om spesialundervisning, som i sin tur legger beslag på en enda større andel av skolens samlede ressurser.

(B) Merbehov knyttet til enkeltelev

Økte ressurser til elev med særskilte behov.

Endringer fra 2019	Tiltak	2020
Revidert B-2019 (pr. 01.06.2019)		15 261 060
Korreksjon for budsjettendringer 2019		
Ingen		
Tiltak fra økonomiplan 2018-2021		
Brukerbetaling SFO (ekstra innt 2018/2019 ikke videreført)	20Ø-00-028	80 000
Økt korttidsvikar (midl. nedtak i 2018 og 2019)	20Ø-00-029	30 400
Økt langtidsvikar (midl. nedtak i 2018 og 2019)	20Ø-00-030	49 000
Reduksjon lærerstilling	20Ø-00-031	-238 000
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2019-2022)		
Reduksjon lærertimer	20Ø-00-032	-97 900
Økt brukerbetaling SFO	20Ø-00-033	-26 200
Undervisningsmateriell	20Ø-00-034	30 000
Skolebøker	20Ø-00-035	
Administrativ innspillfase		
Bortfall øremerkede tilskudd (tidlig innsats)	20Ø-00-027	594 000
Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	
Lønnsvekst (3,5% + pensjon og arb.g.avg.)	Prstabell 2	586 300
Prisvekst (1,7% på driftsposter)	Prstabell 3	17 800
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		16 286 460
Omfordeling jfr. Ressurstilodelingsmodell		0
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		16 286 460
Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %
Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:		4,5 %
Økte refusjoner fra andre kommuner	20Ø-22-001	-732 900
Nye tiltak:		
Korrigert bortfall øremerkede tilskudd	20Ø-00-027	-17 000
Sum ramme for økonomiplanperioden		15 536 560
ENDRINGER FRA ØKONOMIPLAN TIL ÅRSBUDSJETT:		
Ny beregning lønn, pensjon, aga inkl lønnsoppgjør 2018 og 2019		185 112
Nye tiltak i årsbudsjettet:		
Redusert anslag refusjon fra andre kommuner	20B-00-011	497 900
Redusert lærerlønn	20B-00-012	-497 900
Merbehov enkeltelev	20B-00-013	340 000
Sum ny ramme for årsbudsjettet		16 061 672

MÅLEKART FÅVANG SKOLE:					
Perspektiv, hovedmål og suksessfaktor	Målemetode	Ambisjonsnivå	Rapportnivå	Rapporttidspunkt	
Bruker		* Mål for 2020 (Siste målte resultat i parentes)			
Ha fornøyde brukere som møtes med respekt ved å <ul style="list-style-type: none"> legge til rette for god dialog og medvirkning i saker som angår brukere levere tjenester av god faglig kvalitet med fokus på tidlig innsats. 	<ul style="list-style-type: none"> Elevundersøkelse svarprosent <ul style="list-style-type: none"> Trivsel Støtte fra lærerne Støtte hjemmefra Vurdering for læring Læringskultur Mestring Motivasjon Mobbing 	95 % 4,6 4,4 3,9 3,9 4,1 3,9 4,2 0 %	TE	Årlig	
	<ul style="list-style-type: none"> Svarprosent på SFO undersøkelse 	50 %	TE	Hvert andre år	
	<ul style="list-style-type: none"> Fornøydhet SFO undersøkelse 	4 av 6 poeng	TE	Hvert andre år	
	<ul style="list-style-type: none"> Dialog med brukerråd 	8 møter	TE	Hvert andre år	
	<ul style="list-style-type: none"> Nasjonale prøver 5. trinn 	Andel elever på laveste nivå er redusert fra 2015 til 2020 Andel elever på høyeste nivå er økt fra 2015 til 2020	TE	Årlig	
	<ul style="list-style-type: none"> Andel elever med enkeltvedtak om spes. ped. 	<7,5 %	TE	Årlig	
	<ul style="list-style-type: none"> Foreldreundersøkelsen 2., 5., 7. trinn, fornøydhet kommunikasjon hjem/skole 	Kvalitativ undersøkelse med intervju	TE	Hvert andre år	

Medarbeider	* Mål for 2020 (Siste målte resultat i parentes)			
<p>Beholde og rekruttere dyktige og kompetente medarbeidere ved å ha</p> <ul style="list-style-type: none"> godt arbeidsmiljø tydelig lederskap høyt nærvær oppdatert rekrutterings- og kompetanseplan 	<ul style="list-style-type: none"> Medarbeiderundersøkelsen <p>Svarprosent:</p> <ol style="list-style-type: none"> Indre motivasjon Mestringstro Autonomi Bruk av kompetanse Mestringsorientert ledelse Rolleklarhet Relevant kompetanseutvikling Fleksibilitetsvilje Mestringsklima Prososial motivasjon <ul style="list-style-type: none"> Andel gjennomførte medarbeidersamtaler Nærværstatistikk Godkjent formell kompetanse i tråd med krav og målsetting Miljøfyrtårn-aktiviteter har vært tema på minst 4 personalmøter i løpet av året 	<p>(Resultat 2018)</p> <p>80 % positiv utvikling på alle parametere i forhold til forrige under-søkelse</p> <p>(78,1 %)</p> <p>(4,2)</p> <p>(4,0)</p> <p>(3,7)</p> <p>(3,8)</p> <p>(3,5)</p> <p>(4,0)</p> <p>(3,4)</p> <p>(4,3)</p> <p>(3,7)</p> <p>(4,7)</p>	<p>TE</p> <p>TE</p> <p>TE</p> <p>TE</p>	<p>Hvert andre år</p> <p>Årlig</p> <p>Tertial</p> <p>Årlig</p> <p>Årlig</p>
Økonomi				
<p>Tjenesteenhetens bidrag til sunn kommune-økonomi er å</p> <ul style="list-style-type: none"> ha samsvar mellom budsjett og regnskap ha gode økonomirutiner gjennomføre planlagte investeringer 	<ul style="list-style-type: none"> Balanse i regnskap Andel (målt i kr) gjennomførte investeringer 	<p>0-2 % pos res</p> <p>100 % ved årsslutt</p>	<p>TE</p> <p>TE</p>	<p>Tertial</p> <p>Tertial</p>

Ringebu ungdomsskole

Budsjettansvarlig
Ola Morset
Årsbudsjett
14.727.405
Antall stillingshjemler 31.10.2019
23,41 årsverk
Vakante stillinger 31.10.2019
0,65 årsverk

Mål:

- Gi elever og voksne opplæring ut i fra de kravene som er hjemlet i opplæringsloven. Det innebærer å gjennomføre Kunnskapsløftet og fra høsten 2020, Fagfornyelsen i et læringsfokustert og godt psykososialt arbeidsmiljø.
- Gi fremmedspråklige voksne opplæring i grunnskole, norsk og samfunnskunnskap.

Agenda for 2020:

Et av hovedmålene i Barnehage og skole på veg mot 2031 er at skolen skal bidra til at elevene utvikler seg til robuste mennesker med god fysisk og psykisk helse. For å imøtekomme dette er skolens visjon like viktig hver dag, året gjennom; Alle skal oppleve trygghet, mestring og respekt.

Ringebu ungdomsskole vil møte utfordringer på flere plan kommende år. Uavhengig av elevenes forutsetninger, skal tilbudet fra ungdomsskolen være så bredt og godt at det motiverer elevene til å fortsette utdanningen etter endt grunnskole. Det å gi elevene en reell mulighet til å velge innenfor ulike valgfag og arbeidslivsfag som et alternativ til 2.fremmedspråk.

Det største og viktigste utviklingsområdet for perioden handler om arbeidet Fagfornyelsen, som trer i kraft fra august 2020. Læreplanene er helt nye og krever mye arbeid når det kommer til felles forståelse av både Overordnet del og fagplaner. Alle lærere deltar i kompetanseheving gjennom fagnettverk, som drives av Høgskolen Innlandet.

Ved å sikre stabile ressurser til skolen som gjør driften forutsigbar, vil dette kunne være en medvirkende positiv faktor til rekruttering av nye lærere. Som kommuneplanen sier: Ringebu kommune er en god og

attraktiv arbeidsgiver og tjenestene er av høy kvalitet. § 2-1 i Opplæringsloven sier at alle har rett og plikt til grunnskoleopplæring. Dette innebærer at alle elever uansett forutsetninger og funksjonsnivå skal inn i grunnskolen. Dette gir rom for mangfold og ulikhet i skolen, samtidig krever det stor grad av tilpassing for den enkelte elev, noe som videre gir skolen utfordringer i forhold til kvalifisert personale. Dersom det ikke er mulig å rekruttere personale med godkjent utdanning, må skolen gis mulighet til å bygge opp egen kompetanse.

Som en viktig del av arbeidet med elevenes psykososiale miljø § 9A, vil skolen i 2019 fortsette arbeidet med MOT – skolen som samfunnsbygger.

Ungdomsskolen fikk ikke med noen lærere innenfor satsningen Kompetanse for kvalitet 2019/2020, men vil prøve igjen 2020/2021.

Ringebu Læringscenter vil i 2020 ha tilbud om undervisning til voksne som har rett til grunnskoleopplæring, voksne med rett til spesialundervisning og norsk opplæring for bosatte innvandrere/flyktninger, samt kurs for arbeidsinnvandrere. Arbeidet med norskopplæring og grunnskole for bosatte flyktninger og ved tilflytting ved familiegjenforening må ses på som en viktig del av kommunenes arbeid med integrering. Bosetting av flyktninger krever at kommunen har et godt tilbud innen norskopplæring og introkurs. Elevgrunlaget ved Læringscenteret har gått ned som følge av mindre bosetting. Gjennom avtale med Sør-Fron og Nord-Fron kommuner har RLS økt antallet grunskoleelever betraktelig for inneværende skoleår, men dette kan kun ses på som midlertidig tatt i betraktning den begrensede bosettingen. Samarbeidet med jobbspesialist og flyktningkonsulent vil fortsette.

Kort om tiltak i vedtatt økonomiplan 2020-2023 for å tilpasse drift til økonomisk ramme:

(ØP) Reduksjon i undervisningsstilling

Reduksjon i undervisningsstilling vil gi mindre lærertetthet i klasserommene. Skolen har per i dag lav grad av spesialundervisning, men mindre lærertetthet vil kunne føre til flere vedtak om spesialundervisning. Spesialundervisning kan ikke avslås med bakgrunn i økonomiske rammer.

Andre konsekvenser vil være kutt i tilbudet om fremmedspråk og valgfag. Man vil også måtte se på eventuelle kutt i svømmetilbudet i løpet av ungdomsskoleårene.

Kort om nye endringer/tiltak i årsbudsjettet:

(B) Ny lønnsberegning

Det er foretatt ny lønnsberegning, basert på registrerte stillingshjemler og faktisk lønn pr. 31.10.2019, med påslag for lønnsvekst i 2020.

Endringer fra 2019	Tiltak	2020
Revidert B-2019 (pr. 01.06.2019)		14 624 300
Korreksjon for budsjettendringer 2019		
Ingen		
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2019-2022)		
Ringebu læringscenter: Reduksjon statlige tilskudd	20Ø-00-036	200 000
Reduksjon lærertimer	20Ø-00-037	-373 300
Reduksjon lærertimer (tilleggsutfordring)	20Ø-00-038	-72 100
Administrativ innspillsfase		
Ingen		
Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	
Lønnsvekst (3,5% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	577 500
Prisvekst (1,7% på driftsposter)	Pristabell 3	34 700
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		14 991 100
Omfordeling jfr. Ressurstilodelingsmodell		0
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		14 991 100
Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %
Tiltak som innarbeides i budsjettamme:		4,6 %
Reduksjon 100% lærerstilling	20Ø-23-001	-685 800
Sum ramme for økonomiplanperioden		14 305 300
ENDRINGER FRA ØKONOMIPLAN TIL ÅRSBUDSJETT:		
Ny beregning lønn, pensjon, aga inkl lønnsoppgjør 2018 og 2019		422 105
Nye tiltak i årsbudsjettet:		
Sum ny ramme for årsbudsjettet		14 727 405

MÅLEKART RINGEBU UNGDOMSSKOLE:				
Perspektiv, hovedmål og suksessfaktor	Målemetode	Ambisjonsnivå	Rapportnivå	Rapporttidspunkt
Bruker		* Mål for 2020 (Siste målte resultat i parentes)		
Ha fornøyde brukere som møtes med respekt ved å <ul style="list-style-type: none"> legge til rette for god dialog og medvirkning i saker som angår brukere levere tjenester av god faglig kvalitet med fokus på tidlig innsats. 	<ul style="list-style-type: none"> Svarprosent på elevundersøkelse 	95 %	TE	Årlig
	<ul style="list-style-type: none"> Fornøydhet elevundersøkelse, sosial trivsel 	4,4 av 5 poeng	TE	Årlig
	<ul style="list-style-type: none"> Dialog med brukerråd 	4 møter	TE	Årlig
	<ul style="list-style-type: none"> Nasjonale prøver 9. trinn 	Andel elever på laveste nivå er redusert fra 2015- 2020	TE	Årlig
	<ul style="list-style-type: none"> Grunnskolepoeng 	Andel elever med mindre enn 30 poeng er redusert, og elever med mer enn 45 poeng er økt fra 2015-2020	TE	Årlig
Medarbeider		* Mål for 2020 (Siste målte resultat i parentes)		
Beholde og rekruttere dyktige og kompetente medarbeidere ved å ha <ul style="list-style-type: none"> godt arbeidsmiljø tydelig lederskap høyt nærvær oppdatert rekrutterings- og kompetanseplan 	<ul style="list-style-type: none"> Medarbeiderundersøkelsen 	(Resultat 2018)		
	Svarprosent:	75 % (46,7 %)	TE	Hvert andre år
	1. Indre motivasjon	4,3 (4,1)		
	2. Mestringstro	4,3 (4,4)		
	3. Autonomi	4,6 (4,8)		
	4. Bruk av kompetanse	4,3 (4,4)		
	5. Mestringsorientert ledelse	4,1 (4,1)		
	6. Rolleklarhet	4,4 (4,6)		
	7. Relevant kompetanseutvikling	3,5 (3,6)		
	8. Flexibilitetsvilje	4,5 (4,6)		
9. Mestringsklima	4,6 (4,8)			
10. Prososial motivasjon	4,7 (4,6)			
<ul style="list-style-type: none"> Andel gjennomførte medarbeidersamtaler 	100 % gjennomført	TE	Årlig	
<ul style="list-style-type: none"> Nærværstatistikk 	96 % nærvær (93,5 % i 2018)	TE	Tertial	
<ul style="list-style-type: none"> Godkjent formell kompetanse i tråd med krav og målsetting 	100 %	TE	Årlig	
<ul style="list-style-type: none"> Miljøfyrtårn-aktiviteter har vært tema på minst 4 personalmøter i løpet av året 	100 % gjennomført	TE	Årlig	

Økonomi				
Tjenesteenhetens bidrag til sunn kommune-økonomi er å <ul style="list-style-type: none"> • ha samsvar mellom budsjett og regnskap • ha gode økonomirutiner • gjennomføre planlagte investeringer 	<ul style="list-style-type: none"> • Balanse i regnskap • Andel (målt i kr) gjennomførte investeringer 	0-2 % pos res 100 % ved årsslutt	TE TE	Tertial Tertial

Helse og mestring

Budsjettansvarlig
Berit Aarnes
Årsbudsjett
55.029.362
Antall stillingshjemler 31.10.2019
54,04
Vakante stillinger 31.10.2019
7,74

Tjenesteenheten Helse og mestring inneholder legekontor, Ergo- og fysioterapitjeneste, helsestasjonen, rus og psykisk helsetjeneste, Frisklivssenteret, Tildelingskontoret og Tilrettelagte tjenester - bolig og arbeid.

Mål:

- Gi brukervennlige, samordnede og kompetente helsetjenester
- Bidra til at brukere av tjenestene skal settes i stand til å ta større ansvar for egen helse, behandling og omsorg, slik at den enkelte kan oppnå bedret funksjonsnivå og livskvalitet.

Agenda for 2020:

Tjenesten skal ha fokus på:

- Et likeverdig tjenestetilbud og den enkelte brukers behov.
- Gjensidighet, økt livskvalitet og egenmestring.
- Den enkeltes mulighet til å bo i eget hjem så lenge som mulig.
- "Hva er viktig for deg?"
- "Leve hele livet".

Satsningsområder for kommende 4 års periode er:

- Helse og forebygging
- Innovasjon og utvikling
- Likeverdige og helhetlige tjenester
- Ledelse og medarbeiderskap

Ringebu kommune er hovedansvarlig for fagutvikling innen rehabilitering for helseregionen Sør-Gudbrandsdal. Kommunen har på vegne av helseregionen fått midler til å arbeide med tverrfaglig arbeid og individuell plan innen rehabiliteringsfeltet.

Regjeringen har lovfestet kommuners plikt til å ha psykologkompetanse innen 2020. Stillingen er lyst ut, men det har ikke lyktes å rekruttere en psykolog i stillingen. Ringebu kommune har søkt samarbeid med andre kommuner uten at det har lyktes.

Den statlige satsningen på rus og psykisk helse og helsestasjon fortsetter, det søkes midler innen begge områder.

Sykepleierkontoret ved legekontoret videreutvikles. Kontoret følger opp kronikere i samråd med lege. Kompetansen til sykepleierne er hevet innenfor de pasientgruppene de følger opp. Tiltaket er i tråd med nasjonale føringer og har blitt godt mottatt lokalt.

Nytt bofellesskap skal ferdigstilles sommeren 2020 og være i drift fra september 2020. Tilrettelagte tjenester arbeider med kompetanseøking, strukturendringer og kvalitetsforbedring for å kunne gi et godt tilbud i det nye bofellesskapet.

Tildelingskontoret bidrar til riktig omfang og plassering av tjenester i omsorgstrappa. Siden oppstart har det vært et betydelig arbeid i forhold til kvalitetssikring og forbedring av hele tildelingsprosessen. Det stilles stadig større krav til saksbehandling, kartlegging og informasjon.

Kort om tiltak i vedtatt økonomiplan 2020-2023 for å tilpasse drift til økonomisk ramme:

(ØP) Redusere kjøp eksterne tjenester

Prosessen med avslutning av tjenester til brukere av private aktører er satt i gang. To brukere ble flyttet tilbake til egen kommune i 2019. Resterende to avtaler skal trappes ned og avsluttes i løpet av økonomiplanperioden.

(ØP) Reduksjon av stilling helsesykepleier

Kommunen har en nedgang i antall fødsler samtidig som omfanget av oppgaver for helsesykepleiere (tidligere helsesøstre) øker. Helsestasjonen er et statlig satsningsområde og de følger opp barnefamilier på en helt annen måte enn det som var tilfelle for noen år tilbake. Helsesykepleier har også et stort koordineringsansvar inn mot barn, unge og familier som trenger ekstra oppfølging. Tiltaket medfører en reduksjon på 20 % stilling.

(ØP) Flytting av KAD-tilbud (Kommunalt akutt døgntilbud)

Ringebu samarbeider med kommunene i Sør-Gudbrandsdalen og Nord-Gudbrandsdalen om KAD-plasser, som nå er knyttet til legevakt. Bruken av plassene har variert fra 2-6 døgn pr år. Kommunen har trygghetsplass ved Linåkertunet korttidsavdeling som kan brukes der helsesituasjonen er avklart. Pasienter med uavklart helsesituasjon blir som regel lagt inn på sykehus. KAD-tilbudet er lovpålagt, og kommunen må derfor opprette en KAD-plass ved Linåkertunet korttidsavdeling. Det stilles krav til legedekning, så kommunen må forhandle seg fram til en avtale med legevakt for å oppfylle kravet. Tiltaket må behandles i Helseregion Sør-Gudbrandsdal, da det har innvirkning på drift av legevakt og økonomien til de andre kommunene. Krever videre utredning.

(ØP) Avslutte samarbeid om intermedieartilbud

Intermedieartilbudet ved Lillehammer helsehus er en del av samarbeidet i HSG. Ringebu kommune "eier" en av åtte senger. Bruken av plassen har vært økende, men fortsatt så lav at tilbudet blir svært kostnadskrevenne dersom det regnes døgnpris. Kompetansemessig kan pasientene håndteres ved korttidsavdelingen. I perioder kan det bli behov for ekstra innleie, men det vil ha en betydelig lavere kostnad. Ut fra bruk de siste to år koster et døgn oss nesten tre ganger så mye som en plass ved korttidsavdelingen og to ganger så mye som overligger på sykehuset. De fleste av pasientene ønsker også heller å få være på Linåkertunet i stedet for intermedieær. Tiltaket må behandles i Helseregion Sør-Gudbrandsdal, da det har innvirkning på drift og økonomi for de andre kommunene. Krever videre utredning.

(ØP) Avslutte fond

Midler fra Helsedirektoratet for oppstart av KAD-tilbud er satt på fond. Utgiftene ble ved siste overføring ikke belastet fondet.

(ØP) Utsatt oppstart av bofellesskap for

funksjonshemmede

Bofellesskap for funksjonshemmede vil være klart til innflytting i august/september 2020, noe som er en utsettelse på 4 mnd. Tjenesten får noen merutgifter på kompenserende tiltak, men totalt vil det gi en reduksjon i behov på kr 600.000.

(ØP) Øke stilling psykolog

I rammen ligger det inne kostnader til 50 % stilling iberegnet tilskudd fra staten. Tilskuddet for å rekruttere psykologer overføres som rammetilskudd fra 2020. Gjentatte rekrutteringstiltak har ikke ført til ansettelse og stillingen bør derfor økes til 100 %. Nabokommunene har hele stillinger og gir tilbakemelding på at ressursen blir brukt. Alle kommunene i Sør- og Midt-Gudbrandsdalen har blitt kontaktet om samarbeid om stilling, uten at det har ført frem. Ved ansettelse av psykolog vil ruskoordinatorstillingen avsluttes og funksjonen må håndteres av resterende stillingsressurs ved rus og psykisk helsetjeneste. Som innsparingstiltak reduseres imidlertid psykologstilling til 20% og forutsettes ivaretatt ved kjøp av tjenester fra andre kommuner.

(ØP) Økte kostnader legevakt

Økte kostnader inn mot legevakt og KAD utover det som er budsjettet i 2019 på kr 250.000. I tillegg er et ekstra behov på kr 3.000.000 behandlet i regional kommunalsjefgruppe. Forventet andel for Ringebu er kr 300.000.

(ØP) Bortfall tiltak salg av intermedieærplass

Salg av intermedieærplasser viser seg ikke realistisk. Forkastet i økonomiplan fra 2019. Må tas ut i videre økonomiplan.

- Økt behov for korttidsplasser og intermedieærplasser i kommunen.
- Manglende etterspørsel fra samarbeidende kommuner.

(ØP) Økt IKT-kostnad Gerica/IKOMM

Økte kostnader inn mot IKOMM og Gerica grunnet generell prisøkning, flere brukere av systemet og ny vedlikeholdsavtale.

(ØP) Økt innslagspunkt ressurskrevende tjenester

Innslagspunkt for refusjon (egenandel i kommunen) i forhold til brukere med ressurskrevende tjenester heves.

(ØP) Ny bruker fra annen kommune

Ny bruker med behov for omfattende tjenester kommer

flyttende i 2019, helårseffekt fra 2020.

(ØP) Koordinator HSG for rus og psykisk helse

Koordinator skal følge opp prosjekter innen rus og psykisk helse i HSG-samarbeidet.

(ØP) Kompetansebroen

Kompetansebroen er en nettside rettet mot medarbeidere og studenter innen helsesektoren og skal styrke gjensidig informasjons- og kompetansedeling mellom kommuner, sykehus og utdanningsinstitusjoner. Målet er økt kompetanseutveksling og samhandling mellom første- og andrelinjetjenester.

(ØP) Innføring av primærhelseteam

Primærhelseteam består av lege, sykepleier og helsesekretær som følger opp pasienter med kroniske lidelser. Teamet skal bidra til å forebygge komplikasjoner, bedre funksjonsevne og egenmestring til den enkelte. Fra 2022 innføres det en egen betalingsatts, noe som vil gjøre tilbudet selvfinansierende. Tiltaket vil i oppstartfasen finansieres av inntekter i legetjenesten.

Kort om nye endringer/tiltak i årsbudsjettet:

(B) Ny lønnsberegning

Det er foretatt ny lønnsberegning, basert på registrerte stillingshjemler og faktisk lønn pr. 31.10.2019, med påslag for lønnsvekst i 2020.

(B) Medfinansiering statlig barnevernstiltak

Kommunen har fått krav om medfinansiering av statlig barnvernstiltak/psykisk helse. Tiltaket finansieres i 2020 ved bruk av fond.

(B) Økt refusjon ressurskrevende brukere

Det er foretatt nytt anslag for refusjon fra staten knyttet til ressurskrevende brukere. Beregningen tar hensyn til nytt innslagspunkt i statsbudsjettet for 2020. Refusjonsinntektene økes med kr 973.000.

Endringer fra 2019	Tiltak	2020
Revidert B-2019 (pr. 01.06.2019)		55 655 487
Korreksjon for budsjettendringer 2019		
K-sak 17/19 - Tilleggsbevilgning FACT		(ligger inne i
Tiltak fra økonomiplan 2018-2021		
Bofelleskap funksjonshemmede	200-00-058	2 528 100
Avlastningsbolig	200-00-059	533 700
Midlertidig styrking i påvente av bofellesskap/avlastning	200-00-060	-125 000
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2019-2022)		
Reduksjon kjøp av tjenester fra målrettet intervensjon (N	200-00-042	-950 000
Reduksjon lønnsnivå sykehjemlege (ikke spesialist)	200-00-043	-156 800
Endring av boform bruker	200-00-044	-900 000
Reduksjon eksterne tjenester (MI)	200-00-045	-283 900
Avlastningsbolig, midlertidig tiltak (2019 og del 2020)	200-00-046	-505 100
Administrativ innspillfase		
Bortfall øremerket tilskudd psykolog	200-00-047	500 000
Økte kostnader legevakt og KAD	200-00-048	475 000
Bortfall tiltak salg av intermedieærplass	200-00-049	600 000
Økt IKT-kostnader Gerica/Ikomm	200-00-050	350 000
Økt innslagspunkt ressurskrevende tjenester	200-00-051	500 000
Ny bruker fra annen kommune	200-00-052	950 000
Koordinator HSG for rus og psykisk helse	200-00-053	190 000
Kompetansebroen	200-00-054	30 000
Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelbereg.	
Lønnsvekst (3,5% + pensjon og arb.g.avg.)	Prstabell 2	1 668 000
Prisvekst (1,7% på driftsposter)	Prstabell 3	299 800
Indeksregulering husleieinntekter (1,5% KPI)	Prstabell 5	-7 500
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		61 351 787
Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %
Tiltak som innarbeides i budsjettamme:		3,9 %
Reduksjon stilling helsesykepleier 20%	200-30-001	-142 300
Reduksjon kjøp eksterne tjenester	200-30-002	
Flytting av KAD (kommunalt akutt døgntilbud)	200-30-003	
Avslutte samarbeid om intermedieært tilbud	200-30-004	
Avslutte fond	200-30-005	-846 000
Utsatt oppstart bofellesskap	200-30-006	-595 200
Refusjoner sykepleier legekantoret	200-30-012	
Gradvis oppfylling bofellesskap	Endringslogg 9	-600 000
Psykolog redusert til 20%	Endringslogg 10	-200 000
Nye tiltak:		
Øke stilling psykolog til 100% (Redusert igjen logg 10)	200-30-007	
Innføring primærhelseteam	200-30-010	0
Sum ramme for økonomiplanperioden		58 968 287
Samlet rammereduksjon Helse og omsorg:		2,5 %
ENDRINGER FRA ØKONOMIPLAN TIL ÅRSBUDSJETT:		
Ny beregning lønn, pensjon, aga inkl lønnsoppgjør 2018 og 2019		-2 965 925
Nye tiltak i årsbudsjettet:		
Medfinansiering statlige tiltak barnevern	20B-00-028	2 591 500
Dekning medfinansiering fra fond	20B-00-028	-2 591 500
Økt refusjon ressurskrevende brukere	20B-00-031	-973 000
Sum ny ramme for årsbudsjettet		55 029 362

MÅLEKART HELSE OG MESTRING:				
Perspektiv, hovedmål og suksessfaktor	Målemetode	Ambisjonsnivå	Rapportnivå	Rapporttidspunkt
Bruker		* Mål for 2020 (Siste målte resultat i parentes)		
Ha fornøyde brukere som møtes med respekt ved å <ul style="list-style-type: none"> legge til rette for god dialog og medvirkning i saker som angår brukere levere tjenester av god faglig kvalitet med fokus på tidlig innsats. økt valgmuligheter for mennesker med kartlagt bistandsbehov 	<ul style="list-style-type: none"> Gjennomføring av dybdeintervju for å kartlegge opplevd kvalitet på tjenester 	10 intervju	TE	Årlig
	<ul style="list-style-type: none"> Forbedringsarbeid basert på opplysningene fra intervjuene 	2	TE	Årlig
	<ul style="list-style-type: none"> Dialog med brukerråd 	4 møter	TE	Årlig
	<ul style="list-style-type: none"> Alle med behov for langvarige og koordinerte tjenester skal tilbys individuell plan 	100 %	TE	Årlig
	<ul style="list-style-type: none"> Solgte årskort og halvårskort Freskus 	350	TE	Årlig
	<ul style="list-style-type: none"> Antall Frisklivsavtaler 	70	TE	Årlig
	<ul style="list-style-type: none"> Klager/tilbakemeldinger fra bruker/pårørende som ledd i forbedrings- og utviklingsarbeid 	2	TE	Årlig
Medarbeider		* Mål for 2020 (Siste målte resultat i parentes)		
Beholde og rekruttere dyktige og kompetente medarbeidere ved å ha <ul style="list-style-type: none"> godt arbeidsmiljø tydelig lederskap høyt nærvær oppdatert rekrutterings- og kompetanseplan 	<ul style="list-style-type: none"> Medarbeiderundersøkelsen 	(Resultat 2018)	TE	Hvert andre år
	Svarprosent:	50 % (53,1 %)		
	1. Indre motivasjon	4,4 (4,5)		
	2. Mestringstro	4,4 (4,2)		
	3. Autonomi	4,4 (4,1)		
	4. Bruk av kompetanse	4,4 (3,8)		
	5. Mestringsorientert ledelse	4,0 (3,3)		
	6. Rolleklarhet	4,4 (4,0)		
	7. Relevant kompetanseutvikling	4,0 (3,7)		
	8. Flexibilitetsvilje	4,4 (4,5)		
	9. Mestringsklima	4,4 (3,7)		
	10. Prososial motivasjon	4,8 (4,7)		
	<ul style="list-style-type: none"> Andel gjennomførte medarbeidersamtaler 	100 % gjennomført	TE	Årlig
	<ul style="list-style-type: none"> Nærværstatistikk 	96 % nærvær	TE	Tertial
<ul style="list-style-type: none"> Godkjent formell kompetanse i tråd med krav og målsetting 	100 %	TE	Årlig	
<ul style="list-style-type: none"> Miljøfyrtårn-aktiviteter har vært tema på minst 4 personalmøter i løpet av året 	100 % gjennomført	TE	Årlig	

Økonomi				
Tjenesteenhetens bidrag til sunn kommune-økonomi er å <ul style="list-style-type: none"> • ha samsvar mellom budsjett og regnskap • ha gode økonomirutiner • gjennomføre planlagte investeringer 	<ul style="list-style-type: none"> • Balanse i regnskap • Andel (målt i kr) gjennomførte investeringer 	0-2 % pos res 100 % ved årsslutt	TE TE	Tertial Tertial

Hjemmetjenesten

Budsjettansvarlig

Marit Vestad Førlandsås

Årsbudsjett

42.497.377

Antall stillingshjemler 31.10.2019

67,72 årsverk

Vakante stillinger 31.10.2019

12,29 årsverk

Under ansvaret organiseres hjemmetjenesten praktisk bistand, brukerstyrt personlig assistanse (BPA), hjemmesykepleie i Ringebu med Ringebu omsorgssenter kjøkken og dagplass, og hjemmesykepleie i Fåvang med Linåkertunet omsorgsleiligheter. I 2019 ble også Bofellesskap for enslige mindreårige asylsøkere overført til hjemmetjenesten.

Mål:

- Sikre et kvalitativt godt og tilpasset tjenestetilbud til brukere av helse- og omsorgstjenester i Ringebu kommune.
- Å gi den enkelte bruker et individuelt tilrettelagt tilbud for å øke livskvaliteten og egenmestring, som skal gi en trygg og forutsigbar hverdag.

Agenda for 2020:

Tjenesten skal ha fokus på:

- Et likeverdig tjenestetilbud og den enkelte brukers behov.
- Gjensidighet, økt livskvalitet og egenmestring.
- Den enkeltes mulighet til å bo i eget hjem så lenge som mulig.
- "Hva er viktig for deg?"
- "Leve hele livet"

Satsningsområder for kommende 4 års periode er:

- Helse og forebygging
- Innovasjon og utvikling
- Likeverdige og helhetlige tjenester
- Ledelse og medarbeiderskap

Innen helse og omsorg er målsetningen at alle skal kunne bo hjemme så lenge som mulig, og så lenge

det er faglig og ressursmessig forsvarlig. Det er en økning av hjemmeboende med ressurskrevende behov, og de som får plass ved Ringebu omsorgssenter og Linåkervegen 2b ved Linåkertunet har mer behov for tjenester og oppfølging gjennom døgnet. Med denne økningen vil det være viktig å utvikle hjemmetjenesten slik at omsorgstrappen skal fungere, og at de eldre skal kunne bo hjemme så lenge som mulig. Innbyggernes forventninger til kommunale helse- og omsorgstjenester er høye, og noen er ikke innenfor tildelingskriteriene. Det er behov for kontinuerlig informasjon, fokus på god kartlegging og rett saksbehandling og tildeling av riktig tjenestetilbud.

For å imøtegå de behov som brukerne har, må det ses på bemanningsbehov og en styrking av tjenesten i hjemmetjenestene på kveld og natt. Hverdagsrehabilitering er et tverrfaglig rehabiliteringstilbud som gjennomføres i hjemmet til den enkelte. Målet er egenmestring, at treningen skal være motivasjonsbasert og at brukeren er mer selvhjulpen i etterkant av rehabiliteringen.

Ringebu er med i det nasjonale velferdsteknologiprogrammet, som skal hjelpe kommunene til å arbeide målrettet med å integrere velferdsteknologi i tjenestetilbudet. Selve satsingsområdet for 2019 er digitalt tilsyn, elektroniske medisindispensere og starte nye grupper med velferdsteknologiens ABC. Det er kartlagt og prøvd ut blant annet elektroniske medisindispensere og sensormatte. Det har vært en utfordring å finne gode kandidater til de forskjellige tiltakene, og det har foreløpig ikke gitt ønsket gevinst hverken for brukerne eller tjenesten.

Bofellesskap for enslige mindreårige flyktninger har 10 beboere i alderen 16 til 22 år. De er i et utdanningsløp,

og har behov for oppfølging med språktrening, leksehjelp, m.m. Noen av beboerne har flyttet på hybel og får oppfølging der. Det er ikke meldt inn nye beboere fra sentrale myndigheter, og det er satt i gang arbeidet med en nedbemanningsplan.

Kort om tiltak i vedtatt økonomiplan 2020-2023 for å tilpasse drift til økonomisk ramme:

(ØP) Økt brukerbetaling

Inntektene på brukerbetaling har økt i hjemmetjenesten, både for Ringebu og Fåvang.

(ØP) Økte inntekter kantine ved Ringebu omsorgssenter

Inntektene har økt som følge av utvidet tilbud og at flere beboere kjøper mat i kantina.

Kort om nye endringer/tiltak i årsbudsjettet:

(B) Ny lønnsberegning

Det er foretatt ny lønnsberegning, basert på registrerte stillingshjemler og faktisk lønn pr. 31.10.2019, med påslag for lønnsvekst i 2020.

(B) Saldering bofellesskap enslige mindreårige mot fond

Kommunen avsetter evt overskudd ved bofellesskapet til fond. Tilsvarende vil et evt underskudd bli belastet fondet, så lenge det finnes midler der.

(B) Redusert refusjon ressurskrevende brukere

Det er foretatt nytt anslag for refusjon fra staten knyttet til ressurskrevende brukere. Beregningen tar hensyn til nytt innslagspunkt i statsbudsjettet for 2020. Refusjonsinntektene reduseres med kr 192.300.

Endringer fra 2019	Tiltak	2020
Revidert B-2019 (pr. 01.06.2019)		39 958 129
Korreksjon for budsjettendringer 2019		
K-sak 13/19 - Tilleggsbevilgning 2019, sak om måltider	20Ø-00-057	-350 000
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2019-2022)		
Redusert innleie turnusarbeid	20Ø-00-061	-120 000
Reduksjon medisinsk utstyr	20Ø-00-062	
Reduksjon annet forbruksmateriell	20Ø-00-063	
Endrede tider måltider H/O	20Ø-00-064	-20 000
Økt brukerbetaling	20Ø-00-056	-310 000
Administrativ innspillsfase		
Ingen		
Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	
Lønnsvekst (3,5% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	1 706 200
Prisvekst (1,7% på driftsposter)	Pristabell 3	71 400
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		40 935 729
Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %
Tiltak som innarbeides i budsjettamme:		0,8 %
Økt brukerbetaling Ringebu	20Ø-33-002	-60 000
Økt brukerbetaling Fåvang	20Ø-33-003	-70 000
Økte inntekter kantine Ringebu omsorgssenter	20Ø-33-005	-200 000
Sum ramme for økonomiplanperioden		40 605 729
Samlet rammereduksjon Helse og omsorg:		2,5 %
ENDRINGER FRA ØKONOMIPLAN TIL ÅRSBUDSJETT:		
Ny beregning lønn, pensjon, aga inkl lønnsoppgjør 2018 og 2019		1 588 892
Nye tiltak i årsbudsjettet:		
Saldering bofellesskap EMF mot fond	20B-00-029	110 456
Redusert refusjon ressurskrevende brukere	20B-00-030	192 300
Sum ny ramme for årsbudsjettet		42 497 377

MÅLEKART HJEMMEBASERTE TJENESTER:					
Perspektiv, hovedmål og suksessfaktor	Målemetode	Ambisjonsnivå	Rapportnivå	Rapporttidspunkt	
Bruker		* Mål for 2020 (Siste målte resultat i parentes)			
Ha fornøyde brukere som møtes med respekt ved å <ul style="list-style-type: none"> legge til rette for god dialog og medvirkning i saker som angår brukere levere tjenester av god faglig kvalitet med fokus på tidlig innsats. økt valgmuligheter for mennesker med kartlagt bistandsbehov 	<ul style="list-style-type: none"> Gjennomføring av dybdeintervju for å kartlegge opplevd kvalitet på tjenester 	10 intervju	TE	Årlig	
	<ul style="list-style-type: none"> Forbedringsarbeid basert på opplysninger fra intervjuene 			TE	Årlig
	<ul style="list-style-type: none"> Dialog med brukerråd 	4 møter		TE	Årlig
	<ul style="list-style-type: none"> Antall liggedøgn sykehus utskrivningsklare pasienter 	4		TE	Årlig
	<ul style="list-style-type: none"> Sykepleierkompetanse tilgjengelig 24/7 	100 %		TE	Årlig
	<ul style="list-style-type: none"> Klager/tilbakemeldinger fra bruker/pårørende som ledd i forbedrings- og utviklingsarbeid 	2		TE	Årlig
	<ul style="list-style-type: none"> Klager til fylkesmannen eller formannskap som resulterer i medhold for klager 	Under 2			
Medarbeider		* Mål for 2020 (Siste målte resultat i parentes)			
Beholde og rekruttere dyktige og kompetente medarbeidere ved å ha <ul style="list-style-type: none"> godt arbeidsmiljø tydelig lederskap høyt nærvær oppdatert rekrutterings- og kompetanseplan 	<ul style="list-style-type: none"> Medarbeiderundersøkelsen 	(Resultat 2018)	TE	Hvert andre år	
	Svarprosent:	60 % (58,3 %)			
	1. Indre motivasjon	4,2 (4,1)			
	2. Mestringstro	4,3 (4,3)			
	3. Autonomi	4,2 (4,0)			
	4. Bruk av kompetanse	4,1 (4,1)			
	5. Mestringsorientert ledelse	3,8 (3,6)			
	6. Rolleklarhet	4,2 (4,2)			
	7. Relevant kompetanseutvikling	3,7 (3,2)			
	8. Flexibilitetsvilje	4,2 (4,3)			
9. Mestringsklima	3,9 (3,6)				
10. Prososial motivasjon	4,7 (4,7)				
	<ul style="list-style-type: none"> Andel gjennomførte medarbeidersamtaler 	100 % gjennomført	TE	Årlig	
	<ul style="list-style-type: none"> Nærværstatistikk 	96 % nærvær	TE	Tertial	
	<ul style="list-style-type: none"> Godkjent formell kompetanse i tråd med krav og målsetting 	95 %	TE	Årlig	
	<ul style="list-style-type: none"> Miljøfyrtårn-aktiviteter har vært tema på minst 4 personalmøter i løpet av året 	100 % gjennomført	TE	Årlig	

Økonomi				
Tjenesteenhetens bidrag til sunn kommune-økonomi er å <ul style="list-style-type: none"> • ha samsvar mellom budsjett og regnskap • ha gode økonomirutiner • gjennomføre planlagte investeringer 	<ul style="list-style-type: none"> • Balanse i regnskap 	0-2 % pos res	TE	Tertial
	<ul style="list-style-type: none"> • Andel (målt i kr) gjennomførte investeringer 	100 % ved årsslutt	TE	Tertial

Linåkertunet HDT

Budsjettansvarlig
Ingrid Rugsveen
Årsbudsjett
34.138.789
Antall stillingshjemler 31.10.2019
47,77 årsverk
Vakante stillinger 31.10.2019
8,66 årsverk

Under ansvar Linåkertunet ligger heldøgns omsorg, korttidsavdelingen, institusjonskjøkken, kjøkken ved Ringebu eldrecenter, dagsenter på Linåkertunet, og kontorpersonelet innen helse og omsorg.

Mål:

- Gi brukervennlige, samordnede og kompetente helse- og omsorgstjenester.
- Gi innbyggere med behov for heldøgns pleie og omsorg et trygt og godt tilbud ved Linåkertunet Bo og Rehabilitering.
- Gi innbyggere med behov for dagtilbud et tilrettelagt tilbud ved dagsenteret.

Agenda for 2020:

Tjenesten skal ha fokus på:

- Et likeverdig tjenestetilbud og den enkelte brukers behov.
- Gjensidighet, økt livskvalitet og egenmestring.
- Den enkeltes mulighet til å bo i eget hjem så lenge som mulig.
- "Hva er viktig for deg?"
- "Leve hele livet"

Satsningsområder for kommende 4 års periode er:

- Helse og forebygging
- Innovasjon og utvikling
- Likeverdige og helhetlige tjenester
- Ledelse og medarbeiderskap

Linåkertunet ønsker å være et naturlig samlingspunkt på tvers av generasjoner. Fellesarealet i den renoverte delen er godt tilrettelagt for at dette skal være et hus som kan brukes til aktiviteter av ulik art som f. eks. møter, musikkøvinger, sosiale sammenkomster og

lignende. Fellesarealene benyttes blant annet til klessalg og sosiale sammenkomster.

Kompetanseheving innen aldersdemens blir fortsatt satsningsområde for 2020. I tillegg skal det arbeides videre med demensvennlig samfunn, i det ligger informasjon og opplæring av lokalt næringsliv. Ansatte ved Linåkertunet deltar i samarbeidsprosjekt i Helseregionen Sør-Gudbrandsdal innenfor demens.

Linåkertunet samarbeider svært godt med frivillige. Aldershjemmets venner bidrar med gaver, hyggeligheter og lignende. Det legges ned utallige timer fra pårørende til tidligere og nåværende pasienter. Sanitetsforeningene i kommunen, bygdekvinnelag, Rotary og Lions bidrar med gaver og sosiale tilstelninger.

Tjenesteenheten har etablert faste treffpunkt med Nærmiljøsentralen i kommunen med fokus på lavterskeltilbud og frivillig arbeid, herunder rekruttering av frivillige. Det er etablert et samarbeid med Vilmer og et mål i 2020 vil være å knytte nye kontakter innenfor frivillighet gjennom Vilmer.

Korttidsavdelingen jobber målrettet og tverrfaglig med hver enkelt pasient. Viktige fokusområder for 2020 er å jobbe ut ifra "hva er viktig for deg?"-prinsippet, og gode pasientforløp hvor overgangen sykehus — korttidsavdelingen og korttidsavdelingen — hjem vil bli vektlagt enda mer.

Tjenesteenheten har etablert faste treffpunkt med Nærmiljøsentralen i kommunen med fokus på lavterskeltilbud og frivillig arbeid, herunder rekruttering av frivillige.

**Kort om tiltak i vedtatt økonomiplan 2020-2023 for å
tilpasse drift til økonomisk ramme:**

(ØP) Økt brukerbetaling ved korttidsavdelingen og
Heldøgns tjenester

Merinntekter pga. økt belegg ved både
korttidsavdelingen og heldøgns tjenester.

Kort om nye endringer/tiltak i årsbudsjettet:

(B) Ny lønnsberegning

Det er foretatt ny lønnsberegning, basert på registrerte
stillingshjemler og faktisk lønn pr. 31.10.2019, med
påslag for lønnsvekst i 2020.

Endringer fra 2019	Tiltak	2020
Revidert B-2019 (pr. 01.06.2019)		34 534 155
Korreksjon for budsjettendringer 2019		
K-sak 47/18 - Kjøp av buss		0
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2019-2022)		
Økt brukerbetaling (tilleggsutfordring F.sk)	20Ø-00-055	-117 900
Økt brukerbetaling korttidsavd	20Ø-00-056	-100 000
Administrativ innspillsfase		
Endrede driftsutgifter ny buss, jfr K-sak 47/18		0
Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	
Lønnsvekst (3,5% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	1 309 200
Prisvekst (1,7% på driftsposter)	Pristabell 3	68 200
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		35 693 655
Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %
Tiltak som innarbeides i budsjettamme:		2,2 %
Økt brukerbetaling HDO/sykehjemsplass	20Ø-32-003	-500 000
Økt brukerbetaling korttidsavdelingen	20Ø-32-004	-300 000
Sum ramme for økonomiplanperioden		34 893 655
Samlet rammereduksjon Helse og omsorg:		2,5 %
ENDRINGER FRA ØKONOMIPLAN TIL ÅRSBUDSJETT:		
Ny beregning lønn, pensjon, aga inkl lønnsoppgjør 2018 og 2019		-754 866
Nye tiltak i årsbudsjettet:		
Sum ny ramme for årsbudsjettet		34 138 789

MÅLEKART LINÅKERTUNET:				
Perspektiv, hovedmål og suksessfaktor	Målemetode	Ambisjonsnivå	Rapportnivå	Rapporttidspunkt
Bruker		* Mål for 2020 (Siste målte resultat i parentes)		
Ha fornøyde brukere som møtes med respekt ved å <ul style="list-style-type: none"> legge til rette for god dialog og medvirkning i saker som angår brukere 	<ul style="list-style-type: none"> Gjennomføring av dybdeintervju for å kartlegge opplevd kvalitet på tjenester. 	10 intervju	TE	Årlig
	<ul style="list-style-type: none"> Forbedringsarbeid basert på opplysninger fra intervjuene 	2	TE	Årlig
	<ul style="list-style-type: none"> Gjennomført årskontroll for alle beboere ved heldøgntjenester 	32		
	<ul style="list-style-type: none"> Oppdatere IPLOS-score minimum 4 ganger i året 	4		
	<ul style="list-style-type: none"> Dialog med brukerråd 	4 møter	TE	Årlig
	<ul style="list-style-type: none"> Antall liggedøgn sykehus utskrivningsklare pasienter 	0	Komm.	Årlig
	<ul style="list-style-type: none"> Klager til fylkesmannen som resulterer i medhold for klager 	Under 2	TE	Årlig
Medarbeider		* Mål for 2020 (Siste målte resultat i parentes)		
Beholde og rekruttere dyktige og kompetente medarbeidere ved å ha <ul style="list-style-type: none"> godt arbeidsmiljø tydelig lederskap høyt nærvær oppdatert rekrutterings- og kompetanseplan 	<ul style="list-style-type: none"> Medarbeiderundersøkelsen 	(Resultat 2018)	TE	Hvert andre år
	Svarprosent:	40 % (50 %)		
	1. Indre motivasjon	4,4 (4,5)		
	2. Mestringstro	4,4 (4,2)		
	3. Autonomi	4,4 (4,2)		
	4. Bruk av kompetanse	4,4 (4,2)		
	5. Mestringsorientert ledelse	4,2 (4,1)		
	6. Rolleklarhet	4,4 (4,3)		
	7. Relevant kompetanseutvikling	4,0 (3,9)		
	8. Flexibilitetsvilje	4,5 (4,3)		
9. Mestringsklima	4,4 (4,3)			
10. Prososial motivasjon	4,8 (4,8)			
<ul style="list-style-type: none"> Andel gjennomførte medarbeidersamtaler 	100 % gjennomført	TE	Årlig	
<ul style="list-style-type: none"> Nærværstatistikk 	96 % nærvær	TE	Tertial	
<ul style="list-style-type: none"> Godkjent formell kompetanse i tråd med krav og målsetting 	90 %	TE	Årlig	
<ul style="list-style-type: none"> Miljøfyrtårn-aktiviteter har vært tema på minst 4 personalmøter i løpet av året 	100 % gjennomført	TE	Årlig	

Økonomi				
Tjenesteenhetens bidrag til sunn kommune-økonomi er å <ul style="list-style-type: none"> • ha samsvar mellom budsjett og regnskap • ha gode økonomirutiner • gjennomføre planlagte investeringer 	<ul style="list-style-type: none"> • Balanse i regnskap • Andel (målt i kr) gjennomførte investeringer 	0-2 % pos res 100 % ved årsslutt	TE TE	Tertial Tertial

Plan og teknisk

Budsjettansvarlig

Jostein Gårderløyen

Årsbudsjett

24.893.393

Antall stillingshjemler 31.10.2019

40,1 årsverk

Vakante stillinger 31.10.2019

6,44 årsverk

Mål:

- Produsere plan og tekniske tjenester for å dekke innbyggernes behov.

Agenda for 2020:

Plan og teknisk sine økonomiske rammer benyttes til egenproduksjon og kjøp av varer og tjenester fra offentlige og private aktører. Derfor er prisutviklingen i markedet avgjørende for om tjenestetilbudet i 2019 blir opprettholdt inn i 2020. I budsjettet for 2020 har enheten kuttet mye gjennom ulike kutttiltak, deriblant redusert renhold med 1,5 årsverk og vaktmesterstilling med 1 årsverk. Budsjettet inneholder en økning av inntektene på plan, byggesak og kart og oppmåling med 10 %. For å øke inntektene må det komme inn omtrent samme antall saker som i 2019, samtidig som at saksbehandlingen må gå raskere enn tidligere. Hvis disse forutsetningene ikke slår til, vil budsjettet ikke være dekkende for de faste kostnadene.

Det er utfordrende å rekruttere både ingeniører og personer med fagbrev i dagens marked, og det er i tillegg utfordrende å beholde de personene som er tilsatt i dag. Dette er avgjørende for å opprettholde den høye servicegraden tjenesteenheten leverer. Et kutt i vaktmestertjenesten vil gjøre enheten svært sårbar når det kommer til å klare å følge opp driftsavtalen på EPC-prosjektet i forhold til innsparringskravet. Aktiviteten i tjenesten må nå i stor grad tilpasses slik at lovkravene og inngåtte avtaler gjennomføres først, før enheten kan opptre som serviceorgan for brukerne. Høy aktivitet generelt med svært mye arbeid gjør at daglig drift går på bekostning av framtidens planlegging. Målet for 2020 er et nærvær på 95 %.

Revisjon av kommuneplanens arealdel blir ferdigstilt i 2020. Arbeidet med revidering av reguleringsplaner vil ta til med full tyngde. Det er reguleringsplanen for sentra i kommunen som blir den mest krevende

utfordringen i årene framover. Kommunen har fått tilskudd til delfinansiering av en stilling for gjennomføring av prosess for reguleringsarbeidet i Ringebu sentrum.

Det er nå vedtatt kommunedelplaner for ny E6 gjennom kommunen. Nye Veier har fått overført ansvaret for gjennomføringen av ny E6 i Gudbrandsdalen. I skrivende stund har ikke tjenesteenheten hørt noe fra Nye Veier i forhold til videre reguleringsarbeid for ny E6. Det er uklart om avtalen kommunen hadde med Statens Vegvesen om bygging av nytt vannverk gjelder.

Plan og teknisk skal gjennomføre investeringsprogrammet i 2020. I 2019 startet det opp prosjekter som krever tett oppfølging i 2020 for å få et godt sluttprodukt.

De to nye stillingene som ble opprettet innenfor VVAR og Bygg og eiendom som belastes investeringsbudsjettet er godt i gang, og etterslepet på investeringer er så godt som innhentet.

Det er stadig økende fokus på rehabilitering av forsyningsnettet for vann og avløp. Kommunen overtar, og har overtatt, mye ledningsnett og tekniske installasjoner i Kvitfjell og på Venabygdskjell fra utbyggere. Forvaltning, drift og vedlikeholdsutgiftene for disse nye anleggene er en utfordring. I budsjettet er det lagt inn en forutsetning om at gebyrene for vann og avløp økes med 10 % for å klare rehabiliteringen framover. For septik økes gebyrene med 5 %. Kommunedelplan for vann og avløp forventes ferdigstilt i løpet av våren 2020. Arbeidet med rehabilitering av vann og avløpsnettet i Gunstadskogen starter opp i 2020. Arbeidet består av å skifte ut barkfyllinger rundt avløpsnettet for å redusere setningsskader og lekkasjer på nettet. Kommunen har stor pågang for etablering av avløpsanlegg i spredte områder. Slike saker er tidkrevende og dagens gebyr dekker ikke kostnaden til slik behandling. Gebyret tilpasses

tidsbruken. Gebyret for behandling av utslippssak etter forurensningsforskriften økes til kr 8.000 for anlegg under 15 PE og kr 13.000 for anlegg over 15 PE. PE kontrollgebyr økes med 5 %.

Det vil også bli søkt midler fra NVE for å fortsette den viktige jobben med å vurdere sidevassdrag i kommunen, for å forberede kommunen på de kommende klimaendringene.

Hovedplan veg ble vedtatt i 2019 og vil følges opp med investeringer for å heve vegstandarden. Samtidig blir drifts- og vedlikeholdsbudsjettet kuttet, og dermed vil kvaliteten og standarden på de resterende veger bli dårligere. Med dagens drifts- og vedlikeholdsbudsjett klarer enheten heller ikke å opprettholde levetiden på de investeringene som blir gjort.

Husleieinntektene blir regulert med konsumprisindeks jfr. Husleieloven.

Kort om tiltak i vedtatt økonomiplan 2020-2023 for å tilpasse drift til økonomisk ramme:

(ØP) Økte gebyrer

Gebyret for plansaker, byggesaker, kart og oppmåling og saksbehandling av utslippssaker økes med 10 % for å ha tilnærmet selvkost på tjenestene. Konsekvensen for de som søker er minimal, men vil gjøre at kommunen «sponser» tjenesten mindre.

(ØP) Redusert vegvedlikehold

Som tilpasning til ny økonomisk ramme reduseres vegvedlikehold med kr 120.000.

(ØP) Endret dato for ferdigstilling bofellesskap

FDV-kostnader bofellesskap FH og avlastningsbolig. På grunn av forsinket prosjektering og krav fra Husbanken, vil bygget ikke stå ferdig og vil ikke være innflytningsklart før oktober 2020. Dette innebærer at FDV-kostnader i budsjettet kan reduseres fra kr 975.000 til kr 325.000.

Husleieinntekter bofellesskap FH og avlastningsbolig. På grunn av forsinket prosjektering og krav fra Husbanken, vil bygget ikke stå ferdig og være innflytningsklart før oktober 2020. Dette innebærer at husleieinntekter i budsjettet må reduseres fra kr 687.500 til kr 229.000.

(ØP) Reduksjon stillinger som renholdere

Reduksjon 1,5 årsverk renholdere. Det er gjennomført en vurdering av hele renholdstjenesten for å se på muligheten for å effektivisere driften. Vurderingen er gjort opp mot renholdsstandarden og kostnader pr. kvm. sammenlignet med andre kommuner i Gudbrandsdalen.

Innsparingen vil bli tatt ut ved naturlig avgang.

(ØP) Uttak poster rovvilt og viltstell

Budsjettpostene tilpasses faktisk forbruk siste 3 år.

(ØP) Reduksjon vaktmesterstilling

Reduksjon 1 årsverk vaktmester, som tilpasning til ny budsjettamme.

(ØP) Økte driftskostnader Fåvang skole

Tilbygg til gymsal med garderober ved Fåvang skole er gjennomført som vedtatt i K-sak 98/17. Driftsbudsjettet og FDV-kostnader økes med kr 200.000.

(ØP) Årsgebyr EPC

EPC-Sparegarantifasen:

Økte servicekostnader til drift av EPC-tiltak, med årlige ytelser til AF iht. kontrakt. Kostnadene er spesifisert slik: Årsgebyr iht. kontrakt kr 315.760. Servicekostnader valgt pakke kr 151.000. Totalt årsgebyr er kr 466.760, som indeksreguleres. Med 5-års kontrakt fra 15.06.2018 blir dette beløpet fakturert årlig t.o.m. 14.06.2023. Hittil har denne kostnaden vært belastet investering, men fra 2020 må kostnaden legges til driftsbudsjettet. Årsgebyret inkluderer AF sitt arbeid med aktiv energioppfølging, rapportering, 4 heldagskurs/opplæringsdager og to hele dager i skolesektoren. Servicekostnader er årlige kostnader knyttet til drift av tiltak, f.eks. lisenskostnader, servicekostnader på tiltak/anlegg og oppgraderingskostnader som er nødvendig for funksjon og energigaranti.

(ØP) Redusert omfang nye husleieavtaler

Husleiesatsene ble økt med 10 % i 2019, noe som utgjør kr 200.000 i budsjettet for 2020. Prisen ble justert for å harmonisere prisen med det private husleiemarkedet. Det kan se ut som at prisøkningen på nye kontrakter medvirker til at det blir vanskeligere å leie ut ledige boliger. Prisøkningen og forventningen til antall nye kontrakter viser seg å være for optimistisk. Gevinst i 2019 var kr 20.000. Budsjettet justeres for dette.

Kort om nye endringer/tiltak i årsbudsjettet:

(B) Ny lønnsberegning

Det er foretatt ny lønnsberegning, basert på registrerte stillingshjemler og faktisk lønn pr. 31.10.2019, med påslag for lønnsvekst i 2020.

(B) Lønnsdekning fra investeringsprosjekter og selvkost

Stillinger som er forutsatt dekket av investeringsprosjekter og selvkost budsjetteres med slik

overføringsinntekt.

(B) Opprydding budsjett eiendomsskattekontoret

Det har i flere år vært ekstraordinær aktivitet ved eiendomsskattekontoret, knyttet til retaksering av eiendommer. Ekstraordinær aktivitet har vært fondsfinansiert. Budsjettet tilpasses nå ordinær drift.

Kort om selvkost, vann/avløp:

Innen VA vil kommunen fortsette å rehabilitere anlegg som ikke holder tilfredsstillende standard. Det ble også i 2019 utført rehabilitering av flere ledningsstrekk, sammen med noe oppgradering og nyanlegg. I perioden 2020-2023 vil dette arbeidet fortsette, og avsatte fondsmidler vil komme godt med. Blant annet kan det nevnes at VA-nettet i Gunstadskogen må rehabiliteres pga. alder og omfyllingsmasser. Det anslås en driftskostnad på 8-10 mill kr i dette området for kommende 4-års periode.

Endringer fra 2019	Tiltak	2020
Revidert B-2019 (pr. 01.06.2019)		24 908 700
Korreksjon for budsjettendringer 2019		
Ingen		
Tiltak fra økonomiplan 2018-2021		
FDV-kostnader bofellesskap FH og avlastningsbolig	20Ø-00-065	975 100
Husleieinntekter bofellesskap FH og avlastningsbolig	20Ø-00-065	-687 500
Redusert vedlikehold kommunale eiendommer	20Ø-00-066	-20 000
Gebyr selvkost seksjonering	20Ø-00-067	-10 000
4% økning byggesaksgebyr	20Ø-00-068	-30 000
Fordelte lønnskostnader prosjektledelse	20Ø-00-069	-50 000
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2019-2022)		
Økte husleiesatser 10% ved nye kontrakter	20Ø-00-070	-200 000
Redusert vegvedlikehold	20Ø-00-071	-40 000
Redusert bygningsvedlikehold, fyringsolje, grøntvedlikehold	20Ø-00-072	-124 300
Administrativ innspillsfase		
Ingen		
Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelbereg.	
Lønnsvekst (3,5% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	956 100
Prisvekst (1,7% på driftsposter)	Pristabell 3	267 700
Indeksregulering husleieinntekter (1,7% KPI)	Pristabell 5	-199 700
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		25 746 100
Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %
Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:		5,7 %
Økt byggesaksgebyr 10%	20Ø-40-001	-160 000
Økt plangebyr 10%	20Ø-40-002	-80 000
Økt kart- og oppmålingsgebyr 10%	20Ø-40-003	-100 000
Økt saksbehandlings- og tilsynsgebyr 10%	20Ø-40-004	-20 000
Kutt vegvedlikehold	20Ø-40-005	-120 000
Endret ferdigstilling bofellesskap	20Ø-40-007	-190 500
Reduksjon 1,5 årsverk renhold	20Ø-40-012	-800 000
Uttak poster rovvilt og viltstell utover siste 3 års regnskap	Endringslogg 12	-250 000
Reduksjon 1 årsverk vaktmester	Endringslogg 13	-517 000
Nye tiltak:		
Økte driftskostnader Fåvang skole	20Ø-40-006	200 000
Årsgebyr EPC	20Ø-40-009	467 000
Redusert omfang nye husleieavtaler	20Ø-40-010	180 000
Reduserte husleieinntekter, gradvis oppfylling bofellesskap	Endringslogg 11	162 900
Sum ramme for økonomiplanperioden		24 518 500
ENDRINGER FRA ØKONOMIPLAN TIL ÅRSBUDSJETT:		
Ny beregning lønn, pensjon, aga inkl lønnsoppgjør 2018 og 2019		1 255 843
Nye tiltak i årsbudsjettet:		
Lønnsdekning investeringsprosjekter og selvkost	20B-00-026	-1 313 196
Opprydding budsjett eiendomsskattekontoret	20B-00-027	432 246
Sum ny ramme for årsbudsjettet		24 893 393

MÅLEKART PLAN OG TEKNISK:				
Perspektiv, hovedmål og suksessfaktor	Målemetode	Ambisjonsnivå	Rapportnivå	Rapporttidspunkt
Bruker		* Mål for 2020 (Siste målte resultat i parentes)		
Ha fornøyde brukere som møtes med respekt ved å <ul style="list-style-type: none"> legge til rette for god dialog og medvirkning i saker som angår brukere levere tjenester av god faglig kvalitet med fokus på tidlig innsats. 	• Svarprosent på brukerundersøkelse	70 %	TE	Årlig
	• Brukerundersøkelse, grad av fornøydhet med tjenestene	4 av 6 poeng	TE	Årlig
	• Artikler på hjemmesida	50 stk	TE	Årlig
	• Avvik fra saksbehandlingsfrister	0 stk	TE	Årlig
	• Kommunale vedtak omgjort av andre instaser etter klage	0 stk	TE	Årlig
Medarbeider		* Mål for 2020 (Siste målte resultat i parentes)		
Beholde og rekruttere dyktige og kompetente medarbeidere ved å ha <ul style="list-style-type: none"> godt arbeidsmiljø tydelig lederskap høyt nærvær oppdatert rekrutterings- og kompetanseplan 	• Medarbeiderundersøkelsen	(Resultat 2018)	TE	Hvert andre år
	Svarprosent:	80 % (76,5 %)		
	1. Indre motivasjon	4,0 (4,0)		
	2. Mestringstro	4,0 (4,3)		
	3. Autonomi	4,0 (4,5)		
	4. Bruk av kompetanse	4,0 (4,3)		
	5. Mestringsorientert ledelse	4,0 (3,6)		
	6. Rolleklarhet	4,0 (4,2)		
	7. Relevant kompetanseutvikling	4,0 (3,8)		
	8. Flexibilitetsvilje	4,0 (4,5)		
9. Mestringsklima	4,0 (3,8)			
10. Prososial motivasjon	4,0 (4,6)			
• Andel gjennomførte medarbeidersamtaler	100 % gjennomført	TE	Årlig	
• Nærværstatistikk	95 % nærvær (90,4 % i 2018)	TE	Tertial	
• Godkjent formell kompetanse i tråd med krav og målsetting	100 %	TE	Årlig	
• Miljøfyrtårn-aktiviteter har vært tema på minst 4 personalmøter i løpet av året	100 % gjennomført	TE	Årlig	
Økonomi				
Tjenesteenhetens bidrag til sunn kommune-økonomi er å <ul style="list-style-type: none"> ha samsvar mellom budsjett og regnskap ha gode økonomirutiner gjennomføre planlagte investeringer 	• Balanse i regnskap	0-2 % pos res	TE	Tertial
	• Andel (målt i kr) gjennomførte investeringer	100 % ved årsslutt	TE	Tertial

Interkommunale samarbeid

Budsjett for interkommunale samarbeid i Midt-Gudbrandsdal ble vedtatt av felles representantskap i november 2019.

Interkommunale samarbeid innenfor dette budsjettområdet, består av:

- Midt-Gudbrandsdal renovasjonsselskap
- Midt-Gudbrandsdal brann- og feiervesen
- Midt-Gudbrandsdal barnevernkontor
- Midt-Gudbrandsdal regnskaps- og skatteoppkreverkontor
- Frya næringspark
- Midt-Gudbrandsdal Landbrukskontor
- Interkommunal avtale om veterinæravtalt
- Midt-Gudbrandsdal PP-tjeneste
- Frya Renseanlegg
- Geodatasamarbeidet i Midt-Gudbrandsdal
- Midt-Gudbrandsdal Flyktningtjeneste
- NAV Midt-Gudbrandsdal

Endringer fra 2019	Tiltak	2020
Revidert B-2019 (pr. 01.06.2019)		26 446 303
Administrativ innspillfase		
Ingen		
Lønnsvekst (3,5% + pensjon og arb.g.avg.)	↘ Pristabell 2	170 500
Prisvekst (1,7% på driftsposter)	↘ Pristabell 3	720 400
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		27 337 203
Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		2,0%
Tiltak som innarbeides i budsjettramme:		
Sum ramme for økonomiplanperioden		27 337 203
ENDRINGER FRA ØKONOMIPLAN TIL ÅRSBUDSJETT:		
Ny beregning lønn, pensjon, aga inkl lønnsoppgjør 2018 og 2019		-404 419
Nye tiltak i årsbudsjettet:		
Korrigert overføring RLS	20B-00-003	-11 050
Økt tilskudd krisesenteret	20B-00-002	10 542
Økt tilskudd flyktninger (integrering og introduksjonsordr	20B-00-001	-1 397 100
Redusert bruk flytningefond, jfr økt tilskudd	20B-00-001	1 397 100
Merbehov sosialhjelp		350 000
Budsjett interkommunale jfr Representantskapet:		
MGR	20B-00-016	-107 697
MGL	20B-00-018	-8 210
Frya RA	20B-00-021	-47 651
MGB	20B-00-017	-101 544
MGBV	20B-00-019	-26 253
MGF	20B-00-025	-5 852
MGGEO	20B-00-023	17 804
MGPP	20B-00-022	-35 164
MGRS	20B-00-020	34 789
NAV MG	20B-00-024	211 789
Sum ny ramme for årsbudsjettet		27 214 287

Skatt, rammetilskudd, finans

Endringer fra 2019	Tiltak	2020
Revidert B-2019 (pr. 01.06.2019)		-295 001 788
Budsjettert overskudd (fondsavsetning) i revidert B-2019	20Ø-00-073	-225 312
Budsjettert egenfinansiering investeringer i rev. B-2019		0
Korreksjon for budsjettendringer 2019		
K-sak 13/19 - Tilleggsbevilgning 2019, sak om måltider		0
K-sak 17/19 - Tilleggsbevilgning 2019, FACT		0
K-sak 26/19 - Tilleggsbevilgning 2019, økt frivillighet VilMer.no		0
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2019-2022)		
Endret volum eiendomsskatt	20Ø-00-074	-400 000
Økte avdrag på lån	20Ø-00-075	1 607 100
Økte renter på lån	20Ø-00-075	533 300
Økt dekning kapitalkostnader selvkost	20Ø-00-076	-1 095 000
Kommuneproposisjonen:		
Endret skatt og rammetilskudd jfr ny modell (2019-kroner)	prok1902 rev	2 422 000
Økt eiendomsskatt jfr prognose 2019	20Ø-00-080	-1 500 000
Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	
Lønnsvekst (3,5% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	0
Prisvekst (1,7% på driftsposter)	Pristabell 3	9 200
Prognosemodell deflatorjustering prok....		
Deflator 1,03 ny skatt/rammetilskuddsberegning	prok1902 rev	-7 319 000
Sum ramme for økonomiplanperioden		-300 969 500
Tiltak som innarbeides i budsjettamme:		
Skatteanslaget økes utover rammetilskuddsmodell	Endringslogg 15	-1 000 000
Sum ny ramme for økonomiplanperioden		-301 969 500
ENDRINGER FRA ØKONOMIPLAN TIL ÅRSBUDSJETT:		
Nye tiltak i årsbudsjettet:		
Prognosemodell etter statsbudsjettet	prok1903 altsk	-1 245 243
Tap eiendomsskatt (30% red. gr.lag + promille økt til 4,1 bolig og fritid)		2 588 000
Tap eiendomsskatt overgangsordning tidligere "verker og bruk"		57 300
Økt anslag volumvekst eiendomsskatt fritidseeiendommer		-200 000
Sum ny ramme for årsbudsjettet		-300 769 443

Om endringer i eiendomsskatt

Ringebu kommune retakserte alle eiendommer med virkning fra 2019.

Eiendomsskatt på bolig- og fritidseiendommer:

Skattesats for bolig- og fritidseiendommer ble for 2019 satt til 3,1 promille og bunnfradrag til kr 100.000. Inntektsført eiendomsskatt i 2019 ble kr 34.888.000. Det tilsier et skattegrunnlag på kr 11.254.121.000.

Fra 2020 skal skattegrunnlaget nedjusteres med 30%. Det skulle tilsa et nytt skattegrunnlag på kr 7.877.884.000, forutsatt at bunnfradraget beholdes uendret.

Med samme promillesats som i 2019 vil eiendomsskatten for bolig- og fritidseiendommer da utgjøre kr 24.421.000, et inntektstap på kr 10.467.000.

Som kompensierende tiltak kan kommunen velge å justere promillesatsen. Maksimal økning fra ett år til et annet er 1 promille. Økt skattesats til 4,1 promille vil gi en eiendomsskatt på kr 32.300.000. Sammenlignet med 2019 utgjør dette et inntektstap på kr 2.588.000.

For 2020 er maksimal skattesats 5 promille, så en økning til 4,1 vil være innenfor de begrensninger staten har satt. Det er signalisert at maksimal skattesats vil bli endret til 4 promille fra 2021, så kommunen må i såfall være forberedt på å måtte sette ned promillesatsen igjen fra 4,1 til 4 promille fra 2021 med de signaler som foreligger nå.

Et annet element som kan justeres er bunnfradraget. Tall fra eiendomsskattesystemet viser at en nedjustering av bunnfradraget fra 100.000 til kr 50.000 vil gi kr 1.050.000 i økte inntekter. Lovverket sier at bunnfradraget ikke kan fjernes helt samtidig med økning i promillesats. En uttalelse fra KS sier også at samlet effekt av endring i skattesats og bunnfradrag ikke bør utgjøre mer enn tilsvarende 1 promille.

For å kompensere best mulig for inntektstapet som følger av redusert skattegrunnlag kan det derfor synes som mest hensiktsmessig å sette opp skattesatsen med 1 promille fra 2019 til 2020. Dersom satsen må settes ned igjen til 4 promille fra 2021, kan det inntektstapet kompenseres med redusert bunnfradrag.

Eiendomsskatt på næringsseiendommer:

Skattesats på næringsseiendommer ble for 2019 satt til 3,6 promille. Inntektsført eiendomsskatt i 2019 ble kr 3.477.000. Det tilsier et skattegrunnlag på kr 965.761.000. Disse eiendommene er ikke berørt av nedjustering av skattegrunnlag og vil dermed i prinsippet ikke utgjøre noe inntektstap fra 2019 til 2020,

om skattesatsen holdes uendret.

En annen endring fra 2019 var at tidligere "verker og bruk" skulle klassifiseres som næringsseiendom og at skatt på produksjonsutstyr og installasjoner ikke lengre skal regnes inn i skattegrunnlaget. For at ikke endringen skulle få for stor økonomisk konsekvens for kommunene ble det innført en overgangsordning med nedtrapping over 7 år. For Ringebu innebærer dette at takst for næringsseiendommer reduseres med kr 11.465.000 fra 2019 til 2020. Med skattesats på 3,6 promille utgjør det kr 41.300 i tapte eiendomsskatteinntekter.

Midt-Gudbrandsdal Barneverntjeneste

Midt-Gudbrandsdal Barnevernskontor (MGBV) er et samarbeid mellom kommunene Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron. Barneverntjenesten har vært drevet som eget selskap siden 01.06.2005 med kommunene Ringebu og Sør-Fron. Fra 01.01.2019 ble samarbeidet utvidet og inkluderer nå også Nord-Fron kommune. Samarbeidsavtalen gjelder Midt-Gudbrandsdal barneverntjeneste.

MGBV er fra 01.01.2019 organisert etter kommunelovens § 28-1 c som vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd. Nemnden omtales i punktene 5-12-21 i samarbeidsavtalen.

MGBV har 10,3 stillinger med faglig dyktig kompetanse.

MGBV skal på vegne av alle tre kommuner utføre de oppgaver som kommunene har etter Lov om barneverntjenester (barnevernloven) av 17.juni 1992 nr. 100, med endringer kunngjort 20.04.2018. MGBV sitt virkeområde er innen alle tre deltakerkommunenes areal.

Budsjettet for MGBV er integrert i Ringebu kommunens totale budsjett og er delt inn i fire ansvarsområder.

- 760 BARNEVERNSKONTORET (Funksjon 244)
- 761 BARNEVERNSTILTAK RINGEBU KOMMUNE
- 762 BARNEVERNSTILTAK SØR-FRON KOMMUNE.
- 763 BARNEVERNSTILTAK NORD-FRON KOMMUNE

Barnevernstiltakene har både funksjon 251 (i hjemmet) og funksjon 252 (utenfor hjemmet).

ANSVAR: 760 BARNEVERNSKONTORET - Funksjon 244

Dette er barneverntjenestens daglige drift og utgiftene fordeles etter folketall pr. 1 januar året forut for budsjett- og regnskapsåret (01.01.2019).

MGBV har blitt utfordret på 2 % innsparing på ansvar 760 i perioden 2020-2023. For å kunne innfri kravet om innsparing har MGBV redusert driftsutgiftene på ansvar 760 som følger:

- Bruk av øremerkede tilskudd til stillinger fra staten

Konsekvens: Økt risiko for nedbemanning dersom øremerkede midler faller bort.

ANSVAR 761, 762 og 763 - barnevernstiltak Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron kommuner.

Dette er utgifter til konkrete barnevernstiltak i den kommunen som klienten har som bostedsadresse. Det

er barn/unge tjenesteenheten har overtatt omsorgen for, og som bor i fosterhjem i egen eller andre kommuner. Barneverntjenestens faglige vurdering er lagt til grunn for tiltakene.

Barnevernet arbeider med barn som bor sammen med sine foreldre, i fosterhjem og på institusjon. De fleste barn og unge får hjelpetiltak fra barnevernet i hjemmet. Ettervern for ungdom over 18 år er hjelpetiltak i hjemmet.

Midt-Gudbrandsdal barneverntjeneste har pr. 06.08.2019:

- 117 aktive saker
- 15 fosterhjemsplasserte barn (R - 6, S-F - 7, N-F - 2)
- 2 ungdommer i statlig institusjon (R - 1, N-F - 1), og 3 ungdommer under botiltak/ettervern (S-F - 2, N-F - 1)
- 20 fosterhjemsplasserte barn/unge fra andre kommuner (R - 11, S-F - 5, N-F - 4). Disse har tjenesteenheten ansvar for å skaffe egnede tilsynsførere for, som enheten kurser en gang i halvåret og som veiledes i sitt oppdrag etter behov.

Det kommunale barnevernet har, og får, store utfordringer med spesielt utgifter til tiltak utenfor hjemmet. Dette er fosterhjemsplasseringer, institusjonsplasseringer, advokatbistand og psykologutredninger.

I løpet av 2019 er noen tiltak utenfor hjemmet avsluttet, men det har også kommet nye til. Hasteflyttinger har også forekommet, men tjenesten har hatt få slike saker de siste årene. Pr. dags dato bor like mange barn utenfor hjemmet som ved årsskiftet. Hasteflyttinger og endring av bosted for barna gjennom året har økonomiske konsekvenser i form av økte utgifter.

Barnevernstiltak

I barnevernet skilles det på tiltak i og utenfor hjemmet. I tillegg er det et skille på frivillige tiltak (hjelpetiltak) og tvangstiltak (når kommunen overtar omsorgen for et barn).

Tiltak utenfor hjemmet:

Barn/unge som barnevernet har fått omsorgen for gjennom vedtak i fylkesnemnd og domstol. Det kan og være frivillige plasseringer, som er plasseringer der foresatt og evt. ungdom har samtykket selv til en plassering utenfor hjemmet.

De største utgiftene her er forsterhjems plasseringer, institusjons plasseringer, advokatbistand og psykologutredninger.

Tiltak i hjemmet:

Barnevernet har som mål at barn og unge med behov for tjenester skal få hjelp så tidlig som mulig i sitt biologiske hjem. Tiltakene i hjemmet har de senere årene utviklet seg fra å bli gitt som kompensierende tiltak, til i større grad å være tiltak som skal gi en positiv endring i barnets omsorgssituasjon. Endringstiltakene blir fulgt opp av ansatte i barnevernet og andre enheter i kommunene. Dette krever økt kompetanse og er mer tidkrevende for tjenesten.

Tiltak som iverksettes finansieres fullt ut av den kommunen tiltaket gjelder for:

Stipulert budsjett for 2020 er satt opp etter budsjett for 2019 og aktiviteten pr. i dag med tiltak som er iverksatt og besluttet iverksatt. Dette omhandler tiltak både i og utenfor hjemmet (funksjon 251-252 og 291-292).

Endringer fra 2019	Tiltak	2020
Revidert B-2019 (pr. 01.06.2019) (overføring fra kommunene)		8 304 800
Korreksjon for budsjettendringer 2019 Ingen		
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2019-2022) Ingen		
Administrativ innspillsfase Ingen		
Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	
Lønnsvekst (3,5% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	576 800
Prisvekst (1,7% på driftsposter)	Pristabell 3	111 500
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		8 993 100
Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		2,0 %
Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:		2,0 %
Økte øremerkede tilskudd/bruk av øremerkede fond	20Ø-71-001	-179 900
Sum ramme for økonomiplanperioden		8 813 200

Midt-Gudbrandsdal regnskaps- og skatteoppkreverkontor

Generelt om budsjettforslaget

Budsjettforslaget for 2020 bygger på de forutsetninger som var grunnlaget for kommunestyrenes vedtak i november 2004 om interkommunalt samarbeid, og Ringebu kommunes budsjettdirektiv samt generelt innsparingskrav for de interkommunale selskapene.

Midt-Gudbrandsdal regnskaps- og skatteoppkreverkontor (MGRS) er et interkommunalt samarbeid etter kommunelova § 28c mellom Ringebu og Sør-Fron kommuner. Ringebu er vertskommunen. MGRS ble oppretta 1. juni 2005.

MGRS skal sørge for at oppdragsgiverne fører sitt regnskap i samsvar med Kommunelovens § 48 og Kommunal- og regionaldepartementets forskrift om årsregnskap og årsberetning, og god kommunal regnskapsskikk.

Beregning av ramme/innsparingsbehov for MGRS i økonomiplanperioden:

- Lønnsvekst er lagt inn med 3,5 % .
- KLP: Utgangspunkt videreføring av 2019-nivå.
- Prisvekst er lagt inn med 1,7 % på alle driftsposter.

Tjenester innenfor ansvarsområdet

- Regnskapsførsel av kommuneregnskapene, interkommunale samarbeid og kirkelig fellesråd
- Innfordring kommunale krav
- Skatteoppkrever
- Innkjøp

Utfordringsbildet

Interkommunale selskaper er utfordret på å kutte 2 % i perioden 2020-2023. For MGRS utgjør dette totalt kr 104.138 første år.

MGRS har utarbeidet og revidert arbeids- og rutinebeskrivelser både innen regnskap og innfordring. Dette arbeidet har ført til ulike effektiviseringstiltak og det har medført at tjenesteområdet har gjennomført stillingsreduksjoner med en 80 % stilling fra 01.01.2016 og ytterligere 20 % fra 01.01.2018. MGRS har så langt, takket være en godt kvalifisert og stabil stab, klart å levere tjenester til oppdragsgiverne av samme kvalitet som tidligere år til tross for stillingsreduksjonene.

Fra 01.01.2019 har enheten overtatt deltakerkommunenes innkjøpsfunksjon uten å få tilført stillingsressurser, og bidrar dermed til innsparing hos deltakerkommunene. Våren 2019 gjennomførte to medarbeidere sertifiseringskurs i innkjøp. Det er ikke bevilget midler til videre vedlikehold og oppdatering av faglig kunnskap på området.

MGRS arbeider aktivt for at dagens teknologiske muligheter innen regnskapsførerfaget skal utnyttes på en god og effektiv måte. Dette vil kreve en større kompetanse innen IKT hos medarbeiderne.

Organisatorisk er skatteoppkrever (SKO) underlagt den kommunale administrasjon og de kommunale myndigheter. Faglig sett er skatteoppkreveren underlagt de statlige myndigheter. Det settes krav om måloppnåelse på innfordring av de forskjellige skattearter, og SKO rapporterer resultater til Skatteetaten 3 ganger pr. år.

For både skatt og kommunal innfordring ser tjenesteenheden at det er svært viktig å være raskt og tett på de som skylder penger, og ha gode rutiner for oppfølging av krav.

Antall innbyggere med stor og misligholdt forbruksgjeld øker også i "våre" kommuner, og tjenesteenheden konkurrerer med stadig mer aggressive kredittselskaper om de samme pengene.

Både Ringebu og Sør-Fron kommuner har lavt restansenivå sammenlignet med andre kommuner, og har hatt det over flere år. Dette skyldes tett oppfølging av restansene fra innkrevingsavdelingen, og det er av stor betydning at kommunene opprettholder bemanning/kompetanse på dette fremover, for å sikre kommunenes inntekter.

MGRS har noe ujevn fordeling av arbeidsmengde gjennom året, med intensive perioder ved årsavslutning

for alle selskaper og skatt, mva-oppgjør, skatteavregning osv. Dagens bemanning er på et minimum for å få gjennomført disse på en forsvarlig måte til rett tid, men en ser at det kan være noe ledig kapasitet mellom disse tidspunktene. Tjenesteenheten ser på mulighet for at det kan legges flere oppgaver til MGRS fra kommunene, forutsatt at disse kan tilpasses de oppgavene selskapet har i dag i forhold til gjennomføringstidspunkt.

Sett fra MGRS sitt ståsted er lønnsområdet et fagområde det kan være naturlig at enheten kan bistå kommunene med. MGRS ser muligheten for å bidra med en viss stillingsprosent. En forutsetning for en slik løsning må være at dagens ressurser på lønn i hver av kommunene overføres til MGRS. Ved å legge lønn til MGRS som skissert ovenfor, vil en redusere sårbarheten betydelig, utnytte et kompetent fagmiljø på tilgrensede fagfelt og på sikt effektivisere lønnsområdet for begge kommunene. MGRS deltar gjerne i en utredning i samarbeid med kommunene for å se på samlet gevinst/virkning.

Gitt at MGRS får tilført nye oppgaver fra kommunen fremover, vil det kunne utløse behov for IKT-verktøy/programvare og eventuell opplæring på disse for å kunne utføre disse oppgavene på en rasjonell måte.

Beskrivelse av tiltak

Redusere portokostnader

MGRS skal ta i bruk Digipost til utsending av purringer og har kommet fram til et realistisk kutt i portokostnader på ca. kr 8.000 pr. år. Brukere som ikke har Digipost vil motta papirversjon som tidligere. Besparelsen ved å ta i bruk Digipost vil være begrenset, da store deler av kundemassen ikke er digitale. Det er heller ikke realistisk å forvente at alle disse skal ta det i bruk.

Redusere konsulenttenester

Konsulenttenester inkluderer kjøp av arbeidsgiverkontroll fra Kemneren i Sør-Gudbrandsdal. Ved å kutte kr 20.000 i denne posten vil midler til dette formålet reduseres, men skatteoppkrever mener at det likevel vil kunne holde et forsvarlig nivå.

Redusere kurs- og reisekostnader

Ved å kutte kr 17.722 i kurskostnader hos MGRS vil det kunne gå på bekostning av det faglige nivået på samtlige områder som enheten tar hånd om per i dag; innkjøp, skatt/innfordring og regnskap. Innkjøp, regnskap og skatt er alle strengt lovregulerte områder som MGRS håndterer på en god og forsvarlig måte.

Fagmiljøet på innkjøp er under oppbygging, men videre oppbygging og vedlikehold forutsetter at medarbeiderne har mulighet til å delta på kurs i tiden fremover. Økonomibestemmelsene i ny kommunelov gjelder fra 01.01.2020, og medfører naturligvis behov for oppdatering av medarbeidernes kompetanse.

Ny vederlagsberegning

Økt inntekt jf. sak 19/9033 - Generelle saker 01/19 - Vederlagsberegning for husleie og administrative kostnader vedtatt i representantskapsmøte 29.05.2019.

Det er gjort en gjennomgang/kvalitetssikring på tidsbruk og fordelingsnøkler for vederlagsberegning. Endring i vederlagsberegningen utgjør en inntektsøkning for MGRS på kr 58.416 for 2020. Inntektsøkningen forutsetter enighet hos oppdragsgiverne.

Endringer fra 2019	Tiltak	2020
Revidert B-2019 (pr. 01.06.2019)		5 010 800
(overføring fra kommunene)		
Korreksjon for budsjettendringer 2019		
Ingen		
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2019-2022)		
Ingen		
Administrativ innspillfase		
Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelbereg.	
Lønnsvekst (3,5% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	166 900
Prisvekst (1,7% på driftsposter)	Pristabell 3	29 200
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		5 206 900
Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		2,0%
Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:		2,0%
Redusert portokostnad	20Ø-70-001	-8 000
Reduserte konsulenttenester	20Ø-70-002	-20 000
Reduserte kurs- og reisekostnader	20Ø-70-003	-17 700
Økte vederlag interkommunale samarbeid	20Ø-70-004	-58 400
Sum ramme for økonomiplanperioden		5 102 800